

๐
372.1102
พ 994 ก

การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ
ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

12 พ.ค. 2553

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 364165

การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ
ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2553

ไพลิน ปุกมะ. (2553). การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนากลางศักดิ์.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม 2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 จำนวน 108 คนเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลได้ร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพส่วนบุคคลของครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

2. ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้งหมดอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การวัดผลและการประเมินผล และสื่อการเรียนการสอน

3. ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วม มีการจัดการเรียนรู้ร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม และไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม มีการจัดการเรียนรู้ร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF MAINSTREAMING OF TEACHERS IN LEADING
PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BANGKOK
EDUCATION SERVICE AREA 1

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

February 2010

Phailin Pukma. (2010). **A Study of Mainstreaming of Teachers in Leading Primary Schools under the Office of Bangkok Education Service Area 1**. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University.
Project advisor: Assoc. Prof. Dr. Thasana Swaengsakdi.

The purposes of this research were; 1) to study about mainstreaming of teachers in leading primary schools under the office of Bangkok education service area 1 on four aspects as learning activities, learning media, assessment and evaluation and environment; and 2) to compare the work levels of mainstreaming teachers in leading primary schools under the office of Bangkok education service area 1 as classified by education levels, years of working experience, and training in special education within school's regular programs.

The sample group for this research consisted of lead teachers in each class and special teachers who teach only one subject in leading primary schools under the office of Bangkok education service area 1, by yielded 108 samples. Then the samples were selected by stratified random sampling. The response rate was 100%. The tool used for data collection was 5 level rating scale questionnaires, and Cronbach's alpha reliability of 0.96. The statistics used to analyze the data were percentage, average score, standard deviation, t-test and One Way Analysis of Variance.

The research results reveal as follows.

1. The majority of teachers had a bachelor degree, had more than 10 years of working experiences and had training in special education within school's regular programs.
2. Teachers' overall work level of mainstreaming teachers in leading primary schools under the office of Bangkok education service area 1 was at high level. When considered individual aspects, it revealed that the aspects of learning activities, learning media, assessment and evaluation and environment were at high.
3. Teachers with different education levels showed the same level of integrated project school for special needs children. When consider individual aspects, it revealed that the aspects of learning activities provision had significant at .05 level; had no difference in other aspects.

4. Teachers with different years of working experiences showed no difference in the overall of integration level. When considered individual aspects, it revealed that the aspects of learning activities provision had significant difference at .05 level; had no difference in other aspects.

5. Teachers who were trained in special education within school's regular programs showed no difference in the overall of integration level. When considered individual aspects, it revealed that the aspects of learning activities provision had significant difference at .05 level; had no difference in other aspects.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแก่นนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 ของ ไพสิน ปุ๊กมะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

.....

(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี)

ประธาน

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. งามา นัยพัฒน์)

วันที่ 11 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงวงศ์ดี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง ติดตาม และกำกับ การจัดทำสารนิพนธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงวงศ์ดี ดร. สมชาย เทพแสง และอาจารย์ดร.นิศย์ โจนรัตน์วานิชย์ ที่ได้กรุณาเป็นคณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี รองศาสตราจารย์ ดร. ทัศนา แสงวงศ์ดี และอาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการทำสารนิพนธ์ให้ถูกต้อง และมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต และขอขอบคุณอาจารย์จารุณี ปวงจักร์ทา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง นายศิลาชัย ศิลวัตร ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร) นายณรงค์ คงสมปราษฎ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุทัยธาราม นางสาวกนกวรรณ ชัยชาญ ครูโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ นางอำไพพิศ บุญนาค ครูโรงเรียนวัดอุทัยธาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณพิเศษสำหรับ นางแสงอรุณ มโนมัยอุดม และนางสาวอิสริย์ เนียมเกาะเพชรที่ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนวัดโสมนัส โรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ โรงเรียนดาราคาม โรงเรียนวัดพลับพลาชัย โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนวัดเวตวันธรรมवास โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ โรงเรียนสายน้ำทิพย์ โรงเรียนมหาวิรานุวัตร โรงเรียนประถมนนทรี และโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยครบถ้วนสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.เปี่ยม ยังก์ และคุณแม่สุขใจ ยังก์ พี่ น้อง เพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และให้ความช่วยเหลือมาจนผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษา ความดีและประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่พระคุณบิดามารดา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และสั่งสอน อบรมจนส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ ณ วันนี้

ไพลิน ปุกมะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1.....	15
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ.....	18
พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551.....	18
นโยบาย มาตรการ และแนวทางการจัดการศึกษาพิเศษ.....	21
หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ และการจัดการศึกษาพิเศษ.....	23
ความหมายของเด็กพิเศษ.....	23
ความหมายของการศึกษาพิเศษ.....	25
แนวคิด และปรัชญาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	26
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ.....	29
การศึกษาพิเศษในประเทศไทย.....	31
หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม.....	32
การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย.....	32
ความหมายของการจัดการเรียนร่วม.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ปรัชญาของการจัดการเรียนร่วม.....	37
ทฤษฎีพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วม.....	39
รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม.....	40
แนวทางของการจัดการเรียนร่วม.....	45
ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม.....	48
การจัดการเรียนร่วม.....	51
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	51
สื่อการเรียนการสอน.....	55
การวัดและการประเมินผล.....	58
สภาพแวดล้อม.....	62
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ.....	65
อุดมศึกษา.....	65
ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม.....	66
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม.....	68
งานวิจัยในประเทศ.....	68
งานวิจัยต่างประเทศ.....	74
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การจัดกระทำและข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	97
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก.....	121
ภาคผนวก ข.....	123
ภาคผนวก ค.....	132
ภาคผนวก ง.....	153
ภาคผนวก จ.....	162
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	165

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามโรงเรียน.....	78
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของครูปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนร่วม.....	84
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน โรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 โดยรวม และรายด้าน.....	85
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน โรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ.....	86
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน โรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ.....	88
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน โรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ.....	90
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน โรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ.....	92
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	94
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม.....	95
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากุญแจมหายนคร เขต 1 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม.....	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	13
2 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....	42
3 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....	44
4 การประเมินผลที่เป็นขบวนการต่อเนื่อง.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรหลักของประเทศหากคนมีคุณภาพดีแล้ว ย่อมส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า สังคมโลกในปัจจุบันต่างให้ความสนใจในการพัฒนาคน ทั้งคนปกติและคนที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ มากขึ้น โดยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อช่วยเหลือให้บุคคลเหล่านั้นได้พัฒนาตามศักยภาพ อันจะทำให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับคนในประเทศ จัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ จากการวิเคราะห์เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551” มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษในลักษณะเรียนร่วมกับเด็กปกติ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดยทดลองจัดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครและดำเนินการขยายการจัดการเรียนร่วมไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดครบทุกจังหวัด ในปี พ.ศ. 2538 รวมทั้งขยายการให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้นทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 2) หลังจากนั้นการจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนร่วมได้พัฒนาขึ้นตามลำดับ โดยเป็นการพัฒนาทั้งระบบการบริหารจัดการ และการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กแต่ละคนจะได้รับ ในปีการศึกษา 2542 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินงานตามนโยบายปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องมีความพร้อม

ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้ จนกระทั่งปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม นำร่องครอบคลุมทุกจังหวัดจำนวน 390 โรงเรียน และขยายผลเป็น 2,000 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2548 ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบวิธีการและการบริหารจัดการแบบเรียนร่วมและเพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548: คำนำ)

ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในระดับประเทศ จากการประเมินและติดตามผลการจัดการเรียนร่วมในสภาพปัจจุบันของประเทศไทย โดยกองการศึกษาพิเศษ (สมพร หวานเสร็จ. 2543: 38-39; อ้างอิงจาก กองการศึกษาพิเศษ. 2540: 1) พบว่าปัญหาส่วนใหญ่มาจากครูประจำชั้น ซึ่งยังไม่ได้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ ตลอดจนวิธีการให้ความช่วยเหลือ การใช้เทคนิควิธีสอนเฉพาะ เช่น การอ่าน เขียน และพิมพ์อักษรเบรลล์ การใช้ภาษามือ การฝึกพูด และการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธี เป็นต้น โรงเรียนเรียนร่วมขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมและครูขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์กับเด็กที่มีความบกพร่องต่าง ๆ บุคลากรในโรงเรียนมีทัศนคติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่อง ในโรงเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เช่น โรงเรียนเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น มีบันไดสูง ทำให้เด็กบกพร่องทางร่างกายไม่สามารถขึ้นไปชั้นเรียนได้ สภาพปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วม การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเป็นไปได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ตั้งแต่ระดับนโยบายถึงระดับปฏิบัติ โรงเรียนอยู่ในฐานะผู้ปฏิบัติการเป็นผู้ดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ผู้บริหาร คณะครู และผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงาน หากบุคคลเหล่านี้ไม่เข้าใจ ไม่ตระหนัก และไม่เห็นด้วยก็เป็นการยากที่โครงการเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จ และหากมีทัศนคติในเชิงลบไม่เข้าใจระบบการศึกษาพิเศษ ก็ถือเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วมทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 57-58) ในปี 2545 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศึกษาวิจัย การทบทวนประสบการณ์ในการทำงานและข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปปัญหาในการจัดการเรียนร่วม สอดคล้องกับปัญหาที่กล่าวมา พบปัญหาเพิ่มเติมในเรื่องวิธีการสอนของครู ที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงวิธีสอน การขาดแคลนงบประมาณ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และขาดนโยบายที่ชัดเจนในระดับชาติ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 3) กล่าวว่า “การศึกษาพิเศษและการดำเนินงาน การเรียนร่วมจะต้องจัดการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่นจะต้องมีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แนวปฏิบัติจากส่วนกลางลงไปจนถึงระดับ ผู้ปฏิบัติจะต้องกำหนดบทบาทของบุคลากร การจัดการด้านการเงิน การงบประมาณ ตลอดจนจัดเตรียมเครื่องมือ และสถานที่ให้พร้อมในการจัดการเรียนร่วม และเหนือสิ่งอื่นใด คือ การให้

การศึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ปกครองและสาธารณชน เพราะถ้าบุคคลดังกล่าวไม่เข้าใจเด็ก ไม่เข้าใจปัญหา และไม่เข้าใจหลักการการศึกษาพิเศษแล้ว จะทำให้การเรียนรู้ร่วมกันเป็นไปได้ยาก สอดคล้องกับความเห็นของสิริมา หมอนไหม (2543: 138) ในเรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาพิเศษที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่า “ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพหลายประการ ต้องมีการวางแผนการดำเนินการจัดระบบตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น” จากความคิดเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวจะพบว่าการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรู้ร่วมกันให้ประสบความสำเร็จได้นั้น มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายอย่างที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชาติ กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพให้มากที่สุด จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับตามบทบาท และหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม และสามารถทำงานร่วมกันได้ มีการประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่าย เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความสามารถและงานที่รับผิดชอบ มีกระบวนการขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจน มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนแกนนำให้บรรลุผลได้ดีเพียงใดนั้น วิธีการดำเนินงานของโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 17) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนจบและที่ลาออกกลางคันจากโรงเรียนประถมศึกษา ในปี พ.ศ.2539-2540 เพื่อศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในด้านกระบวนการจัดการเรียนร่วมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่สนองความต้องการและความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้มากนัก เพราะการเตรียมการด้านหลักสูตร การจัดชั้นเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลบางส่วนดำเนินการเช่นเดียวกับเด็กปกติโดยไม่ปรับหรือจัดเพิ่มเติมเป็นพิเศษเฉพาะ และพบว่ากระบวนการจัดการศึกษาพิเศษเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหากครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดชั้นเรียน และสัดส่วนการเรียนให้เหมาะสมทั้งสาระการเรียนรู้และเวลาเรียน จัดทำกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้โดยครอบครัว วัดและประเมินผลความก้าวหน้ารายบุคคล และปรับปรุงการเรียนการสอนในสิ่งที่เด็กบกพร่อง ส่งเสริมในสิ่งที่เด็กมีความสามารถ เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนไป โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการให้โอกาสทางการศึกษาและการสนับสนุนความช่วยเหลือ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ และจำเป็นเพื่อให้ นักเรียนทุกคนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดโดยภารกิจต่างๆ ของผู้บริหาร และคณะครูต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ซึ่งปัจจุบันมีลักษณะปฏิบัติตามความต้องการและศักยภาพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก ใช้วิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ และหลักการหรือไม่เพียงใดยังไม่เป็นที่แน่ชัด ผลสัมฤทธิ์ของงานจึงปรากฏในลักษณะแตกต่างกัน ทำให้ไม่อาจทราบได้ว่าโดยภาพรวมแล้ว การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำมีประสิทธิภาพเพียงใด ในฐานะหน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแลการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม จึงควรที่จะศึกษาข้อมูลการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมว่ามีประสิทธิภาพที่น่าพึงพอใจหรือไม่เพียงใด โดยอาศัยมาตรฐาน การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมที่สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดขึ้นเป็นแนวพิจารณา เพื่อใช้ผลของการศึกษาในการกำหนดแผนพัฒนาบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน และติดตามกำกับได้ถูกต้องตรงกับสภาพปัญหาและโรงเรียนจะได้ปรับวิธีการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพเข้าสู่มาตรฐานการจัดการศึกษาพิเศษต่อไป

สรุปได้ว่าการศึกษาของคนที่มีความต้องการพิเศษ หรือการจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นการสนองต่อพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการประการหนึ่ง และเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางทรัพยากรมนุษย์ทั้งผู้พิการและคนปกติเพื่อนำศักยภาพที่ได้มาพัฒนาประเทศชาติตามความเหมาะสมของโอกาสและสถานที่ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยเครือข่ายหลายด้านจากบุคลากรหลายฝ่าย เช่น แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ผู้ปกครองครู ตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน และส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อให้การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการจัดการเรียนร่วมบรรลุเป้าหมายและนโยบายต่างๆ สร้างทัศนคติที่ดีของบุคคลทั่วไปต่อการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และพัฒนาศักยภาพของเขาเพื่อนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศชาติในโอกาสต่อไป

ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้การจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปเป็นแนวทางและกำหนดรูปแบบในการศึกษาจัดการเรียนร่วม ใน 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อตนเองสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และสภาพแวดล้อม จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลให้กับโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วมอันจะส่งผลต่อการพัฒนาครูปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ยืดหยุ่นและมีวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้การจัดการเรียนร่วมบรรลุผลสำเร็จให้มากที่สุดเป็นผลให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่องสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.2 สื่อการเรียนการสอน

1.3 การวัดผลและการประเมินผล

1.4 สภาพแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จากโรงเรียนเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 14 โรงเรียน จำนวน 150 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 108 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม แล้วจึงสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) จำแนกตาม

3.1.1 วุฒิการศึกษา

3.1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.1.2 ปริญญาตรี

3.1.1.3 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม

3.1.2.1 น้อยกว่า 6 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 6 ปี -10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

3.1.3.1 เคยได้รับการอบรม

3.1.3.2 ไม่เคยได้รับการอบรม

3.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียน
แกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประกอบด้วย

3.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.2. สื่อการเรียนการสอน

3.2.3. การวัดผลและประเมินผล

3.2.4. สภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา จึงกำหนด
นิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนร่วม หมายถึง การปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูเพื่อให้ได้ตาม
มาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมภายใน
และภายนอกห้องเรียนที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนา
ประกอบด้วย การปรับหลักสูตรทั่วไป การจัดทำหลักสูตรเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การ
จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล
(IIP) เทคนิคการสอน โดยการวิเคราะห์งาน การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน การ
สอนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การตรวจสอบ การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน
การประกันคุณภาพการศึกษาการเรียนร่วม การจัดตารางเวลาสอน

1.2 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน
การสอนของครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในการจัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอน
ให้พอเพียง มีการใช้สื่อให้สอดคล้องกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม
ตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP) เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์
ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้สื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้ดีขึ้น
ได้แก่ สื่อสำเร็จรูปสำหรับเตรียมความพร้อม แผ่นพับ บัตรคำ บัตรภาพ และสื่ออุปกรณ์ และเอกสาร
ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียนเรียนร่วม เพื่อให้เด็กได้รับ
ประโยชน์สูงสุดจากการใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดเก็บ และการบริการสื่ออย่างเป็นระบบ

1.3 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและ
การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการแสดงออกของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรอบด้าน
ตลอดเวลา การใช้ข้อมูลและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมร่วม

กิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้อง การตรวจผลงาน การทดสอบ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของนักเรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ความสามารถ ความถนัด มีการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสภาพความต้องการพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนตามที่ระบุไว้ใน (IEP) และ (IIP)

1.4 สภาพแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การปรับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อ บริการน้ำเย็น ปรับแสงสว่าง ทางขึ้นลง มุ้งลวด สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ห้องเสริมวิชาการ ห้องเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวก และเหมาะสมตามสภาพความพิการแต่ละประเภทของเด็กพิเศษ บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของนักเรียน ได้แก่ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองได้รับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องการจัดการเรียนร่วม มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม

2. การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีสภาพความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้หรือมีร่างกายทุพพลภาพไม่มากนักได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนได้เต็มเวลา และยังมีกิจกรรมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติโดยคำนึงความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

3. โรงเรียนแกนนำ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป

4. IEP (Individualized Education Program) หมายถึง แผนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท โดยมีคณะกรรมการ และผู้ปกครองตกลงยินยอมร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่างๆ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

5. IIP (Individual Implementation Plan) หมายถึง แผนการสอนเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องคนนั้นๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน เพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

6. ครูปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนประจำวิชา และครูสอนพิเศษที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแก่นำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1

7. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของครูที่ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนแก่นำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

8. ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม หมายถึง ระยะเวลาที่ครูได้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนแก่นำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 6 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ขึ้นไป

9. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม หมายถึง ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม และไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ (254: 9) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมนั้น หากต้องการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพแห่งตนแล้ว ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพื่อดำเนินการจัดการเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสม คือ ความพยายามที่จะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาเป็นรายบุคคลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น สมิริ และคนอื่นๆ (สมพร หวานเสร็จ. 2543: 19; อ้างอิงจาก Smith; et al. 1995) ได้เสนอในเรื่องสื่อการเรียนการสอน ในชั้นเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดที่นั่ง และอุปกรณ์พิเศษที่ต้องใช้ และด้านการสอนซึ่งตรงกับการใช้สื่อในการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับตารางสอนการถ่ายทอดข้อมูลการจัดกิจกรรมกลุ่ม แผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และการบ้าน สุรินทร์ ยอดคำแบ่ง (2542: 101-108) ได้เสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นเรื่องที่ต้องทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากสภาพของการจัดการศึกษาในปัจจุบันการเรียนการสอน และการประเมินผลจึงต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถและดำรงชีวิตในโลกแห่งความจริงได้อย่างมีความสุข การประเมินผลแนวใหม่ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามกระแสนี้ จึงเน้นการปฏิบัติจริงการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็น การพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางที่ถูกต้อง ผู้เรียนจึงไม่ได้ถูกนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อแยกความแตกต่างของบุคคล แต่เป็นการเปรียบเทียบกันเองในตัวผู้เรียนระหว่างก่อนเรียน

และหลังเรียน ดังนั้นจึงไม่ก่อให้เกิดความล้มเหลวต่อผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษ หรือเด็กปกติ เบญจา ชลธารินทร์ (2546: 5 – 6) ได้นำมาจัดการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นักเรียน 2) สภาพแวดล้อม 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) เครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ 1 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด 2) บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม

ผู้วิจัยได้ประสานแนวคิดดังกล่าวของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษา, สมุทร และคนอื่นๆ สุรินทร์ ยอดคำแปง และเบญจา ชลธารินทร์ นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนร่วมของครูโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) สื่อการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผล 4) สภาพแวดล้อม ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาศัยแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541: 9) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้นั้น หากต้องการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพแห่งตนแล้ว ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพื่อดำเนินการจัดการเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสม คือ ความพยายามที่จะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาเป็นรายบุคคลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น เบญจา ชลธารินทร์ (2546: 5 – 6) ได้นำมาจัดการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย การปรับหลักสูตรทั่วไป การทำหลักสูตรเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) เทคนิคการสอน โดยการวิเคราะห์งาน (Task analysis) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) การสอนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การตรวจสอบ การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การประกันคุณภาพ การศึกษาการเรียนร่วม การจัดตารางเวลา นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2544: 39-41) ได้เสนอแนะวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก สอนตามระดับสติปัญญา สอนแบบซ้ำๆ ให้เวลาการสอนมากกว่าเด็กปกติ สอนแบบเป็นกิจวัตรประจำวัน สอนแบบยืดหยุ่น ไม่เคร่งเครียด สอนทีละขั้น จากง่ายไปหายาก สอนโดยให้เด็กได้ปฏิบัติจริงให้การเสริมแรงและต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กอยู่ตลอดเวลา เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาของเด็ก

2. สื่อการเรียนการสอน อาศัยแนวคิดของ สมิธ และคนอื่นๆ (สมพร หวานเสรีจ. 2543: 19; อ้างอิงจาก Smith; et al. 1995) ได้เสนอในเรื่อง สื่อการเรียนการสอน จัดการในชั้นเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดที่นั่ง และอุปกรณ์พิเศษที่ต้องใช้ และด้านการสอนซึ่งตรงกับสื่อการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับตารางสอน การถ่ายทอดข้อมูล การจัดกิจกรรมกลุ่ม แผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และการบ้าน ในทำนองเดียวกันพรศรี โรจน์เมธี (2540: 19) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอน คือสิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งช่วยประหยัดเวลา และงบประมาณ สื่อการสอนที่ดีต้องมีลักษณะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีราคาไม่แพงจนเกินไป การเลือกใช้สื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย พื้นฐาน ประสบการณ์ และสภาพผู้เรียน และสื่อการสอนใช้ช่วยครูแต่แทนครูไม่ได้ โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความจำเป็นและความต้องการในการใช้สื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน

3. การวัดและประเมินผล อาศัยแนวทางของสุรินทร์ ยอดคำแปง (2542: 101-108) การวัดผลและการประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นเรื่องที่ต้องทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากสภาพของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน การเรียนการสอน และการประเมินผล จึงต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และดำรงชีวิตในโลกแห่งความจริงได้อย่างมีความสุข การประเมินผลแนวใหม่ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามกระแสนี้ จึงเน้นการปฏิบัติจริง การประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็น การพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางที่ถูกต้อง ผู้เรียนจึงไม่ได้ถูกนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อแยกความแตกต่างของบุคคล แต่เป็นการเปรียบเทียบกันเองในตัวผู้เรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน ดังนั้นจึงไม่ก่อให้เกิดความล้มเหลวต่อผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษ หรือเด็กปกติ และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 41-43) ได้เสนอแนะการวัดและการประเมินผล สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูทราบถึงความสามารถของเด็กอยู่ในระดับใด ซึ่งอาจจะกระทำโดยการประเมินตามศักยภาพของความพิการแต่ละประเภทของเด็ก รวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

4. จัดสภาพแวดล้อม อาศัยแนวทาง เบญจา ชลธารันนที (2546: 5 – 6) ในการจัดการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท คือ สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีชีวิตจำกัดน้อยที่สุด 2) บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ (2542: 16 -17) ได้กล่าวถึงการ จัดสภาพแวดล้อม ในด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเสริมวิชาการ ห้องน้ำห้องส้วม ในด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นเรียนครูประจำชั้น พิเศษ และครูเสริมวิชาการ

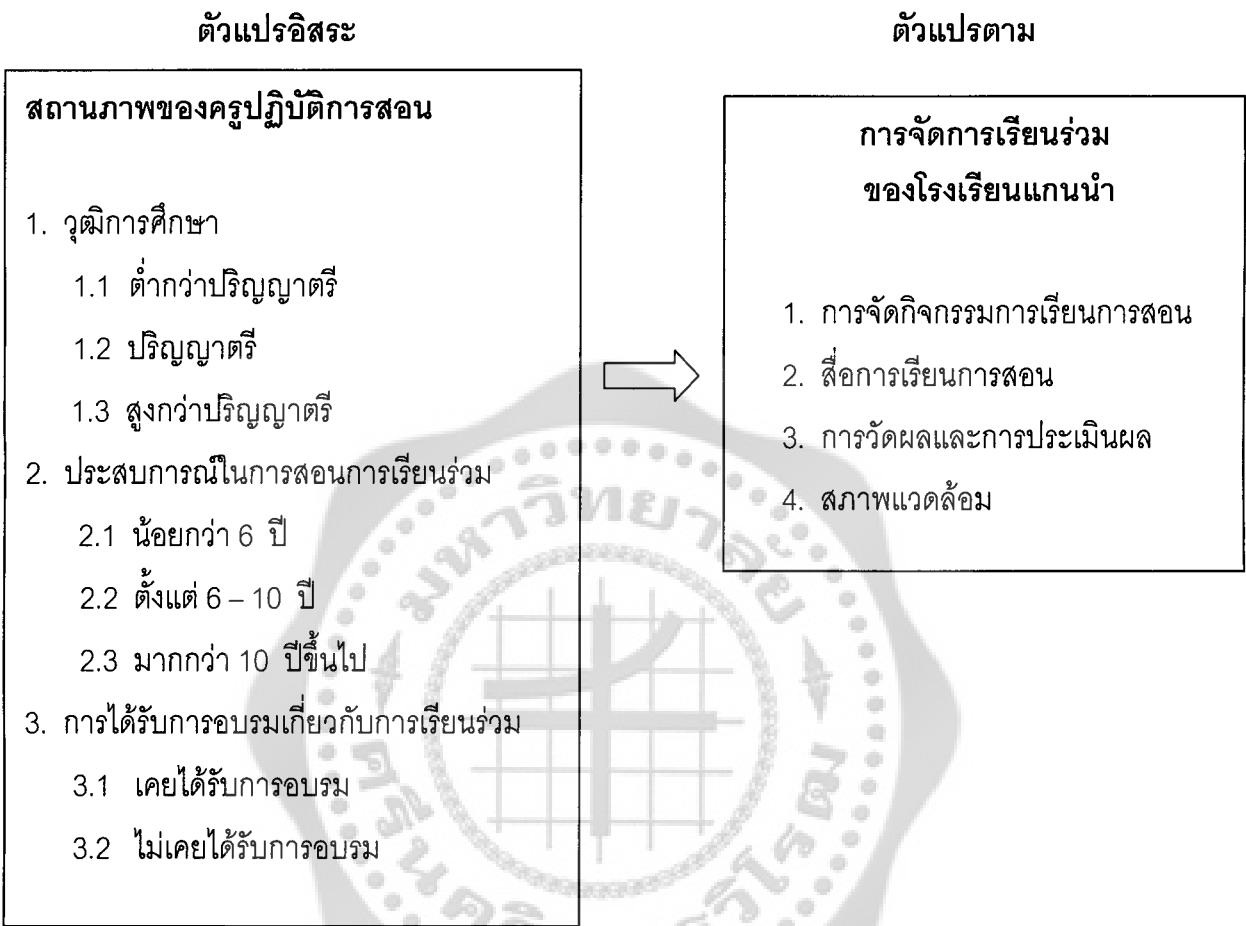
ส่วนตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยเลือก วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วมโดยอาศัยผลการวิจัย ดังนี้

อีโกลส์ (Echols. 1992: 2883) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษา ที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษาปกติ จากโรงเรียนบางโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่ต่างกัน นอกจากนี้สมพงษ์ สิงหะพล (2536: บทคัดย่อ) พบว่า ครูการศึกษาพิเศษควรมีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาเป็นอย่างต่ำ เนื่องจากต้องทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษโดยตรงที่ต้องใช้ความสามารถ และทักษะที่เฉพาะ

ชูลิกร ตั้งเชื่อนันท์ (2540: 72-73) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติต้องมีประสบการณ์สอนมาก จะมีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย สำหรับฐานิยา บุญเกียรติ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสถานภาพและปัญหาการจัดการศึกษา พิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ในการทำงานการศึกษาพิเศษแตกต่างกัน มีอุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้อีโกลส์ (Echols. 1992: 2883) ได้ทำ ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษา ปกติ จากโรงเรียนบางโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า ครูที่มีอายุน้อยกว่ามีความคิดเห็นในทางบวก ต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีอายุมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่ามีความคิดเห็น ในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ใน การสอนเด็กปัญญาอ่อนมาก่อน มีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ และครูประถมศึกษาไม่มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วม

แมทธิวส์ (Mathew. 1984: 9) ได้ศึกษาครูที่มีพื้นฐานทางการศึกษาพิเศษให้การยอมรับ เด็กพิเศษมากกว่าครูที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านการศึกษาพิเศษ หากพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูส่วนมากยังมีทัศนคติในทางลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและยังมีความเห็นว่า การให้ การศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญานั้นควรแยกจากการอย่างเด็ดขาด จากเด็กปกติ

จากการศึกษาแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา การจัดการเรียนรู้ร่วมของครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

- 1. ครูปฏิบัติการสอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน
- 2. ครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วมที่ต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน
- 3. ครูปฏิบัติการสอนที่มีการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมที่ต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
 2. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ
 - 2.1 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551
 - 2.2 นโยบาย มาตรการ และแนวทางการจัดการศึกษาพิเศษ
 3. หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษและการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 3.1 ความหมายของเด็กพิเศษ
 - 3.2 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 3.3 แนวคิดและปรัชญาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 3.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 3.5 การศึกษาพิเศษในประเทศไทย
 4. หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
 - 4.1 การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย
 - 4.2 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม
 - 4.3 ปรัชญาของการจัดการเรียนร่วม
 - 4.4 ทฤษฎีพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วม
 - 4.5 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม
 - 4.6 แนวทางของการจัดการเรียนร่วม
 - 4.7 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม
 5. การจัดการเรียนร่วม
 - 5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 5.2 สื่อการเรียนการสอน
 - 5.3 การวัดผลและการประเมินผล
 - 5.4 สภาพแวดล้อม

6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ
 - 6.1 วุฒิการศึกษา
 - 6.2 ประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วม
 - 6.3 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม
7. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. การจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำในระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 63-66) ได้ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำ เสนอแนวคิดบทบาทและหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ร่วม ระบุว่า โรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติการ เป็นผู้จัดการการเรียนรู้ร่วม และการที่จะให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีการเตรียมความพร้อมและการจัดการเรียนรู้ร่วม ในประเด็นดังต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียน หากไม่มีกฎหมายบังคับ ไม่มีนโยบายและแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารโรงเรียนมักจะปฏิเสธ ไม่รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนรู้ร่วมในโรงเรียนของตน ในสถานะเช่นนี้ควรขอความร่วมมือสร้างระบบแรงจูงใจให้ผู้บริหารเห็นคล้อยตามและยินดีจัดการเรียนรู้ร่วม หากไม่มีการเห็นด้วยแล้วยากที่โครงการเรียนรู้ร่วมจะประสบความสำเร็จเพราะว่าผู้บริหารไม่เคยพบเห็นและสัมผัสเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน จะไม่เข้าใจ และมักจะปฏิเสธเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงควรมีการแนะนำ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาทางการศึกษาพิเศษ เพื่อที่จะมีความเข้าใจในความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก

ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กพิเศษประเภทใด ควรมีครูที่สำเร็จการศึกษาในการสอน

เด็กประเภทนั้น และถ้าหากเปิดรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายประเภท จะต้องมีความรู้และประสบการณ์กับเด็กแต่ละประเภทในหลายประเภทด้วย ครูการศึกษาพิเศษ นอกจากจะทำหน้าที่สอนและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ยังควรมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลแก่ครูปกติตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการให้ข้อมูลแก่เด็กปกติด้วย ครูที่สอนเด็กปกติมีจำนวนมากที่มีทัศนคติในทางลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ไม่เข้าใจระบบการศึกษาพิเศษหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เข้าใจปรัชญาการศึกษา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ร่วม ทางโรงเรียนควรประชุมปรึกษาหากลยุทธ์และแนวทางที่จะต้องร่วมมือกันหาทางขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปก่อนที่จะจัดการเรียนรู้ร่วมจึงจะทำให้การเรียนรู้ร่วมประสบผลสำเร็จ

ทั้งนี้ไม่เฉพาะแต่เพียงครูผู้สอนเท่านั้นที่จะต้องมีความเข้าใจในระบบการศึกษาพิเศษ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ตลอดจนภารโรงจะต้องเข้าใจระบบและวิธีการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก คือความพร้อมของทางโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียน ก่อนจัดการเรียนร่วมทางโรงเรียนจะต้องตรวจสอบสภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จะเรียนร่วมในโรงเรียน หากรับเด็กที่มีความบกพร่อง ประเภทต่าง ๆ จะต้องตรวจสอบความต้องการของเด็กพิเศษประเภทนั้น ๆ เพื่อจัดสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กทุกประเภท 2) ห้องเรียนในการรับเด็กเข้าเรียนประเภทเรียนร่วมเต็มเวลา ไม่จำเป็นต้องมี ห้องพิเศษ เพราะว่าเด็กเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องปกติ แต่ควรพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนเด็กที่เข้าเรียนร่วม ไม่ควรจัดเด็กเข้าเรียนร่วมในห้องเดียวกันมากเกินไป ควรจะมีห้องละไม่เกิน 3 คน 3) เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ หากเด็กที่มีความบกพร่องไม่มากนัก ก็ไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติมเด็กใช้ทุกอย่างเช่นเดียวกับเด็กปกติ

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้มีการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนส่งเข้าไปเรียนร่วม ดังนี้

1. ความพร้อมทางด้านร่างกาย เด็กที่เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการเคลื่อนไหว การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกาย ตลอดจนการช่วยเหลือตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ดีพอสมควร
2. ความพร้อมทางด้านอารมณ์ เด็กที่จะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติจะต้องมีอารมณ์ที่มั่นคงพอสมควร สามารถควบคุมตนเองได้ มีสมาธิยาวนานพอที่จะเรียนรู้ได้ในห้องเรียนปกติ
3. ความพร้อมทางด้านสังคม เด็กที่จะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติจะต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การสนทนาพูดคุยกับเพื่อนในห้องเรียน การรู้จักแบ่งสิ่งของต่าง ๆ การรู้จักการรอคอยในการรับบริการ นอกจากนั้นครูที่อยู่ในห้องเรียนร่วมได้มีการแนะนำต่อเด็กว่าสิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควรทำ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง
4. ความพร้อมทางด้านวิชาการ เด็กที่จะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติจะมีทักษะที่จำเป็นในทางด้านวิชาการที่ใกล้เคียงกับเด็กในระดับชั้นที่เข้าเรียนร่วม เช่น การมีทักษะทางด้านการอ่าน ทักษะทางด้านการเขียน ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ หากส่งเด็กเข้าไปเรียนร่วมแล้วในกรณีที่เด็กมีปัญหาไม่มีความก้าวหน้าหรือมีการพัฒนาในด้านการเรียนเท่าที่ควร ต้องมีการจัดการบริการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กจะได้มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากขึ้น และยังเป็นการสร้างความมั่นใจให้เด็ก เกิดความภาคภูมิใจที่ตนเองก็มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ รวมทั้งมีการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อส่งผลให้การเรียนร่วมบรรลุจุดประสงค์ได้

เด็กปกติ ทางโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการจัดเตรียมเด็กปกติด้วยเช่นกับการเตรียมครูที่สอนเด็กปกติ โดยการให้ข้อมูลกับเด็กปกติ เพื่อให้มีความเข้าใจในเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกต้อง มีข้อควรปฏิบัติต่อเด็กมีข้อที่ไม่ควรปฏิบัติต่อเด็ก และปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน การยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่แตกต่างกันทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความคิด การแต่งกาย ความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กอาจจะกระทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ทางโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้มีการประชุมชี้แจง มีการสัมมนา การอภิปราย การแสดงนิทรรศการต่าง ๆ การแสดงละคร หรือบทบาทสมมุติ ฯลฯ ทำให้เด็กปกติมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา และเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษได้ดีพอสมควรจึงจะส่งผลให้การเรียนร่วมได้ผลดี

เนื่องจากทางโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการจัดการเรียนร่วมในปัจจุบันนี้ มีนักเรียนที่อยู่ในโครงการเรียนร่วม ซึ่งได้มาจากการคัดกรองในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการประเมินจากครูประจำชั้นว่ามีปัญหาทางการเรียน เพื่อที่จะทำการช่วยเหลือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ และให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งทางด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ โรงเรียนแกนนำจะต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาคารสถานที่ การบริหารจัดการ การให้บริการ รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล การจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านการศึกษาพิเศษ และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของนักเรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้รับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องการจัดการเรียนร่วม มีส่วนกำหนดนโยบายและร่วมมือในการจัดการเรียนร่วม มีครูผู้ได้รับมอบหมายชัดเจนในการดำเนิน ผู้ปกครองนักเรียนยอมรับในการเรียนร่วม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. 2551. การประชุมผลการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา.)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วม จะต้องจัดการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น จะต้องมีการกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ นโยบาย แนวปฏิบัติ จากส่วนกลางลงไปจนถึงระดับปฏิบัติจะต้องกำหนดบทบาทของบุคลากรที่จะช่วยกันทำงาน การจัดการด้านการเงิน การงบประมาณ ตลอดจนจัดเตรียมเครื่องมือ และสถานที่ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนร่วมและเหนือสิ่งอื่นใดก็คือ การให้ความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ปกครอง และสาธารณชน เพราะถ้าบุคคลดังกล่าวไม่มีความเข้าใจเด็ก ไม่เข้าใจหลักการจัดการศึกษาพิเศษ หรือความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็กแล้ว จะทำให้การเรียนร่วมเป็นไปได้ยาก จึงจำเป็นที่บุคคลหลายฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ ถือได้ว่าเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้การศึกษามีผลต่อกฎหมายไว้ ดังนี้

2.1 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

จากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มีบทบัญญัติหลายหมวดหลายมาตราที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1-5)

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด “ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามีภรรยา ญาติ พี่น้องหรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรือรับอุปการะคนพิการ “แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล “เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่มรักษาคงไว้ หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสารรวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ “ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน “การเรียนร่วม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบรวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ “สถานศึกษาเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไปกลับ และรับบริการที่บ้าน “ศูนย์การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด

ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง “ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการโดยเฉพาะ หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัดตั้งตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น “องค์การคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิก ระดับชาติตามประเภทความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ “กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

- (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น
- (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 6 ให้ครูการศึกษาพิเศษในทุกสังกัดมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษตามที่ กฎหมายกำหนด ให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 7 ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม สถานศึกษาเอกชน การกุศลที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพ เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

มาตรา 9 ให้รัฐจัดเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความสามารถในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

สรุป การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไปจึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการดังนั้นเพื่อให้การบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาเป็นช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุกระดับการศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2.2 นโยบาย มาตรการ และแนวทางการจัดการศึกษาพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศปี พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการภายใต้หลักการคนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน เพื่อเร่งรัด ปรับปรุง และขยายบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543: 3-4) คณะรัฐมนตรีมีมติเรื่องมาตรการการจัดการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้คนพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างคนทั่วไปและประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพ
 2. กำหนดเป้าหมายมุ่งขยายโอกาสให้แก่คนพิการที่อยู่ในวัยเรียนขั้นพื้นฐาน 12 ปี
 3. ผลิตและพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากร
 4. พัฒนาการวิจัย ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก
 5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น
 6. ให้สถานศึกษาเพิ่มการรับนักเรียนพิการ
 7. ให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนตามปกติได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 8. จัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งชาติ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
 9. ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนจัดบริการแก่คนพิการ โดยจัดชั้นเรียน หรือแยกชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม หรือเป็นโรงเรียนพิเศษเฉพาะความบกพร่อง
 10. ต้องคำนึงถึงคุณภาพ และมีการกระจายอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่
- เห็นได้ว่า ประเทศไทยได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการที่ชัดเจนขึ้นตามหลักการคนพิการที่อยากเรียนต้องได้เรียนนั้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินการและจัดทำแผนการดำเนินงานที่สำคัญ และน่าสนใจไว้ ดังนี้
1. มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ
 2. ประกาศปีการศึกษาเพื่อคนพิการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้คนพิการเข้าเรียน
 3. มีการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาสำหรับคนพิการ
 4. มีการจัดทำฐานข้อมูลคนพิการ ศึกษาวิจัย รวบรวมสถิติคนพิการทางการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่อง
 5. จัดทำทำเนียบโรงเรียน สถานศึกษา แหล่งบริการให้ผู้ปกครองรับทราบ

6. กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ ทั้งการศึกษาในระบบ โดยจัดในสถานศึกษา เรียนร่วม หรือสถานศึกษาเฉพาะความพิการ การศึกษานอกโรงเรียน การจัดการศึกษาโดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

7. จัดทำมาตรฐานการศึกษา หลักสูตร สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนคน พิการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาแก่คนพิการทุกประเภท

8. ผลิตและพัฒนาบุคลากร ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ ให้เพียงพอและมีคุณภาพในทุกด้าน

9. แก้ไขกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษ

10. จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องภารกิจการจัดการศึกษาพิเศษ

11. แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน องค์กรเอกชนเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้แก่ คนพิการได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีคุณภาพ

12. ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนเอกชนที่มีส่วนจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

13. ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนพิการให้ได้รับการศึกษา มีงานทำ ช่วยเหลือตนเองได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

14. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่ละระดับและประเภทให้เป็นไปตามมาตรฐาน

15. รณรงค์ปลูกฝังเจตคติที่ถูกต้องแก่ครอบครัวคนพิการ

16. จัดตั้งศูนย์สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับคนพิการทุกประเภท

เห็นได้ว่า นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในประเทศไทย ในปัจจุบันนั้น เริ่มกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจนมากขึ้น มีการนำเอาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มีการสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ชัดเจน คาดว่าทิศทางในอนาคตของการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในประเทศไทย จะสามารถพัฒนาให้ ทัดเทียมกันนานาชาติได้

3. หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษและการจัดการศึกษาพิเศษ

3.1 ความหมายของเด็กพิเศษ

คำว่า “เด็กพิเศษ” (Exceptional Children) ในวงการการศึกษาพิเศษของประเทศไทย มีการใช้กันอยู่หลายคำด้วยกัน เช่น เด็กผิดปกติ เด็กพิการ เด็กพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่อง ซึ่งคำเหล่านี้ต่างก็หมายถึงเด็กกลุ่มเดียวกันทั้งสิ้น นักการศึกษาพิเศษหลายท่าน ให้ความหมายของเด็กพิเศษ ดังนี้

สิริมา หมอนไหม (2543: 23) ได้กล่าวว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Children with Special Needs” เป็นคำใหม่ในวงการการศึกษาพิเศษ และเพิ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา ครูการศึกษาพิเศษควรทราบความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่เราจะอยู่ในวงการการศึกษาพิเศษ ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษ ได้แก่

1. Impairment หมายถึง สภาพความบกพร่อง เช่น ทางกาย ทางสติปัญญา เนื้อเยื่อ หรือระบบเส้นประสาท

2. Disability หมายถึง การไร้สมรรถภาพความหมายรวมไปถึงความบกพร่องในการทำงานของอวัยวะด้วย ซึ่งทำงานได้น้อยกว่าปกติหรือทำงานไม่ได้

3. Handicap หมายถึง ผู้ที่มีความบกพร่อง ความบกพร่องของร่างกายส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของเขาทำให้เขาไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้ดีเท่ากับคนปกติ แต่หากมีการแก้ไข อวัยวะที่บกพร่องให้สามารถใช้งานได้ดังเดิมแล้ว สภาพความบกพร่องอาจหมดไปบุคคลผู้นั้นจึงไม่ใช่ ผู้ที่มีความบกพร่องต่อไปอีก

4. Exceptional Children หมายถึง เด็กที่มีสภาพร่างกายและสติปัญญาแตกต่างไปจาก เด็กปกติ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับระบบประสาท เด็กที่มี ปัญหาทางพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องทางภาษา เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และเด็กพิการซ้ำซ้อน

5. Children with Special Needs หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ การให้การศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้จึงควรมี ลักษณะแตกต่างไปจากเด็กปกติในด้านเนื้อหา วิธีการ และการประเมิน เป็นเด็กกลุ่มเดียวกับเด็ก นอกกระดืบ (Exceptional Children)

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545: 5) ได้ให้ความหมายของเด็กพิเศษว่า พฤติกรรมที่บ่งชี้ความเป็นพิเศษนั้น ๆ ต้องมีความต่อเนื่องมีความรุนแรงเข้มข้น ก่อให้เกิดความเสียหายในการเจริญเติบโต ที่ควรพัฒนาไปตามวัย จนทำให้เด็กไม่สามารถใช้ชีวิตตามธรรมดาเหมือนเด็กทั่วไปได้และเด็กต้อง ได้รับการดูแลรักษา ช่วยเหลือ แก้ไข ประคับประคองให้การศึกษาพิเศษมากยิ่งขึ้นกว่าเด็กปกติธรรมดาทั่วไป ๆ ไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 11) ได้เสนอแนวคิดว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา (Children With Special Education Needs) หมายถึง เด็กที่มีความต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติอื่น เนื่องจากเหตุบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม หรือจากความด้อยโอกาสรวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2546: 19) ได้อธิบายความหมายของเด็กพิเศษว่า เด็กที่ต้องการการช่วยเหลือพิเศษเนื่องจากความพิการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ รวมถึงเด็กที่มีสติปัญญาสูงกว่าเด็กปกติ

สรุปได้ว่า ความหมายของเด็กพิเศษ (Children with Special Need) หมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ อันเนื่องมาจากเหตุบกพร่อง ทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม หรือจากความด้อยโอกาส รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษและประเภทเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 20) ได้มีการแบ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ 12 ประเภทได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เด็กปัญญาอ่อนที่เรียนหนังสือได้
3. เด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกได้
4. เด็กปัญญาอ่อนที่มีสติปัญญาต่ำมาก
5. เด็กที่มีปัญหาทางสายตา
6. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
7. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
8. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
9. เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล
10. เด็กปัญญาเลิศ
11. เด็กออทิสติก
12. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

เด็กที่มีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไปรุนแรงถึงระดับที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาไม่สามารถหรือปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้เช่นเด็กปกติทั่วไปจำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่องและความต้องการในด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่สอดคล้องกับสภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล

3.2 ความหมายของการศึกษาพิเศษ

ความหมายของการศึกษาพิเศษ จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2535 ระบุว่า เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจและความสามารถ และเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษมีปัญญาเลิศ ได้พัฒนาความถนัดและอัจฉริยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ การศึกษาพิเศษนี้อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในสถานศึกษาปกติ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ นักการศึกษาพิเศษหลายท่าน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษต่างให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ ดังนี้

วารี ธีระจิตร (2541: 1) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอนและบริการที่จัดให้เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ได้แก่ เด็กปัญญาอ่อน เด็กพิการทางกายและสุขภาพ เด็กพิการทางตา ทางหู เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม และเด็กที่มีปัญหาทางการพูด รวมทั้งปัญญาเลิศ ให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ขาดไปตัดทอนความรู้ที่ไม่จำเป็น สิริมา หมอนไหม (2543: 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากกระบวนการจัดบริการการศึกษา ในรูปแบบปกติ สำหรับเด็กทั่วไปไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้จึงต้องมีกระบวนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของเด็กเหล่านั้น สมิธ และคนอื่น ๆ (Smith; et al. 1983: 9) ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ คือ วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตัวแปรต่าง ๆ ทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่การป้องกัน การลดหรือการกำจัดสภาพต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความบกพร่องสำคัญต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ทางสติปัญญา ทางการสื่อความหมายทางการเคลื่อนไหว ทางสังคมและอารมณ์ของเด็ก

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2543: 5) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ คือ การพัฒนาความสามารถของเด็กพิการแต่ละคน ให้สามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด และเป็นภาระผู้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น บางคนอาจพัฒนาให้ความช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ บางคนมีความสามารถในการเรียน เขียน อ่านหนังสือได้ หรือได้เรียนวิชาชีพแขนงต่าง ๆ ตามแนวถนัด เพื่อนำทักษะด้านอาชีพไปทำงานเลี้ยงตน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 7) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้จินตนา อัมพรภาค (2546: 9) ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ คือ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งหมายถึง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เนื่องจากเหตุบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ รวมทั้งเด็กที่สติปัญญาสูงกว่าปกติ ศิริยุภา พูลสุวรรณ (2545: 9) ให้ความหมาย คือ การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง

การศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children With Special Needs) ทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ เนื่องจากมีความผิดปกติทางร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม หรือสติปัญญา ซึ่งต้องการดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ที่เหมาะสมและได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาให้แก่เด็ก จึงต้องดำเนินการสอนโดยครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษมีเทคนิควิธีการสอนที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ การจัดเนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนและวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับสภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาให้เกิดศักยภาพสูงสุด ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546: 3) ได้กล่าวว่า การศึกษาพิเศษหมายถึงการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษ ทั้งโดยวิธีการสอนการให้บริการ ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิตามที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนทั่วไป ซึ่งสาเหตุแห่งความด้อยโอกาสนั้น เป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญา สังคม อารมณ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการศึกษาให้กับเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเป็นเด็กที่มีระดับปัญญาสูงกว่าเด็กปกติด้วย

สรุปได้ว่า ความหมายของการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาและความช่วยเหลือที่แตกต่างไปจากเด็กปกติเนื่องจากเด็กเหล่านี้มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และรวมถึงเด็กที่มีปัญญาเลิศ ที่จะต้องเพิ่มเติมในเรื่องกระบวนการ การจัดกิจกรรม สื่อ และอุปกรณ์การเรียน ปรับเนื้อหา ปรับกระบวนการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพ และความสามารถของเด็กแต่ละประเภท

3.3 แนวคิด และปรัชญาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงควรได้เตรียมผู้พิการตั้งแต่เยาว์ เพื่อให้มีความพร้อมที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ การให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้ จะช่วยทุกคนสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่เป็นการแบ่งสังคม และในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก

นนทวัฒน์ สุขผล (2543: 10 – 11) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษโดยทั่วไปตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อหรือหลักปรัชญา ดังต่อไปนี้

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมในการที่จะได้รับการบริการทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการ หรือคนปกติเมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนได้ในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุด ในทันทีที่ทราบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไปและมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรให้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เว้นแต่เด็กนั้นมีสภาพความพิการหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรง จนไม่อาจเรียนร่วมได้อย่างไรก็ตามควรให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับสังคมคนปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภทโดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูบำบัดทุกด้าน ควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่าง อาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมสอนเด็กพิเศษ ควรเป็นที่ยอมรับความสามารถเด็กและให้เด็กโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงความพิการ หรือความบกพร่องเพื่อทำให้เด็กมีความมั่นใจว่าแม้ตนเองจะบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากันหรือดีกว่าคนปกติซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นมีสัจจะแห่งตนเองและมุ่งให้ช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย และยังสอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษา (2539: 8) ได้กำหนดแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามวิสัยทัศน์ทางการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ คือ

- 1) คนที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องได้รับการบริการทางการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามหลักสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษา (Education for All) คนที่มีความสามารถพิเศษสามารถเข้าเรียนได้และได้รับสิทธิทางการศึกษาในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง
- 2) เป็นการศึกษาที่สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างของคนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล มุ่งสร้างปัญญาพัฒนาให้คนที่มีความต้องการพิเศษมีจริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่น รักษา ค่านิยมอันดีงามของไทย
- 3) เป็นการศึกษาที่มีทางเลือกตามระดับสติปัญญา ความถนัด และสภาพร่างกายของคนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของแต่ละคนละบุคคลให้สูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม
- 4) การศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกที่ดี ต่อระบบการเรียนการสอนทั้งทฤษฎี และทางปฏิบัติ โดยมีให้คนที่มีความต้องการพิเศษเกิดความแปลกแตกต่างในสังคม
- 5) ต้องมุ่งสร้างความเข้าใจและ

การยอมรับระหว่างเพื่อนร่วมชาติและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการพิเศษแก่บุคคลในสังคม ทำให้คนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไทยที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคมสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมโลกได้อย่างปกติสุข 6) การศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ ควรตั้งอยู่บนความเชื่อที่มีความชัดเจนแนบแน่นลึก (Principle of Normalization) 7) ให้มีการจัดการเรียนในลักษณะการจัดการเรียนร่วมมากขึ้น ในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษ และความพร้อมของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ 8) เป็นการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิตพึ่งพาตนเองได้ (Independent Living)

- สร้างทักษะทางวิชาการ ที่จะนำไปสู่การพึ่งตนเองในชีวิตประจำวัน (Daily Living)
- สร้างทักษะทางวิชาการ ที่เอื้อเป็นการเฉพาะต่อคนที่มีความต้องการพิเศษ
- เพื่อให้เกิดการเข้าถึง (Access for All)

9) การศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล เป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับภูมิภาคอินโดจีน
10) เป็นการศึกษาลักษณะการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตและนำไปสู่การทำงานร่วมกันแบบเครือข่าย (Networking) ในสังคม เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 8)

ได้จัดการศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษภายใต้แนวคิด

- สิทธิมนุษยชน เด็กทุกคนมีโอกาستهاเทียบกันในการศึกษา บริการทางการศึกษาและอื่น ๆ ตลอดจนสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพ

- การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการควรจัดให้เร็วที่สุด ตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกเริ่มค้นพบความพิการ (Early Intervention Services) และให้สนองกับความต้องการพิเศษของเรียนเพื่อพัฒนาเทคนิคการให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

- การจัดบริการการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่อง ให้มีบทบาทในการสนับสนุนช่วยเหลือและป้องกัน การช่วยเหลือสนับสนุนให้มีลักษณะให้การศึกษเพื่อขจัดความสามารถในการเรียนรู้และหาวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ มาทดแทน การป้องกันมีลักษณะให้การศึกษเพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็ก และจัดหาวิธีการ โดยร่วมทำงานกับผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การแพทย์ ด้านสังคมและอื่น ๆ ป้องกันสภาพความพิการไม่ให้ขยายใหญ่ขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหามากนัก

เกียร์ฮาร์ท และไวซาน (เกษม ทองสัมฤทธิ์. 2540: 24; อ้างอิงจาก Gearheart; & Weishahn. 1980: 3) ได้เน้นสิทธิเด็กพิเศษทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาความสามารถของตนให้ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษควรเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นตอกย้ำความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วย ซึ่งหมายความว่านักการศึกษาจะต้องไม่มองข้ามความพิการของเด็กเหล่านี้ หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาพิเศษข้างต้น ได้แก่ 1) การจัดบริการพิเศษต้อง

กระทำอย่างฉับพลันทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็กพิเศษ 2) ความพิการบางประเภท ถือว่าเป็นอาการมากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายภาพ และอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต 3) เด็กพิเศษคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต 4) การจัด บริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่วัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา 5) การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุดตามความเหมาะสมย่อมเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครูปกติ และครูการศึกษาพิเศษอย่างประสิทธิผล

บลูม (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2543: 17-18; อ้างอิงจาก Bloom. 1976) ผู้พัฒนาวิธีการแบบรอบรู้ (Mastery Learning) เสนอว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ครบตามเป้าหมายของหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้ ถ้ามีการจัดการเรียนการสอนที่มีระบบ และเหมาะสมกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน โดยเน้นให้แต่ละคนอาจใช้วิธีเรียนและใช้เวลาในการเรียนแตกต่างกัน นอกจากนี้บลูมยังได้เสนอผลงานวิจัยที่พิสูจน์ได้ว่า สมาชิกครอบครัวของเด็กโดยเฉพาะบิดามารดาเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของเด็กวัยเรียนที่มีอายุ 2-10 ขวบ เด็กจะได้รับการพัฒนาทางภาษา ความสามารถ ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ความตั้งใจ สมาธิ และพฤติกรรม จากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดา ผลงานการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากระบวนการเรียนการสอนในครอบครัวมีลักษณะรูปแบบเฉพาะตัว และเกิดโดยธรรมชาติ โดยไม่มีส่วนสัมพันธ์กับสภาพทางเศรษฐกิจสังคมและระดับการศึกษาของบิดามารดาแต่อย่างใด บลูมเชื่อว่าหากบิดามารดาในครอบครัวที่ยังสอนลูกไม่ได้ดีนั้น น่าจะทำได้ดีขึ้นหากได้รับรู้ถึงความสำคัญของบทบาทของตนต่อการพัฒนาบุตรของตน

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับ และประเภทของความต้องการที่แตกต่างไปในแต่ละบุคคล โดยได้รับการฝึกฝนฟื้นฟูบำบัด และการเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งนี้โดยการให้เด็กได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด ให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข

3.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

ในการจัดการศึกษาพิเศษ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับทุกคน ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2535: 34-35) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษไว้ 8 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิเศษที่มีความแตกต่างกัน ให้สูตรหรือโปรแกรมเรียนต่างกัน วางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือใช้วิธีสอนแตกต่างกัน และจัดอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่าง ๆ ให้เพียงพอ นั่นคือ ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรเทคนิค

การสอน การตรวจสอบวินิจัยบุคลากรพิเศษ ครูพิเศษ วิธีการพิเศษ บริการพิเศษ และเครื่องอำนวยความสะดวกพิเศษ เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กแต่ละประเภทแต่ละระดับ และแต่ละบุคคล 2) เพื่อวางแผนการศึกษาหรือแผนการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ซึ่งเป็นเป้าหมายของแผนสำหรับเด็กแต่ละคนจะต้องแตกต่างกันไป 3) เพื่อจัดโครงการให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเรียนตามระดับความสามารถของตนเอง เท่าที่ลักษณะความเป็นไปได้ของความสามารถในการเรียนรู้ของตนจะเป็นไปได้ 4) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและช่วยแก้ปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งไม่อาจแก้ไขได้ด้วยการจัดการศึกษาตามปกติ 5) เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล และเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กมีชีวิตรอยู่อย่างมีความสุข 6) เพื่อปรับปรุงสถานการณ์ทางการศึกษาหรือเพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้เด็กได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างสูงสุด ในกรณีที่เด็กไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ จากการจัดการศึกษาในขั้นพื้นฐาน 7) เพื่อพัฒนาโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดการศึกษาทั่วไป หรือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดการศึกษาของโรงเรียนปกติ เพื่อช่วยให้เด็กได้ปฏิบัติหน้าที่หรือมีบทบาทที่เหมาะสมในสังคมเช่นคนปกติ 8) เพื่อพัฒนาโครงการจัดการศึกษาพิเศษที่ดีคุ้มค่าการลงทุน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 5) ได้กล่าวว่า เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบวิธีการที่หลากหลายที่มีจุดมุ่งหมายไปสู่แนวคิดของการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในการจัดการสอน การวัดผล การประเมินผล การจัดบุคลากรดำเนินงาน เพื่อให้ระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นสามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทแต่ละคน โดยมีการวางแผนการศึกษา แผนการดำเนินชีวิตช่วยเหลือแก้ปัญหาสังคม ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมในสังคมเช่นคนปกติ สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ มีชีวิตรอยู่อย่างมีความสุข จัดโครงการศึกษาหรือจัดสภาพการเรียนให้ได้เรียนตามความสามารถและได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างสูงสุด เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของเด็กที่มีความบกพร่องให้เป็นสมรรถภาพที่ปกติที่สุดและที่สำคัญคือ ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป รวมถึงการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมได้ และยังเป็นการพัฒนาโครงการจัดการศึกษาพิเศษที่ดีคุ้มค่ากับการลงทุน

3.5 การศึกษาพิเศษในประเทศไทย

ในอดีตเด็กพิการมักจะถูกละเลยหรือไม่เป็นที่ต้องการของสังคม ถูกกีดกันจำกัดสิทธิต่าง ๆ ที่พึงได้รับ คนพิการในประเทศไทยก็อยู่ในสภาพเดียวกันกับคนพิการในประเทศอื่นทั่วโลก ถูกจำกัดสิทธิทางการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการได้รับการยกเว้นจากการเข้าโรงเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2475 กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ และได้ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษ โดยกรมสามัญศึกษารับผิดชอบดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 50 ปี โดยเริ่มจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะทางขึ้น เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด หูหนวก ปัญญาอ่อน เพื่อทดลองสอนเด็กพิเศษแต่ละประเภทมาตั้งแต่ พ.ศ. 2487 ผลการทดลอง พบว่าเด็กพิการทุกประเภทสามารถเรียนได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 ได้เริ่มทดลองจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมโดยจัดสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2507 กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการสนับสนุนวิทยากร จากมูลนิธิช่วยคนตาบอดโพ้นทะเลแห่งสหรัฐอเมริกา (America Foundation Oversea for the Blind) โดยจัดการศึกษาสำหรับเด็กตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ในปี พ.ศ. 2529 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดการศึกษาพิเศษขึ้นเป็นปีแรก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิทธิ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 ที่ระบุให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ต้องเข้ารับการศึกษโดยทั่วถึง ทุกคน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กปกติ เว้นแต่ผู้ปกครองร้องขอรับการยกเว้น และได้รับการพัฒนาการศึกษาพิเศษมาอย่างต่อเนื่อง ตามที่แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าการจัดการพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทยในปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกับประเทศอื่น กล่าวคือ ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายจากเดิมที่จัดให้เด็กพิการเข้าโรงเรียนเฉพาะทาง เป็นนโยบายให้เรียนร่วมกับเด็กปกติ และเยาวชนทั่วไป นอกจากปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประเทศไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติการจัดการสำหรับเด็กพิการ

การวิเคราะห์เจตนารมณ์ของกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถกำหนดนโยบายที่มีลักษณะเป็นนโยบายที่มีชีวิต กล่าวคือ เป็นนโยบายที่มีพลังขับเคลื่อน ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่อง และมีรูปแบบที่หลากหลายเอื้อต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การจัด

การศึกษาของประเทศไทยให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่อง มีลักษณะแบบเรียนร่วมปลอดจากอุปสรรคที่ขัดขวางการเรียนรู้ของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ และตั้งอยู่บนรากฐานของสิทธิ (Right-based) เพื่อให้บรรลุถึงการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (Full Participation) และความเสมอภาค (Equality) ทำให้คนพิการมีสิทธิในการเลือกที่ดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และศักยภาพเป็นผู้ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

4. หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

4.1 การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

ประเทศไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการ (2543: 13 – 16) ได้การจัดการเรียนร่วมเท่าที่มีปรากฏหลักฐาน และรวบรวมไว้ ดังนี้

พ.ศ. 2499 ประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนร่วมเป็นครั้งแรก โดยการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิตาบอดแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการทดลองนำเด็กเรียนช้า เข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก 7 แห่ง คือ โรงเรียนพญาไทโรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนสามเสนและโรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม

พ.ศ. 2504 – 2508 มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ร่วมกับกองการศึกษาพิเศษ จัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้น โดยมีบุคลากรฝ่ายบริหารและทำการสอนจากองค์การศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการอนุมัติงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้พระราชทานชื่อให้ว่า โรงเรียนศรีสังวาล ใน พ.ศ. 2508

พ.ศ. 2505 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิทยากร จากมูลนิธิอเมริกันเพื่อคนตาบอดโพ้นทะเล (American Foundation Overseas for the Blind) วางโครงการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นเข้าเรียนในโรงเรียนปกติใกล้บ้านเป็นครั้งแรก โดยมีครูการศึกษาพิเศษเดินสอน ไปช่วยสอนเด็กในโรงเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นเรียนร่วม

พ.ศ. 2509 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มโครงการทดลองให้เด็กตาบอดเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในเรียนของรัฐในส่วนกลาง

พ.ศ. 2507 กรมสามัญศึกษาได้ให้โรงเรียนพญาไทรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินประเภทหูตึงเข้าเรียนร่วม โดยจัดเป็นชั้นเรียนคู่ขนานกับชั้นเรียนประถมศึกษาปกติ มีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอนและฝึกแก้ไขการพูดให้เด็กนักเรียน

พ.ศ. 2512 – 2516 กรมการฝึกหัดครูอนุมัติการจัดตั้งศูนย์ทดลองสอนเด็กพิการชั้นเด็กเล็กขึ้นในวิทยาลัยครูสวนดุสิต พร้อมทั้งเปิดสอนวิชาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาเป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2513 โดยจัดให้เด็กอนุบาลทั่วไปเข้าเรียนร่วมกับเด็กหูตึง

พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาได้ขยายโครงการสอนเด็กนักเรียนเรียนช้าและเด็กหูตึงเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาออกไปอีกหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนอนุบาลสามเสน โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โรงเรียนวัดหนึ่ง โรงเรียนประถมนนทบุรี โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. 2525 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็น เข้าเรียนร่วมในโรงเรียน

พ.ศ. 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมภายใต้ชื่อ โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยมอบให้สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินการทดลองจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ 2 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พ.ศ. 2531 กรมการฝึกหัดครูได้มอบหมายให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิตจัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิเศษ และครอบคลุมโดยมีจุดมุ่งหมายให้คำแนะนำพ่อแม่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กพิการซึ่งมีอายุระหว่าง 0 – 7 ปี เพื่อให้ได้พัฒนาการไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กปกติ

พ.ศ. 2533 กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยดำเนินการร่วมกับกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดแห่งประเทศไทย และองค์การเฮเลน เกลเลอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล อินคอร์ปอเรต : เฮลเคไอ (Helen Keller International Incorporated : HKI) จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติในโครงการนำร่อง โดยจัดที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2534 ประเทศไทยได้มีกฎหมายฉบับที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคนพิการ คือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2534 ประกาศใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน

พ.ศ. 2534 ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาการมีส่วนร่วมและความเสมอภาคของคนพิการ

พ.ศ. 2537 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ขยายโครงการเรียนร่วมเพิ่มอีก 55 จังหวัด โดยจัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม 3 ประเภท คือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทางรายได้ยินและทางการมองเห็น

พ.ศ. 2538 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ขยายโครงการจัดการศึกษาพิเศษ รูปแบบการเรียนร่วมครบทุกจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541ก: 37)

พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ปราบกฏสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่คนพิการในหลายมาตรา ซึ่งนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายให้เป็นปีแห่งการศึกษาเพื่อคนพิการโดยมีคำขวัญว่า "คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน" รวมทั้งได้มีการจัดระบบโครงสร้างการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เพื่อขยายโอกาสให้คนพิการทุกกลุ่ม ทุกประเภท และปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการซึ่งได้แก่ คณะกรรมการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
2. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
3. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา จำนวน 13 เขต ทำหน้าที่นํานโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการดูแลงานวิชาการศึกษาพิเศษ
4. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทำหน้าที่บริการช่วยเหลือในระยะเริ่มแก่เด็กพิการและครอบครัว และเตรียมความพร้อมแก่คนพิการ รวมทั้งการดำเนินการคัดแยก พิ้นฟู และส่งต่อคนพิการไปยังสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการเรียนร่วมในทุกสังกัด และทุกระดับการศึกษาทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
6. การจัดโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ
7. การจัดการศึกษานอกระบบ
8. การจัดการศึกษาโดยองค์กรเอกชน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9. การจัดการสนับสนุนเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
10. การสนับสนุนให้คนพิการได้รับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา

พ.ศ. 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการโรงเรียน
แกนนำจัดการเรียนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการและการบริหารจัดการศึกษา
แบบเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมทั่วไป โดยมีโรงเรียนจำนวน 390 โรงเรียน

พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ขยายผลโรงเรียนแกนนำ
จัดการเรียนร่วมจำนวน 2,000 โรงเรียน กระจายครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ ได้ดำเนินการจัดการเรียน
ร่วมเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนใกล้เคียง และรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทเข้าเรียนร่วม
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548: ข-1ข-2)

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนกับเด็กปกติในรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้อง
กับระดับความพร้อมและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยจัดสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด
ให้สามารถเรียนรู้และร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไปให้มากที่สุด โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากร
ในโรงเรียน รวมทั้งการทำงานร่วมกับนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ซึ่งมักเรียกกันว่าสหวิทยาการและที่
สำคัญที่สุดคือ การให้โอกาสแก่คณะครู ผู้บริหาร ผู้ช่วยอาสาสมัครที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือ
เด็กให้เจริญเติบโต สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมได้ประโยชน์ที่สุดตามความต้องการ
พิเศษของเด็ก และได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

4.2 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษหลายท่าน ถือว่า การเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ
โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อที่ว่าเด็กแต่ละคนควรได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้น ซึ่งเด็ก
จะได้รับการตอบสนองของการเรียนร่วมในลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

คอฟแมน และคนอื่น ๆ (ซูลีกร ตั้งเชอนันท์. 2540: 13; อ้างอิงจาก Kauffman; et al.
1981: 35) ได้ให้คำจำกัดความของการเรียนร่วมไว้อย่างครอบคลุมว่าเป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็ก
ปกติในด้านเวลา ด้านการเรียน การสอน และด้านสังคม โดยมีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการวางแผน
การศึกษาเป็นรายบุคคลและต่อเนื่องและมีการกำหนดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันระหว่างบุคลากรฝ่าย
บริหาร ฝ่ายสอน และฝ่ายสนับสนุน ทั้งในด้านการศึกษาปกติและด้านการศึกษาพิเศษ แบลงเคนชิพ
และลิลลี่ (ณรงค์ อัมพรภาค. 2550: 20; อ้างอิงจาก Blankenship; & Lilly. 1981: 1) มีความเห็น
เกี่ยวกับการเรียนร่วม ว่าสิ่งที่ต้องเน้นคือ การใช้คำว่า “การเรียนร่วม ” ไม่ควรสื่อความหมายแคบ ๆ
ในแง่ของการเรียนวิชาการเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมถึงความต้องการจำเป็นในทุกด้านของเด็กพิเศษ
หลักการของการเรียนร่วมก็คือ จะต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างดีที่สุดต่อความต้องการจำเป็นของเด็กทั้ง
ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านวิชาการ ในขณะที่เด็กพิเศษเรียนร่วม อยู่ในการศึกษาภาคปกติ
นิลบล ทูรานูภาพ (2540: 18) ได้ให้ความหมายของ การเรียนร่วม คือ การที่เด็กมีความต้องการพิเศษ
ได้รับโอกาสที่จะเรียนกับเด็กปกติโดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากบุคลากรในโรงเรียนทุก ๆ ฝ่าย
ให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อว่าความต้องการ การพิเศษทางร่างกาย ทางอารมณ์
ทางสังคมและทางสติปัญญาของเด็กจะได้รับการตอบสนองและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

สุวรรณ คำฝาย (2540: 38) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้เป็นการนำเอาปรัชญา หลักการวิธีการและการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษาพิเศษมาบูรณาการไว้กับการจัดกระบวนการเรียนการสอน ในโรงเรียนปกติ เพื่อให้เด็กพิการสามารถเรียนรู้ในโรงเรียนปกติได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วารี ธีระจิตร (2541: 16) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ร่วมเป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอนและด้านสังคมภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการปรับตัวทางสังคมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและสามารถพัฒนาตนเองไปให้ได้มากที่สุด กรมสามัญศึกษา (2542: 7) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ คือกระบวนการในการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องระดับที่สามารถพัฒนาและสามารถเรียนรู้ได้ โดยมีขีดจำกัดน้อยที่สุด ได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติโดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้เท่าเทียมกับเด็กปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 21) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ร่วมว่าเป็นวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติเพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ ตามรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงความสามารถของบุคคลนั้นให้สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุข กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 17) ได้ความหมายของการเรียนรู้ร่วม คือ การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการเข้าไปในระบบการศึกษาทั่วไป มีการร่วมกิจกรรมและใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในในแต่ละวันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการกับเด็กปกติทั่วไป เช่นเดียวกับพิรพัฒน์ ชูชัย (2548: 11) การจัดการเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 5) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้หมายถึง การจัดให้เด็กและเยาวชนพิการที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนปกติ จัดได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาเรียนรู้ร่วมบางเวลา เรียนร่วมโดยได้รับการบริการสอนเสริมจากครูสอนเสริมหรือครูเดินสอนและจัดให้มีการบริการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กและเยาวชนเป็นเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่า ความหมายของการจัดการเรียนรู้ร่วม คือการจัดการศึกษาที่ให้โอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติทั่วไป ตามความสามารถและความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยไม่ถูกแบ่งแยกเพราะสาเหตุจากความพิการได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปกติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความต้องการพิเศษทางด้านร่างกาย

อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กได้รับตอบสนองและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเป็นความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน โดยจัดการศึกษาหลายรูปแบบให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และบริการต่าง ๆ ให้กับนักเรียนที่อยู่ในความดูแล โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลที่สามารถปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพให้มีโอกาสเรียนรู้ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

4.3 ปรัชญาของการจัดการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการให้เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องมีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การเรียนร่วมมีลักษณะเป็นปรัชญา เป็นหลักการ แนวคิด นักการศึกษาพิเศษหลายท่านให้ความหมายปรัชญาของการเรียนร่วมหลายไว้หลายลักษณะ กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 5) เสนอแนวคิดปรัชญาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษไว้ ดังนี้

- 1) การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ในการพัฒนาบุคคลไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รูปแบบของการศึกษาครอบคลุมทั้งการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย อันเป็นการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการและสภาพแวดล้อม
- 2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับและประเภทของความสามารถความถนัด และความสนใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพให้บรรลุขีดสูงสุด และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมในสังคม พ่อแม่ผู้ปกครอง และครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลแรก ๆ ในชีวิตของเด็กและเยาวชนมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีพัฒนาการที่รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนั้นสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ
- 3) พ่อแม่ผู้ปกครอง และครอบครัว ก็มีบทบาทพิเศษที่จะต้องเอาใจใส่การพัฒนาเด็กและเยาวชน
- 4) สังคมต้องให้การยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความหลากหลายของเด็กและเยาวชน ทั้งทางด้านความคิด ความสนใจ ความสามารถพิเศษเฉพาะทางของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพ และอื่น ๆ
- 5) รัฐและสังคมพึงพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถด้านอื่น ๆ โดยรอบด้านด้วย เพื่อให้เป็นคนที่มีการพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งสมอง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถพิเศษที่มีอยู่ ทั้งนี้พึงระมัดระวังว่าการพัฒนาบุคคล โดยองค์รวมนั้นจะต้องไม่ลดทอนหรือสกัดกั้นความสามารถพิเศษของบุคคล
- 6) รัฐต้องไม่สร้างระบบการศึกษาที่ปิดกั้นการพัฒนาความสามารถพิเศษในทุกด้านของเด็ก และเยาวชน ด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องสร้างระบบ

การศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ได้แสดงความสามารถทุกด้านที่มี และได้รับการพัฒนาความสามารถเหล่านั้นไปพร้อม ๆ กัน 7) การจัดระบบการเรียนรู้ ต้องมีความยืดหยุ่น และหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนแสดงออกซึ่งความสามารถพิเศษได้ตลอดชีวิตของการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้นั้นต้องเอื้อต่อการสร้างสรรค์ คิดค้นริเริ่ม การเป็นตัวของตัวเอง การสร้างจินตนาการที่แหวกแนว ฯลฯ โดยผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้จะต้องเข้าใจว่านักเรียนที่มีความสามารถพิเศษนั้นจะมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นค่อนข้างมาก 8) รูปแบบการบริการสำหรับเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ควรคำนึงถึงการบริการพิเศษหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนรู้ พิเศษหรือการรับรู้เฉพาะทาง การจัดกิจกรรมเสริม (Enrichment) ในระบบโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รู้ศักยภาพที่มีอยู่นั้นให้บรรลุจุดสูงสุด

แพตตัน และคนอื่น ๆ (Patton; et al. 1996: 3) ได้กล่าวว่าปรัชญาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม คือ การให้โอกาสเด็กพิการได้เรียนอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กทั่วไปในสภาพห้องเรียนปกติ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีแล้วเด็กพิการจะสามารถจะประสบความสำเร็จได้ การเรียนร่วมทำให้เด็กพิการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กทั่วไป และรอดพ้นจากการถูกตีตราว่าเป็นเด็กพิการ ทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน และไม่นำ ผลจากการเรียนมาประเมินคุณค่าซึ่งและกัน การสอนแบบเรียนร่วม ถือเป็นวิสัยทัศน์ใหม่สำคัญสังคมและชุมชน เป็นการรวมปฏิบัติการทุกอย่างของการสอนที่ดีที่สุด ซึ่งครูที่ดีได้ทำ ได้คิด ได้พัฒนาเด็ก ทุกวิถีทาง เพื่อให้เด็กเพิ่มพูนในการเรียนรู้ โดยครูจะเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนสองกลุ่มด้วยเหตุและผลอีกทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับเด็กก็เป็นสิ่งจำเป็นเป็นการปรับปรุงการสอนในชั้นเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้นด้วยทุกคนต้องทำงานร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างในความสามารถ ศาสนาและความบกพร่องซึ่งเด็กทุกคนต้องได้เรียนรู้และเติบโตในสิ่งแวดล้อมที่เด็กจะเด็กจะต้องพบในอนาคต กรมสามัญศึกษา (สัมภาษณ์ พลอดขาว. 2549: 26; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2537: 1) ได้ระบุถึงปรัชญาของการจัดการเรียนร่วมว่า มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คนต้องมีเพื่อนเมื่อเล็กก็ต้องการเพื่อนเล่น ในวัยเรียนก็ต้องการเพื่อนเรียน เพื่อนเล่น เพื่อนร่วมกิจกรรม โตเป็นผู้ใหญ่ต้องการเพื่อนคู่คิด นอกจากนี้แต่ละคนมีพื้นฐานความสามารถไม่เหมือนกัน มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกันตลอดเวลา คนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเขาควรจะได้รับปฏิบัติ อย่างคนธรรมดาทั่วไป คือ ความเห็นใจ ความเข้าใจ ความช่วยเหลือและการพัฒนาโดยเท่าเทียม คนปกติ ดังนั้น การเตรียมผู้พิการตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เขาพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้และให้เขาได้ร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เมื่อเขาเติบโตขึ้นจึงเป็นความหวังของการศึกษาในปัจจุบัน แซนดรา อัลเปอร์ (สมพร หวานเสร็จ. 2543: 9; อ้างอิงจาก Sandra Alper. 1999) หัวหน้าภาควิชาการศึกษาพิเศษ ของ UNI ได้กล่าวว่าปรัชญาการจัดการเรียน

รวม เกี่ยวข้องกับทักษะการสอน การช่วยเหลือ และการร่วมมือกันระหว่างทีมครูซึ่งสอนเด็กทั่วไป ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษการเรียนรู้ร่วมหมายถึง การที่เด็กทั้งหมดได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติทุก ๆ วัน ซึ่งเด็ก ๆ จะมีความแตกต่างกันและมีหลายกลุ่ม เช่น เด็กที่มีความก้าวร้าว เด็กที่มีปัญหาทางสังคม เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ และเด็กที่มีปัญหาด้านทักษะในการทำงานเป็นต้น โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของการเรียนรู้ร่วมคือ เด็กทุกคนต้องเริ่มต้นที่ชั้นเรียนปกติซึ่งเมื่อพบความต้องการส่วนบุคคล ที่เป็นความจำเป็นต้องลดข้อจำกัดออกจากสิ่งแวดล้อมให้ได้มากที่สุด

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับและประเภทของความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยได้รับการฝึกฝน ฟันฟู บำบัด และการเรียนรู้ จากระบบการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยการให้เด็กพิเศษได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด เพื่อมีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้

4.4 ทฤษฎีพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ร่วม

การจัดการศึกษาพิเศษ จำเป็นต้องจัดตามความเหมาะสม โดยพิจารณาความต้องการและความสามารถ เพื่อประโยชน์สำหรับเด็กอย่างเต็มที่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 5) ยังได้สรุปหลักการพื้นฐานของโรงเรียนแบบเรียนร่วมว่า เด็กทั้งมวลควรเรียนด้วยกันเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่คำนึงอุปสรรคต่าง ๆ หรือความแตกต่างใด ๆ ที่อาจจะมี โรงเรียนแบบเรียนร่วมต้องยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างของนักเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งรูปแบบและระดับของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และประกันคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนทั้งมวล โดยวิถีทางของการใช้หลักสูตรการจัดระเบียบทางการบริหาร ยุทธศาสตร์การสอน การใช้ทรัพยากร และการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับชุมชนของ โรงเรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งควรมีการให้การสนับสนุน และบริการที่ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เพื่อให้สอดคล้องกับลำดับขั้นของความต้องการพิเศษของเด็กที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทุก ๆ แห่ง และเป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการเรียนรู้ร่วม 1) แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่ภาวะปกติให้มากที่สุด เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้ดีขึ้น สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม ให้เป็นสิ่งแวดล้อม ๒) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความพิการ 3) แนวคิดการเน้นสิ่งปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เป็นการส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการและมีความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ได้ 4) แนวคิดการประสานงานกันระหว่างนักวิชาการอื่นจากหลาย ๆ สาขา นอกจากนี้ อุบล เล่นวารี (2542: 22) กล่าวถึงปรัชญาการเรียนรู้ร่วมว่าไม่มีสังคมใดไร้คนพิการดังนั้นเมื่อคนพิการเป็นส่วนหนึ่ง

ของสังคมและเราไม่สามารถขจัดคนพิการออกไปจากสังคมได้จึงควรเตรียมผู้พิการให้มีความพร้อมแต่เยาว์วัย เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่าการให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกัน และกันซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ประภคติ พูลพัฒน์ (2546: 17-18) ได้เสนอปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วมไว้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นการจัดระบบการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคนโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องหรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมจึงควรจัดโครงการและปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อม มีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้นการจัดการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนเพื่อให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์ทางสังคมเพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองตอบความแตกต่างแต่ละบุคคล ดังนั้นการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วมจึงควรได้รับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการสอนเพื่อบุคคลทั่วไปเพื่อพัฒนาความพร้อมและความรู้ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการทุกด้านด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีและหลักการจัดการเรียนร่วมดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการยอมรับเด็กพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันยอมรับซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและต่อไป ในอนาคตเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จึงต้องมีความพร้อมที่จะดำรงอยู่ในสังคมด้วยศักยภาพที่แต่ละบุคคลมีอยู่โดยกระบวนการฟื้นฟูบำบัดและการเรียนรู้จากกระบวนการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม

4.5 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม

เรโนลด์ และบริค (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 12-14; อ้างอิงจาก Reynolds; & Birch. 1977: 142) ได้กล่าวถึงถึงรูปแบบ และได้รูปแบบการจัดการเรียนร่วม 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตัวเองได้แล้ว และได้รับการพิจารณาว่ามีความพร้อมทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีหรือค่อนข้างดี ตลอดจนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสังคมดีพอในทุก ๆ กลุ่มวิชา ให้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนและเรียนเหมือนกับนักเรียนปกติ

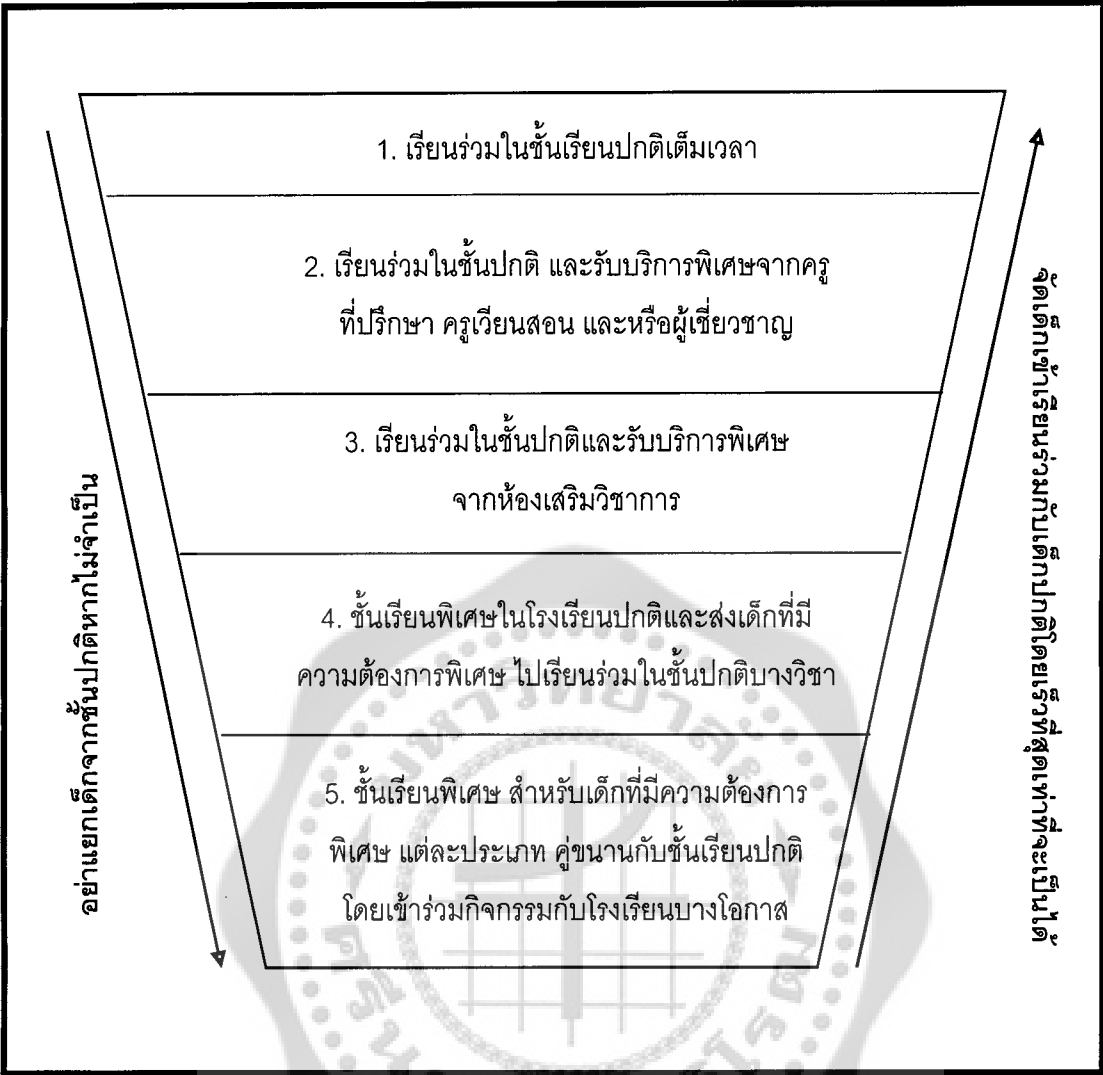
2. การจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและมีบริการให้คำแนะนำปรึกษาเป็นการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลาล้ายคลึงกับแบบแรก แต่จะมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ครูเวียนสอนตามโรงเรียนหรือครูผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

3. การจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ เป็นการจัดการครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่ห้องเสริมวิชาการ โดยกำหนดตารางการเรียนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการการศึกษาพิเศษบางเวลาและบางวิชา ตามความมากน้อยของความต้องการพิเศษหรือความจำเป็นของเด็ก และสอนในเนื้อหาที่เด็กมีปัญหาหรือไม่ได้รับ การสอนในชั้นเรียนปกติ การสอนอาจจะทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้

4. การเรียนชั้นพิเศษในโรงเรียนและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ในห้องเรียนเดียวกัน โดยคู่ขนานกับห้องเรียนปกติและจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูการศึกษาพิเศษประจำชั้นและสอนเองเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาที่เด็กสามารถไปเรียนร่วมกับเด็กปกติได้

5. การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียน เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากในประเภทเดียวกัน โดยจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ไม่น้อยกว่า 6 คน เรียนในชั้นเรียนพิเศษร่วมกันตลอดเวลา มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา แต่อยู่ในโรงเรียนปกติ

สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมเขียนเป็นภาพประกอบ 2 ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่อง การจัดการศึกษาพิเศษ เล่ม 3. การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 12.

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 221-222) ได้กล่าวถึงการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กับเด็กปกติอาจทำได้หลายลักษณะ เป็นวิธีการจัดการเรียนร่วมซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในหลายประเทศ โดยกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ 6 รูปแบบ ดังนี้

- 1. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนลักษณะนี้ได้ ควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมในด้านการเรียน

2. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมวิธีนี้คล้ายคลึงกับวิธีแรก กล่าวคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา แต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้น

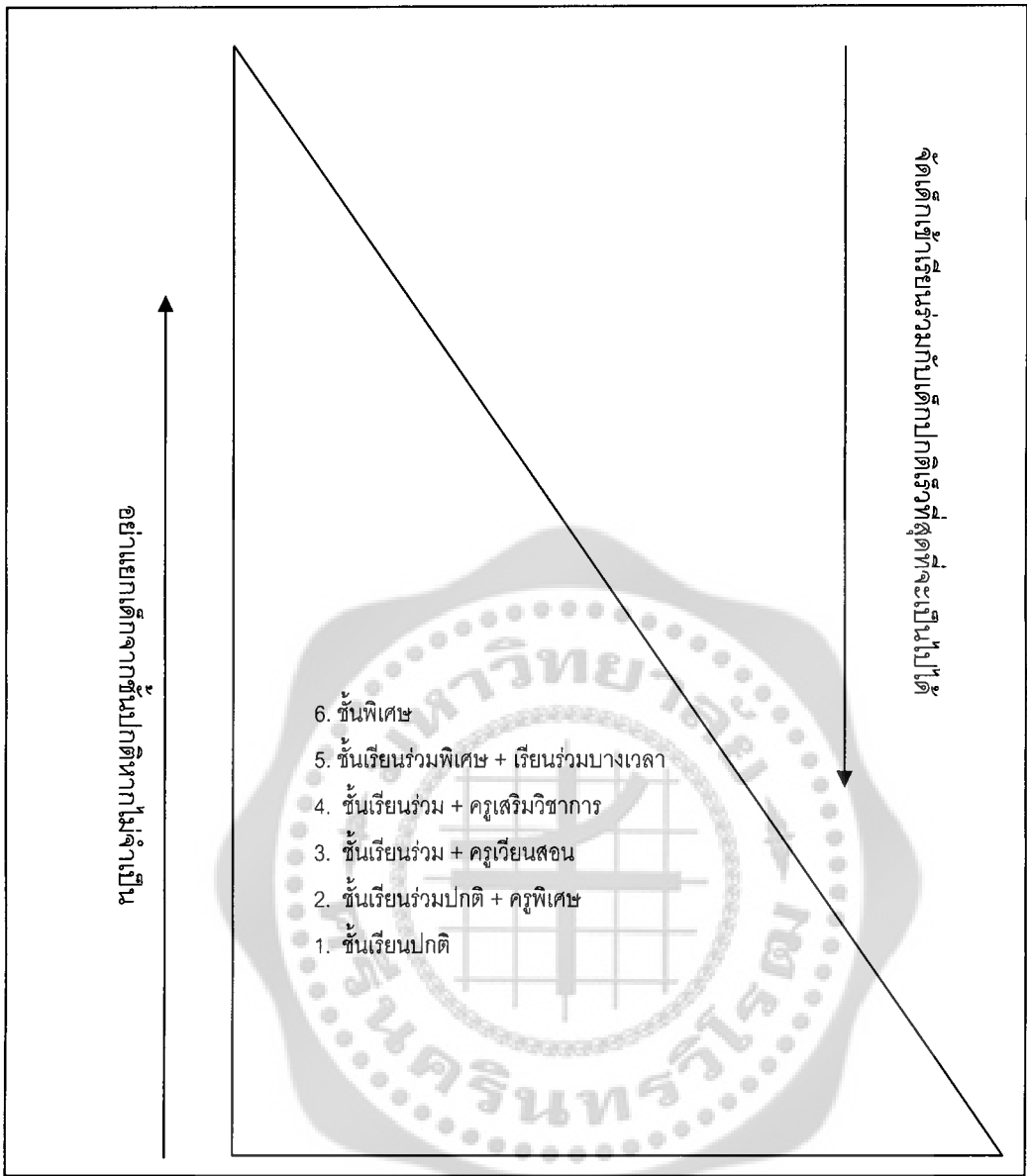
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนไม่มากนักครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ก็วนกลับมาสอนเด็กเดิมในโรงเรียนเดิม จึงเรียกครูประเภทนี้ว่าครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ครูเสริมวิชาการ คือครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำในห้องเสริมวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กพิเศษ เด็กทุกคนที่เข้ามาเรียนห้องนี้จะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอนครูเสริมวิชาอาจมีคนเดียวหรือหลายคนขึ้นอยู่กับจำนวนเด็ก และประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การสอนเด็กอาจจะทำเป็นรายบุคคล หรือสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้ด้วย

5. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเรียนเดียวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชา ที่เด็กไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น ศิลปะ พลศึกษา หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกันและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก

สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมเขียนเป็นภาพประกอบ 3 ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ที่มา: ผดุง อารยะวิญญู. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. หน้า 224.

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546: 18) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ 8 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ
2. เรียนร่วมในชั้นปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนพิเศษบางเวลา และชั้นเรียนพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องบางวิชา

4. เรียนในชั้นปกติทุกรายวิชาโดยมีครูการศึกษาพิเศษให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยๆ ขณะครูประจำชั้นวิชาอธิบาย
5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยมีเด็กปกติเข้าเรียนร่วม
6. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วมในบางวิชาแต่บางวิชาเด็กปกติแยกไปเรียนกับเด็กในท้องถิ่น และเด็กมีความต้องการพิเศษแยกไปเรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนอื่น
7. เรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ
8. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 96) กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบโรงเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาจัดในหลายลักษณะ แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละพื้นที่ โรงเรียนเรียนร่วมนอกจากจะได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแล้ว โรงเรียนเรียนร่วมในประเทศไทย มีหลายแห่งที่จัดให้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ในบางโรงเรียนจะจัดเด็กเป็นชั้นเรียนพิเศษแล้วออกไปเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ เมื่อเด็กคนใดมีความพร้อมที่จะไปเรียนร่วมได้ นอกจากนี้มีโครงการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งกองการศึกษาพิเศษจัดเตรียมความพร้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสทางการศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ร่วมกับการบำบัดรักษา เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญาและทางร่างกาย รวมทั้งเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล เพื่อให้สามารถและเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ตามความเหมาะสมในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาสงเคราะห์เปิดโอกาสแก่เด็กที่ขาดโอกาสจะเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ เช่น ชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมมีหลายรูปแบบ โรงเรียนหนึ่งอาจจัดการเรียนร่วมได้มากกว่าหนึ่งรูปแบบ ส่วนจะใช้รูปแบบใดต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับระดับความบกพร่อง ความพร้อมของเด็กแต่ละคน ตลอดจนปัจจัยอื่นประกอบแต่ควรเน้นให้เด็กได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด เพื่อที่จะช่วยเหลือให้พัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มความสามารถ และเพื่อเป็นการเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นที่ยอมรับของคนปกติ

4.6 แนวทางของการจัดการเรียนร่วม

ในการจัดการเรียนร่วมนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่างที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 1-2) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนร่วม ควรดำเนินการบนพื้นฐานของแนวคิดและหลักการสำคัญ 3 ประการ *ประการแรกคือ* มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นการจัดระบบการศึกษาจึงจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน

โดยไม่คำนึงถึงความบกพร่องหรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จึงควรจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละบุคคล *ประการที่สอง* มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนและวัยเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ร่วมกับนักเรียนทั่วไป ย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์สังคม เพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกันมีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม *ประการที่สาม* การเรียนการสอนในชั้นเรียน ย่อมสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม จึงควรได้มีการปรับการเรียนการสอนให้เป็นการสอนเพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อพัฒนาความพร้อมและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพออยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงหลักการที่ควรคำนึงในการจัดการเรียนร่วม ว่าเด็กทุกคนนั้นมีสิทธิได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นนักเรียนปกติ หรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาเป็นลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อคนทุกคน การจัดการเรียนร่วมเป็นการขจัดการแบ่งแยกทางสังคมอย่างหนึ่ง เป็นการสอนคนให้ดำรงอยู่ร่วมกัน และเด็กเป็นผู้เลือกโรงเรียนไม่ใช่โรงเรียนเลือกเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 26-43) ได้กล่าวถึงแนวทางวิธีการ ขั้นตอนการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อาคารสถานที่ การจัดห้องเรียนและที่นั่งเรียนร่วม และรูปแบบการจัดห้องเรียน

1.2 การเตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ / ครูประจำวิชา ครูประจำชั้นพิเศษ และครูเสริมวิชาการ

1.3 การเตรียมเด็ก ได้แก่ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กปกติ

1.4 การเตรียมผู้ปกครอง

1.5 การจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผล

2. การคัดแยกเด็ก

3. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล

4. การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2543: 14) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนร่วมมีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้เรียนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ ครูแนะแนว ครูแก้ไขการพูด เป็นต้น
2. จัดทำทะเบียนคนพิการที่เรียนร่วมในสถานศึกษา
3. จัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับทุกคนในสถานศึกษาที่เรียนร่วม
4. จัดให้มีผู้ประสานงานการเรียนร่วมประจำสถานศึกษา จัดให้มีครูสอนเสริมหรือครูการศึกษาพิเศษ และบุคลากรอื่นที่จำเป็นตามความเหมาะสม ทำหน้าที่สอนเสริมคนพิการที่เรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนโดยช่วยสอนวิชาต่างๆ หรือสอนทักษะที่จำเป็น เช่น การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น เป็นต้น
5. ในกรณีที่คนพิการมีความจำเป็นต้องรับการศึกษา พัฒนาสมรรถภาพด้านอื่นๆ ให้สถานศึกษาประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการอื่นใดทางการศึกษาตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการรายบุคคล
7. การรับนักเรียนให้เป็นไปตามประกาศรับนักเรียนของสถานศึกษา
8. การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของนักเรียนพิการให้ดำเนินการตามโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล
9. โรงเรียนดำเนินการประเมินผล การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมเป็นระยะๆ อย่างไม่เป็นทางการ เช่น ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนที่จัดการเรียนร่วม พบปะสนทนากับครูสอนเสริม ครูประจำชั้น ตลอดจนผู้ปกครอง และคนพิการอย่างสม่ำเสมอ

เบญจา ชลธำรินทร์ (2546: 23) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้าง (SEAT) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมบุคลากรทั้งหมดของโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจสร้างเจตคติ และส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. ตั้งคณะกรรมการโครงการเรียนร่วม
3. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
4. พัฒนาบุคลากรตามความต้องการจำเป็นของบุคลากรในแต่ละสถานศึกษาโดยทำร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษเขต / จังหวัด และหน่วยงานอื่น
5. ประสานงานบุคลากรและประสานเขตพื้นที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต / จังหวัด ในเรื่องการรับเด็ก ทั้งเด็กอยู่ในโรงเรียนและเด็กที่เข้าใหม่

6. โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

7. ดำเนินงานตามโครงสร้างชี้ท

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ควรทำความเข้าใจเพื่อสร้างเจตคติที่ถูกต้องให้กับบุคลากรโดยให้ความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทุกคน ในสถานศึกษา นักเรียนปกติ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลในชุมชน ให้มีความเข้าใจในแนวทางของการจัดการเรียนร่วม

4.7 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษที่มีความต้องการพิเศษ มีความสำคัญและประโยชน์ ทั้งต่อตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง เพราะ การศึกษาจะเป็นการช่วยเหลือในการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่แตกต่างไปจากปกติ ให้มีสมรรถภาพ ที่เข้มแข็งขึ้น ทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้สึกรู้สึกที่เข้มแข็งเพื่อชดเชยสิ่งที่บกพร่องในตนเอง สิ่งที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือการสร้างทัศนคติ และความเชื่อที่จะช่วยสร้างเสริมความรู้สึก และความเชื่อมั่นให้แก่ เด็กที่มีความต้องการพิเศษในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เช่นบุคคลทั่วไป ทัศนคติ และการตอบสนองของผู้อื่นที่มีต่อคนที่มีความต้องการพิเศษจะเป็นไปในทางบวก ปฏิกริยาของพ่อแม่และ ครอบครัวจะเกิดบรรยากาศของความรัก และความอบอุ่นให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก ชุมชน และ สังคมประเทศชาติเกิดความมั่นคง มีประชากรที่มีคุณภาพ สามารถใช้งบประมาณและทรัพยากร เพื่อ พัฒนาได้อย่างคุ้มค่า และก่อให้เกิดผลดีมากที่สุด การจัดการศึกษาพิเศษนับแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึง ปัจจุบันมีพัฒนาการมาเรื่อยๆ จากการจัดการศึกษาแบบจำแนกประเภท (Categorical Approach) ที่จัดเด็กตามความบกพร่องแล้วจึงจัดหลักสูตร ประสบการณ์ และวิธีสอนให้เหมาะสม เป็นการตอก ย้ำ “ตราบาป” ให้กับเด็ก เช่น เด็กได้รับการเรียกขานว่าเป็น “เด็กปัญญาอ่อน” นักการศึกษาพิเศษ จึงพยายามจะไม่จำแนกประเภทเด็ก แต่จะศึกษาปัญหาในการเรียน และปัญหาด้านบุคลิกภาพของ เด็กว่า เด็กมีความต้องการพิเศษ แต่ละคนมีความสามารถอะไรบ้าง และด้วยความสามารถในด้าน ไດบ้าง แล้วจึงสอนเด็กตามสภาพจริงที่มีอยู่ การจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลส่วนน้อยของประเทศเป็นการลงทุนสูงทั้งทางด้านการเงิน เวลา ทรัพยากรทุกด้าน หลายคนอาจมองว่าเป็นภาระของประเทศ แต่โดยหลักสิทธิมนุษยชนเขาต้องได้รับการดูแล รัฐ และ นักการศึกษาตลอดจนชุมชนในสังคม ต้องรับทราบปัญหาและให้โอกาสเขาได้เรียนรู้ตามศักยภาพที่มี อยู่และสามารถพัฒนาได้เพื่อไม่ให้เป็นการละเลยส่วนร่วม (Corbett, J. 1998) การจัดการศึกษาแบบ ไม่จำแนกประเภท (Noncategorical Approach) ซึ่งเน้นความสามารถของเด็ก และเน้นความเหมือน มากกว่าต่างได้นำวิธีสอนที่คล้ายกันมาใช้สอนเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ เป็นการลดกระบวนการ ในการคัดแยก ตลอดจนแก้ปัญหาในการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดีเหมาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษที่มีความบกพร่องไม่รุนแรงนัก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติ ปัญญาระดับเรียนได้ เด็กที่มี

ปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงนัก เป็นต้น สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในขั้นรุนแรง ยังจำเป็นต้องใช้การศึกษาแบบจำแนกประเภทตามเดิม

กิฐล (สมพร หวานเสริม, 2543: 5; อ้างอิงจาก Gihool, 1986: 8-14) เป็นอีกผู้หนึ่งที่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบไม่จำแนกประเภท เพราะเป้าหมายในอนาคตของการศึกษาพิเศษ คือ การจัดการศึกษาพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาปกติ ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนหนังสือเคียงข้างกับเด็กปกติ สังคมจึงไม่ควรแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากสังคมของคนปกติ การจัดการศึกษาพิเศษแบบไม่จำแนกประเภทจึงตอบสนองต่อปรัชญา การดำรงชีพออยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่ไม่มีการแบ่งแยก แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบไม่จำแนกประเภทเป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติทั่วไปในชั้นเรียน เป็นการเสนอให้นักการศึกษาพิจารณาถึงคุณค่าของการพัฒนาชีวิตคน ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาทุกด้านของวิถีชีวิต เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข และมีคุณค่า และยังเป็นเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น เพราะการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้นเป็นการประหยัด และไม่ต้องรอคอยงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารเรียนที่สิ้นเปลืองงบประมาณจำนวนมาก เพียงแต่จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แทรกเข้ามาเรียนในชั้นเรียนของโรงเรียนทั่วไปในระดับปฐมวัย ประถม ศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ทั่วไปทั่วประเทศอยู่แล้ว ส่วนงบประมาณค่าอาคารสถานที่ก็ยังผันไปเป็นงบประมาณสนับสนุนครู และเด็ก ซึ่งอาจเกิดผลดีต่อเด็กและกำลังคนของรัฐอีกด้วย ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ทำให้การจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมง่ายขึ้น เพราะเมื่อเด็กไม่ถูกเรียกว่าปัญญาอ่อน ทศนคติในทางลบของครูผู้สอน นักเรียนปกติ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องย่อมไม่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลดังกล่าวมองภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติทั่วไปไม่ต้องมีปัญหาในการคัดแยกเด็กมากนัก เพราะบางรายส่วนใหญ่จำเป็นต้องทดสอบรายบุคคล สถานศึกษาจำนวนมากขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทดสอบ ขาดเครื่องมือทดสอบ เมื่อขาดแคลนสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของการเรียนรวม ในประเทศที่เจริญมั่นคง และประเทศที่กำลังพัฒนามีแนวคิดตรงกันว่าจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกับเด็กปกติ นอกจากจะเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็กอย่างเต็มศักยภาพ อันมีผลต่อการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขแล้ว ยังทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอันดีต่อกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะมีความพร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ เป็นการประหยัดงบประมาณของรัฐ เพราะไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนปกติจึงเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของรัฐอย่างหนึ่ง

ชินเดิล (Schindele, 1981: 2-3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ 3 ประการ คือ

1. ประโยชน์ในด้านการเรียนรู้
2. ประโยชน์ในด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม
3. ประโยชน์ในด้านประสบการณ์จริงที่พบในชีวิตประจำวัน

ฮอททคิส (ฮอบบ์ เล่นวารี, 2542: 26; อ้างอิงจาก Hotchkis, 1985) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติ โดยไม่มีข้อบกพร่อง เช่น ถ้าเด็กในชั้นพิเศษครูก็มักจะให้ความพิเศษแก่เด็กมากเกินไป หรือตั้งความหวังไว้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเด็กทำอะไรไม่ได้ครูก็มักจะปล่อย เพราะถือว่าเด็กมีความบกพร่อง ถ้าเด็กเรียนในโรงเรียนปกติเด็กก็ต้องปฏิบัติตามเด็กปกติ เช่น พยายามทำงานให้เสร็จเหมือนคนอื่นเด็กก็จะได้ รับทักษะต่างๆ มากขึ้น
2. ทางด้านสังคมเด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้นมีเพื่อนมากขึ้นไม่เฉพาะแต่เพื่อนพิการเท่านั้น เพื่อนบ้านเข้าใจเด็กดีขึ้น ยอมให้ลูกของตนมาเล่นด้วย เพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเดียวกับลูกของตน
3. การเปลี่ยนเจตคติ เด็กปกติจะมีความเคยชินกับเด็กพิการมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกัน เรียนร่วมกัน จึงไม่เห็นว่าเป็นคนพิการจะเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ขวบนั่นในท่าทาง และรูปร่างอีกต่อไป นอกจากนี้เด็กยังเรียนรู้ว่าเด็กพิการต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง และความเข้าใจต่อเด็กพิการดีขึ้น ยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อมากขึ้น
4. ประหยัดงบประมาณของรัฐ เมื่อเด็กพิการสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่ต้องมีความจำเป็นที่จะสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับคนพิการ จึงเป็นการลดค่าใช้จ่าย และงบประมาณลงไปมาก เพียงแต่เพิ่มบุคลากรที่จำเป็นบางอย่างขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น ครูสอนซ่อมเสริม หรือครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษในด้านการบริหาร ก็มีผู้บริหารโรงเรียนปกติอยู่แล้ว

กนกพร เจริญฤทธิ์ (2546: 32 – 33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนร่วม ในประเทศที่เจริญมั่งคั่งหรือประเทศกำลังพัฒนา มีความเห็นตรงกันว่า การจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติมีผลดีเป็นอย่างยิ่ง ถือว่าเป็นการประหยัดเงินของรัฐ เพราะไม่ต้องตั้งโรงเรียนใหม่ กล่าวคือการตั้งโรงเรียนใหม่แต่ละแห่งจะต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นเป็นจำนวนมาก การจัดชั้นเรียนในโรงเรียนปกติจึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างหนึ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียนปกติใกล้บ้าน มีประโยชน์ต่อตัวเด็กในการพัฒนาศักยภาพการได้มีเพื่อนที่ปกติ โดยเด็กไม่มีข้อบกพร่อง การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้ปรับตัวให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และได้รับทักษะต่างๆ และยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ลดภาระแก่ผู้ปกครอง ได้อยู่กับครอบครัวรวมทั้งประหยัดงบประมาณของรัฐอีกด้วย

5. การจัดการเรียนร่วม

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแก่นระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่พิจารณาเห็นว่าน่าจะเกี่ยวข้องของการจัดการเรียนร่วมของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด เพราะกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับตัวผู้เรียนได้ปฏิบัติมากที่สุด สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 9) เน้นให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วม หากต้องการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพแห่งตนแล้ว ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพื่อดำเนินการจัดการเรียนร่วม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสม คือความพยายามที่จะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาเป็นรายบุคคลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น กรมสามัญศึกษา (2544: 39-41) ได้กล่าวถึง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก สอนตามระดับสติปัญญา สอนแบบซ้ำๆ ในเวลาการสอนมากกว่าเด็กปกติสอนแบบเป็นกิจวัตรประจำวัน สอนแบบยืดหยุ่นไม่เคร่งเครียด สอนที่ละขั้นจากง่ายไปหายากสอนโดยให้เด็กได้ปฏิบัติจริงให้การเสริมแรงและต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กอยู่ตลอดเวลา เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาของเด็ก

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 236-243) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีดังนี้ หลักการสอนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นหลักการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่สามารถนำไปใช้กับเด็กปกติได้หลักการสอนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นผลการศึกษาวิจัยของนักศึกษาพิเศษจำนวนมาก เป็นข้อสนับสนุนหลักการสอนจึงอาจกล่าวได้ว่า หากครูนำหลักการสอนไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มที่ หลักการสอนที่เหมาะสมที่จะใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีดังนี้

1. สอนจากสิ่งง่ายที่สุด เริ่มสอนเด็กด้วยเนื้อหา ที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของเด็กเล็กน้อย เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเรียนต่อไปในเนื้อหาที่ยากขึ้น การเริ่มต้นในลักษณะนี้เป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเริ่มต้นที่ดีจะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ

2. ใช้ประสบการณ์ตรง เด็กจะเรียนรู้ได้ดีต้องอาศัยประสบการณ์เดิมการเรียนการสอนที่ดีจึงควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็กเป็นสำคัญ และควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ประสบการณ์ตรงมิได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประสบการณ์กับสิ่งที่ปรากฏการณ์เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง นักการศึกษาที่มีความเชื่อว่าการสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าการสอนโดยครูเป็นผู้บรรยายแต่ผู้เดียว

3. ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กก็ย่อมแตกต่างกันการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยเหตุนี้การสอนเด็กพิเศษจึงควรสอนเป็นรายบุคคล เด็กแต่ละคนจะมีความก้าวหน้าในการเรียนไม่เหมือนกัน และใช้เวลาในการเรียนเรื่องเดียวกันแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถและความพร้อมของเด็ก แต่ละคนในการสอนครูจึงควรยึดความสามารถของเด็กเป็นหลัก สำหรับเด็กฉลาดครูอาจให้เวลาน้อยเมื่อเด็กเรียนเรื่องนี้เข้าใจแล้วก็ให้เรียนเรื่องอื่นต่อไปอาจมีกิจกรรมอื่นในเรื่องเดียวกันให้เด็กทำ แต่สำหรับเด็กบางคนที่ยังไม่รู้ได้ช้าจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องใช้เวลาแก่เขาให้เพียงพอ เพื่อให้เขาสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนอยู่ในกลุ่มเดียวกันจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องคอยให้ความช่วยเหลือเด็กโดยการกำหนดเนื้อหาให้เด็กเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กให้เด็กเรียนรู้ไปเรื่อยๆ ตามลำดับเนื้อหาและความสามารถของตน วิธีนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้เต็มที่

4. ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ แรงเสริมหรือการเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง คำชมหรือสิ่งของที่ครูให้แก่เด็กเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่เด็กพึงพอใจในแรงเสริมที่ครูให้และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก การให้แรงเสริมจะต้องให้เป็นระบบ เช่น ครูจะต้องแรงเสริมทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และหยุดให้แรงเสริมทันทีเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือครูอาจนิ่งเฉย โดยไม่แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบใดๆ หากเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูควรให้แรงเสริมอย่างคงที่และสม่ำเสมอเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์จนกระทั่งพฤติกรรมของเด็กคงที่แล้ว ครูจึงลดแรงเสริมลงทีละน้อย ทั้งนี้เพื่อให้แรงเสริม

ยังมีคุณค่าอยู่ และเมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กเกิดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ครูจึงดให้แรงเสริม และให้แรงเสริมอีกครั้งเป็นคราว เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ลักษณะเดิมอีก ซึ่งจะช่วยให้เด็กคงพฤติกรรมนั้นไว้ตลอดไป

5. กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด ลักษณะการเรียนการสอนของครูบางคนไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น และการส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของครูที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย นักเรียนจะต้องตั้งใจ ฟังครู ครูจะเป็นผู้บรรยายให้ฟังเมื่อครูพูดจบ นักเรียนจะต้องตอบคำถามครูให้ได้ว่าครูพูดอะไรบ้าง เป็นต้น การสอนในลักษณะนี้เป็นการสอนให้เด็กจำอย่างเดียวโดยที่เด็กไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ครูให้จำนั้น มีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของเด็กอย่างไรการสอนให้นักเรียนจดจำอย่างเดียว จึงไม่เกิดประโยชน์มากนัก

6. ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เมื่อเด็กยังมีอายุน้อย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำและใช้ความเป็นผู้นำได้เต็มที่เมื่อเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

7. ให้เด็กเรียนจากเพื่อน การเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้ได้ผลดี และนำมาใช้ได้กับเด็กปกติและเด็กที่มีความสามารถต้องการพิเศษการให้นักเรียนเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีที่ได้ผลมานานแล้วแต่ครูจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด การให้เด็กปกติช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นสิ่งดีแต่ครูจะต้องพิจารณาคัดเลือกเด็กปกติ โดยคัดเลือกเด็กที่มีคุณสมบัติเฉพาะบางประการ เช่น เป็นเด็กที่เรียนดี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นต้น การให้เด็กเรียนรู้จากเพื่อนนี้หากครูดูแลอย่างใกล้ชิดและจัดการอย่างมีระบบแล้วจะช่วยให้เด็กเรียนรู้จากกันและกันได้มากที่สุด

8. ให้โอกาสเด็กเลือกเรียน การให้โอกาสเด็กในการเลือกเรียน หรือเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ อย่างไรก็ตามการให้โอกาสเด็กในการเลือกเรียนนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดจากครู ครูไม่ควรนำเสนอกิจกรรมให้เด็กเลือกมากมาย เพราะจะทำให้เกิดปัญหาในการปกครองชั้นซึ่งจะเกิดในเวลาต่อมา สิ่งหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีและใช้ควบคู่กับการให้เด็กเลือกกิจกรรมในการเรียนคือ "เวลานอก" ซึ่งหมายถึงเวลาที่เด็กกระทำกิจกรรมที่ตนเองชอบตามลำพัง และการประกอบกิจกรรมนั้นไม่เป็นที่รบกวนแก่เด็กคนอื่น การให้เวลานอกลักษณะนี้เป็นการให้แรงเสริมอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยทำให้เด็กทำงานเร็วขึ้น แต่งานที่ทำได้จะต้องถูกต้องด้วยการให้แรงเสริมในลักษณะนี้ควรเลือกแรงเสริมที่เด็กสนใจ หรือให้เด็กเลือกแรงเสริมที่ตนเองต้องการ เช่น ให้โอกาสเด็กเลือกว่าหลังจากทำเสร็จแล้วและถูกต้อง เด็กจะเลือกดูรูปภาพหรือจะเลือกเล่นเกม เป็นต้น

9. สอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย เด็กจะเรียนได้ดีหากเด็กมีประสบการณ์เดียวกับเรื่องที่จะเรียนอยู่ก่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการแรกที่คุณจะต้องกระทำคือ คำนึงให้พบว่าเด็กมีความรู้และประสบการณ์ในระดับใด ซึ่งอาจจะทำได้โดยการพูดคุย ชักถามเด็ก เมื่อครูทราบพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กแล้ว ครูสามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้เด็กได้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็กได้ ในการจัดประสบการณ์ใหม่ให้แก่เด็ก โดยที่เด็กยังไม่มีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่คุณจะสอนและครูไม่สามารถจัดประสบการณ์โดยการแยกประสบการณ์ใหม่ให้เป็นขั้นตอนซึ่งมีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน แล้วเรียงลำดับของประสบการณ์ใหม่จากง่ายไปหายาก หลังจากนั้นให้เด็กเริ่มเรียนขั้นตอนที่ง่ายที่สุดก่อนเป็นอันดับแรก เมื่อเด็กมีทักษะใหม่ในขั้นแรกแล้ว จึงให้เด็กเรียนขั้นต่อไปที่ยากขึ้นเป็นลำดับ จนครบทุกขั้นตอนที่คุณกำหนดไว้วิธีนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

10. ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ การทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นสิ่งจำเป็นเพราะในบางครั้งเด็กอาจลืมได้ง่ายหากบทเรียนนั้นไม่อยู่ในความสนใจของเด็ก การทบทวนจะช่วยให้ความคงทนในการจำมากขึ้น เด็กเรียนช้า และเด็กปัญญาอ่อนมักจะลืมสิ่งที่เรียนไปแล้วจึงจำเป็นที่คุณจะต้องทบทวนบทเรียนบ่อยๆ โดยเฉพาะเด็กปัญญาอ่อนคุณจะต้องทบทวนบทเรียนซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้งจึงจะทำให้เด็กปัญญาอ่อนจำบทเรียนได้ดีขึ้น

11. แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว เด็กที่สอบเสร็จแล้ว มักต้องการทราบผลการสอบจากครู เด็กอยากจะทราบว่าได้หรือตก ได้คะแนนเท่าใด ได้อันดับที่เท่าไร สอบผ่านหรือไม่ผ่านวัตถุประสงค์ และไม่ผ่านวัตถุประสงค์ข้อใด เป็นต้น หากเป็นไปได้ครูควรแจ้งผลการสอบให้เด็กทราบโดยเร็วในขณะที่เด็กมีความกระตือรือร้นอยากทราบผลการเรียนอยู่ หากแจ้งผลช้าความกระตือรือร้นของเด็กก็จะลดลง อันเป็นผลทำให้เด็กไม่อยากจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

12. จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นจำนวนมากไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน หากมีสิ่งรบกวนจะยิ่งทำให้เด็กขาดสมาธิมากขึ้น การเรียนการสอนของคุณครูจึงอาจไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึงมีผลต่อการสอนเด็กกลุ่มพิเศษ ลักษณะของห้องเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นควรมีฝาดนังกันทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนมองออกไปข้างนอกห้องเรียนซึ่งจะทำให้นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน ยิ่งไปกว่านั้นห้องเรียนควรปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก หากเป็นไปได้ ควรทาสีห้องเรียนให้สวยงามและจัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ห้องเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรเป็นห้องเรียนที่มีมิติจัดห้องสวยงามและปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

13. สังเกตเด็กควบคู่กันไปกับการสอน การสังเกตในแง่ของพฤติกรรมและการเรียนรู้ ของเด็กมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะผ่านการทดสอบทางจิตวิทยา และเด็กได้รับการจำแนกประเภทมาแล้วก็ตามการทดสอบทางการศึกษาพิเศษเป็นเรื่อง

ที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน ซึ่งในบางครั้งอาจจำแนกประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ การสังเกตของครูควบคู่ไปกับการสอนจะช่วยให้สามารถวินิจฉัยเด็กได้ อย่างแม่นยำมากขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิเศษได้ดียิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 39-40) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ประสบผลสำเร็จว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ เป้าหมายในการเรียน ภาระงานที่จะประสบผลสำเร็จ เนื้อหา ในการพัฒนาความสัมพันธ์กับการเรียนร่วมนั้น การปรับปรุงหลักสูตร องค์ประกอบเกี่ยวกับการสอน ได้แก่ วงจรการสอน การสอนที่หลากหลาย นอกจากนี้ฮัดเดิน (Heddeen, 1995: 2534) ได้กล่าวถึง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนสอนกับการให้การสนับสนุนในชั้นเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนปกติที่ได้รับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในวัยเดียวกันได้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ที่ช่วยให้แก่นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย การปรับหลักสูตรทั่วไป การจัดทำหลักสูตรเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) เทคนิคการสอน โดยการวิเคราะห์งาน การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสอนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การตรวจสอบ การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษาการเรียนร่วม การจัดตารางเวลาสอน

5.2 สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และควรที่จะผลิตหรือเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสภาพของผู้เรียนด้วย มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 88) ได้กล่าวถึง สื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยากซับซ้อนได้ง่ายในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุข และไม่เบื่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น ช่วยแก้ปัญหาเรื่อง

ความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการเรียนการสอนรายบุคคล พรศรี โรจน์เมธี (2540: 19) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน คือ สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งช่วยประหยัด เวลาและงบประมาณ สื่อการสอนที่ดีต้องมีลักษณะดังดูความสนใจของผู้เรียน มีราคาไม่แพงจนเกินไป การเลือกใช้สื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย พื้นฐาน ประสบการณ์และสภาพผู้เรียน และสื่อการสอนให้ช่วยครูแต่แทนครูไม่ได้ เขียวศรี วิวิธสิริ (2535: 60) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) เป็นตัวกลาง หรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการทำให้ การถ่ายทอดความรู้ของครูถึงผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดหมาย ที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อการเรียนการสอน คือ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือ ถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมิธ และคนอื่นๆ (สมพร หวานเสร็จ. 2543: 19; อ้างอิงจาก Smith; et al. 1995) ได้เสนอในเรื่อง สื่อการเรียนการสอน จัดการในชั้นเรียนร่วมให้มีประสิทธิผลต้องคำนึงถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดที่นั่ง และอุปกรณ์พิเศษที่ต้องใช้ และด้านการสอนซึ่งตรงกับสื่อการเรียนการสอน การจัดการ เกี่ยวกับตารางสอน การถ่ายทอดข้อมูล การจัดกิจกรรมกลุ่ม แผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และการบ้าน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535: 28) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียน คือ สิ่งที่เป็น เครื่องหมายอันหมายถึง วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคหรือวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไป ได้ด้วยดี บรรลุจุดหมายที่วางไว้ อย่าง มีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ครูต้องนำมาใช้ประกอบ การเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่างๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 193) ได้กล่าวถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ไว้ว่า ในการจัดการ เรียนร่วมเต็มเวลา โรงเรียนอาจไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือมากนัก เพราะเด็กมีความพร้อม ใกล้เคียงกับเด็กปกติ เครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือส่วนตัวสำหรับเด็ก เช่น เครื่องช่วยฟัง (สำหรับเด็กหูตึง) เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการจัดชั้นพิเศษ ในโรงเรียนปกติทางโรงเรียนจำเป็นต้องเตรียมเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็ก อาจแยกส่วนตามประเภทของความบกพร่องดังนี้ 1) สื่อ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ เครื่องช่วยฟัง กระจกเงา เครื่องขยาย เสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ และเครื่องอุปกรณ์อื่นๆ ที่โรงเรียนคิดว่าจำเป็น 2) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ เตียงแบบตั้งหรือ เตียงลาดเอียง เปล เตียงออกกำลังกาย ไม้กระดานฝึกการทรงตัวและอุปกรณ์อื่นๆ ที่ทางโรงเรียนคิดว่าจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2544: 13) กล่าวเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา ทางโรงเรียนไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือมากนัก

เพราะเด็กมีความพร้อมใกล้เคียงกับเด็กปกติ เครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือส่วนตัวสำหรับเด็ก เช่น เครื่องช่วยฟัง (สำหรับเด็กหูตึง) เป็นต้น แต่ถ้าชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติทางโรงเรียนได้เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กซึ่งอาจแยกกล่าวตามประเภทของความบกพร่องไว้ ดังนี้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทางโรงเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น 1) เครื่องช่วยฟัง 2) กระจกเงาขนาดใหญ่ 3) เครื่องขยายเสียง 4) เครื่องมือในการบันทึกเสียง เพื่อแก้ไขการพูด 5) เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ 6) เครื่องมือและอุปกรณ์อื่นๆ ที่ทางโรงเรียนใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ บ่อย โรงเรียนได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ ได้แก่ อุปกรณ์กายภาพบำบัด เครื่องดนตรีประกอบจังหวะของเล่นฝึกพัฒนาการ ไม้กระดานฝึกการทรงตัว อุปกรณ์ที่จำเป็นอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้สุชมาล เกษมสุข (2535: 52-53) ได้กล่าวถึง หลักการและวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 1) เลือกให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน 2) เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน 3) เลือกให้เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ความสามารถและความสนใจของนักเรียน 4) เลือกให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน 5) เลือกสื่อการสอนที่อยู่ในสภาพใช้ได้ดีไม่ชำรุดเสียหาย 6) เลือกสื่อการสอนที่มีความถูกต้อง โดยเฉพาะถูกต้องทางเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนได้จดจำสิ่งที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง 7) ควรเลือกสื่อการสอนที่ราคาอย่ามเยา หาง่าย ปลอดภัย และคุ้มค่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 21) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติมุ่งเสริมให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล สำนักงาน คณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ (2545: 13) ได้เสนอแนวความคิดไว้ในคำอธิบายเพิ่มเติมของมาตรฐานการจัดการ ศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543 ว่า สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือ ที่ช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความเข้าใจดีขึ้นและรวดเร็ว การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การผลิตและการให้บริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนแก่ โรงเรียนเรียนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นต้องมีสื่อการเรียนการสอนบางอย่างอาจไม่มีจำหน่ายตามท้องตลาด ทั่วๆ ไปมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น อุปกรณ์บางอย่าง เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น

ศูนย์การศึกษาพิเศษ (2542: 38) ได้เสนอแนวคิดว่า กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือมีความบกพร่องมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลือใดเพื่อนำมาใช้ ในการเรียนร่วม และกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการใน

อัตราที่มากกว่า แต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษาที่จัดสรรให้แก่นักเรียนทั่วไปต่อคน ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542: 32) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญในการเลือกใช้สื่อการสอนนั้น ควรคำนึง ถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการเสนอเนื้อหา 2) เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก 3) เข้าและดึงดูดความสนใจของเด็ก 4) ราคาถูก 5) คุ่มค่า ด้านเวลาและราคา เฮนิค, มิเชล และรัสเซล (Heinich Michael; & Russel. 1982: 8) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ วีดิโอ แผนภูมิ ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาข้อความเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในการจัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียง มีการใช้สื่อให้สอดคล้องกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสมตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP) เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้สื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้ดีขึ้น ได้แก่ สื่อสำเร็จรูปสำหรับเตรียมความพร้อม แผ่นพับ บัตรคำ บัตรภาพ และสื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียนเรียนร่วม เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดเก็บ และการบริการสื่ออย่างเป็นระบบ

5.3 การวัดผลและการประเมินผล

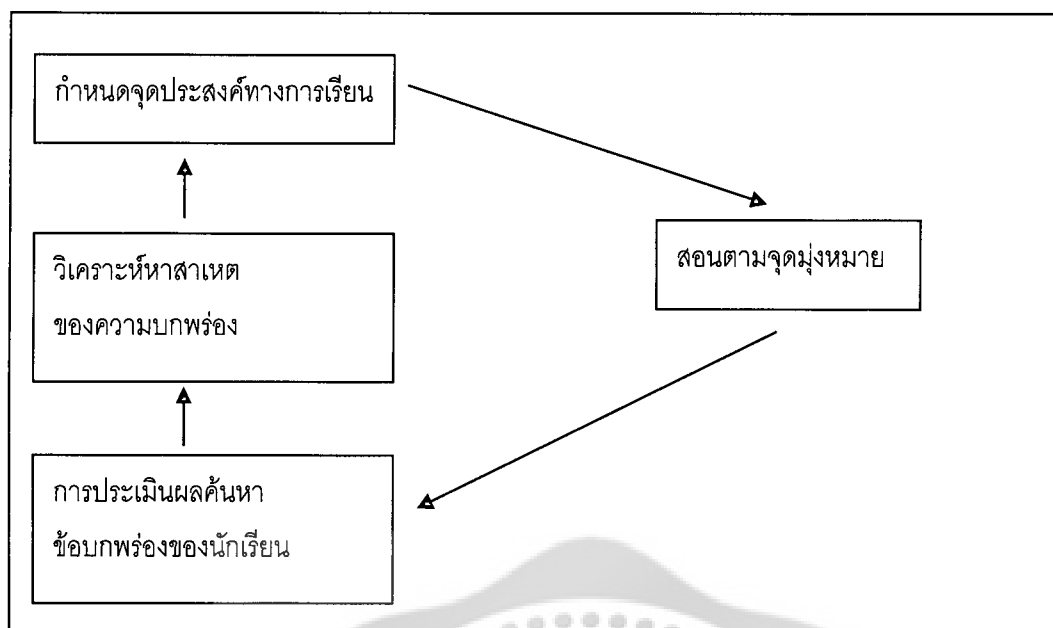
การวัดผล (Measurement) หมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่ได้เรียนไปแล้ว และอาจจะบอกได้หลังจากการสอบว่า นักเรียนได้คะแนนเท่าไร การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่เราได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่ ดีหรือไม่ การวัดผลและการประเมินผลการเรียน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของการวัดผลและการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้ กิงแกว เอียวแฉล้ม (2542: 33) ได้กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น หลักสูตรการสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเชื่อมโยงกัน โดยตลอด สมนึก นนธิจันทร์ (2542: 70) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงว่าเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการแสดงออกหลายๆ ด้าน เพื่อนำไปแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อนที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่เป็นจริง ในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 11) ได้กล่าวว่า เป็นเทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า

เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการศึกษา ค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคลผลงาน หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งหรือบุคคล ที่ต้องการศึกษามาตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์หรือกลุ่มหรือดุลยพินิจประกอบการตัดสินใจการวัดผลและ ประเมินผลเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการจัดการสอนสำหรับเด็กพิการ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม เพื่อทราบพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน จากระยะแรก ของการเรียนจนเสร็จสิ้นกระบวนการหรือการจบการศึกษา

กองการศึกษาพิเศษ (2537: 37-38) ได้กล่าวถึง บุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วมนั้น แตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่แตกต่างกันไปของเด็ก แต่ละคน ซึ่งการวัดผลของเด็กจะถูกกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีแผนการศึกษานี้การ วัดผลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนเด็กปกติ โดยมีหลักการประเมินผลลักษณะสำคัญของการประเมินผล และวิธีการสอบดังนี้ 1) การประเมินผลจะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาที่แตกต่างกันเพราะการเรียนรู้ ที่แตกต่างกัน 2) การประเมินผลจะต้องสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และ ความสามารถที่ปรากฏออกมามิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้ 3) การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่ เทียบตรงกับผู้เรียน 4) การประเมินผลจากสภาพจริงควรเน้นให้นักเรียนได้แสดงออก สร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงาน 5) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นผลงานมาจากการเรียนการสอนสอดคล้องกับความเป็นจริง ในชีวิตประจำวัน 6) การประเมินผลจากสภาพจริง จะต้องเชื่อถือต่อแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2537: 46-47) ได้กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียน ของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติให้ปฏิบัติโดยยึดหลักดังนี้ การวัดผลและประเมินผลต้องแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ โดยไม่นำคะแนน และจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับเด็กปกติ ตามโครงการประเมินคุณภาพนักเรียนของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การวัดผลจะต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนของ เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนตามรายละเอียดของการประเมินผลที่กำหนดในแผนการศึกษา เฉพาะรายบุคคล ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเรียนเนื้อหาครบถ้วน เช่นเดียวกับเด็กปกติโดยไม่มีการยกเว้น การวัดผลจึงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยกเว้นจุดประสงค์บาง จุดประสงค์ และยกเว้นเนื้อหาการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กแต่ละคน

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 244-245) ได้กล่าวถึง การประเมินผล (Assessment strategy) มุ่งเน้นการประเมินผลที่นำมาใช้ในการวางแผนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการประเมินผลในด้านการเรียนการสอน เพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผน ด้านการสอนของครู เนื่องจากเด็กกลุ่มพิเศษที่มีความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกัน การเรียนรู้ของเด็กมักไม่เท่ากัน ดังนั้นการประเมินจะช่วยให้ครูทราบความสามารถของเด็ก สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลด้านการเรียนจะต้องกระทำอย่างทีละระบบ ซิกมอนด์ แวลลคอร์ซ่า และซิลเวอร์แมน (เกษม ทองสัมฤทธิ์. 2540: 32; อ้างอิงจาก Zigmond, Vallecorsa; & Silverman. 1983: 211) ได้กำหนดกลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ 12 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้ 1) ตัดสินใจว่าจะประเมินผลได้ 2) จัดลำดับทักษะที่ต้องการประเมิน 3) ตัดสินใจว่าจะเริ่มต้นที่ใด 4) เลือกเครื่องมือที่จะใช้ในการทดสอบ 5) เตรียมพร้อมก่อนทดสอบ 6) ลงมือทดสอบ 7) รวมคะแนน 8) วิเคราะห์คะแนน และสรุปผล 9) ค้นหาสาเหตุของความบกพร่อง 10) ทดสอบเพิ่มเติม 11) กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอน 12) ดำเนินการสอนตามแผนที่กำหนดการประเมินผลโดยใช้เทคนิค 12 ขั้นตอน

การประเมินผลเป็นโครงการต่อเนื่องนั่นคือครูจะต้องทำการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อครูประเมินผลและทราบความบกพร่องของเด็กแล้วครูก็กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก ครูสอนตามเนื้อหาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ครูทดสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กเมื่อครูทราบข้อบกพร่องของเด็กแล้ว ครูหาทางแก้ไขโดยกำหนดจุดประสงค์ใหม่ ครูทำการสอนและวัดผลก็อีกเป็นเช่นนี้เรื่อยไป ดังนั้นการประเมินผลจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การประเมินผลที่เป็นขบวนการต่อเนื่อง

ที่มา: ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การประเมินผลที่เป็นขบวนการต่อเนื่อง. หน้า 245.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อัญชลี ศาลากิจ. 2542: 50; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542: 41-43) ได้เสนอข้อคิดว่าวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมไว้ 4 ข้อดังนี้ 1) การวัดผลและประเมินผลจะต้องแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ โดยไม่นำคะแนนและจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับเด็กปกติ ตามโครงการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2) การวัดผลจะต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน รายละเอียดของการประเมินผลกำหนดไว้แล้วในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในแผนนี้เด็กแต่ละคนอาจจะเรียนเนื้อหาที่ไม่เท่ากัน ใน 1 ภาคเรียน หรือใน 1 ปี การวัดผลและการประเมินผลจึงจำกัดขอบเขตอยู่ในเฉพาะเนื้อหาที่กำหนดไว้ 3) ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเรียนเนื้อหาครบถ้วนเช่นเดียวกับเด็กปกติโดยไม่มี การยกเว้น การวัดและประเมินผลจึงเป็นไปตามเกณฑ์เดียวกับที่ใช้กับเด็กปกติ 4) ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการยกเว้นจุดประสงค์บางจุด และยกเว้นเนื้อหา การวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็ก แต่ละคน เนื่องจากเป้าหมายของการจัดการเรียนร่วม ได้ให้ความสำคัญการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสามารถดำรง

ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสร้างสรรค์สังคม ดังนั้นการประเมินผลเด็กพิเศษในการจัดการเรียนร่วมจึงต้องครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านที่จะพัฒนาเด็กให้ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการประเมินผลโดยเน้นการปฏิบัติจริงที่เรียกว่า Authentic Assessment (AA) หรือ Authentic Performance Assessment (APA) นับเป็นวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สุรินทร์ ยอดคำแพง (2542: 101-108) ได้กล่าวถึง การประเมินผลจากสภาพจริงว่าเป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากวิธีการทำงาน และผลงานที่เด็กทำในสภาพของการแสดงออกจริง ในเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นการประเมินที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลจากสภาพจริงเน้นวัดที่การแสดงออกกระบวนการผลิตและเพิ่มสะสมงาน เพื่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก โดยจะให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือเด็กให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านอื่นๆ ซึ่งลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลตามจริงดังนี้ 1) เป็นการประเมินเรื่อยๆ ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็ก 2) อยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติจริง 3) ให้ความสำคัญกับจุดแข็งของเด็ก 4) เน้นทักษะที่แสดงออกอย่างชัดเจน 5) เป็นการเรียนอย่างมีความหมาย 6) สัมพันธ์กับการเรียนการสอน 7) ใช้ได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน 8) แสดงภาพรวมของการเรียนรู้และสมรรถภาพของเด็ก 9) ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของหลักสูตรที่เป็นสภาพจริง 10) เชื้ออำนาจ สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาการของการเรียนรู้ของเด็กทุกด้าน

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการแสดงออกของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรอบด้านตลอดเวลา การใช้ข้อมูลและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่างๆ การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้อง การตรวจผลงาน การทดสอบ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของนักเรียน เพิ่มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ความสามารถ ความถนัด มีการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพความต้องการพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนตามที่ระบุไว้ใน (IEP) และ (IIP)

5.4 สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เป็นการจัดบรรยากาศ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการจัดการเรียนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 16 -17) ได้เสนอการจัดสภาพแวดล้อม ในด้านอาคารสถานที่

ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเสริมวิชาการ ห้องน้ำห้องส้วม ในด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูประจำชั้นพิเศษ และครูเสริมวิชาการ นอกจากนี้ผดุง อารยะวิญญู (2541: 229 – 230) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมไว้สอดคล้องกันแต่เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและการบริการอื่นใดทางการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนด้านบุคลากรได้เพิ่ม ครูเวียนสอน และครูแนะแนว และผดุง อารยะวิญญู (2541: 51 – 54) ได้กล่าวถึงการจัดห้องเรียน ซึ่งหมายถึงการจัดวางตำแหน่งโต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนอุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนให้เหมาะสม การจัดมุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมอิสระ การจัดโต๊ะ และเก้าอี้ในลักษณะที่ทำให้ครูและนักเรียนเคลื่อนไหวได้สะดวก ถ้านักเรียนที่นั่งรถเข็นเรียนร่วมอยู่ จะต้องดัดแปลงสถานที่หากจำเป็น เพื่อให้เด็กเคลื่อนย้ายในห้องเรียนหรือเข้าออกนอกห้องเรียนได้ โดยสะดวก การจัดที่นั่งเรียนให้เหมาะกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กบกพร่องทางการได้ยินให้นั่งแถวหน้า เด็กที่เสียสมาธิง่ายไม่ควรนั่งใกล้หน้าต่างหรือประตู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 40) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการเรียนเพิ่มเติม การจัดห้องเรียนอาจใช้ห้องเรียนเหมือนเด็กปกติได้ แต่ควรจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้นั่งอยู่ตอนหน้าชั้นเรียน หรือมีการจัดห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรพิจารณาตามจำนวนนักเรียนและสภาพของสภาพการของเด็กโดยจัดเป็นสัดส่วน เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเหมาะ ห่างไกลจากเสียงรบกวน ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรเพิ่มห้องน้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งต้องใช้เครื่องพยุงหรือเก้าอี้ล้อเลื่อนอย่างน้อย 1 ห้องในอาคาร ส่วนการจัดเตรียมบริเวณภายในโรงเรียน หากมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตาอยู่ในโรงเรียน ควรจัดบริเวณอาคารให้ราบเรียบ ไม่ควรมีสิ่งกีดขวาง เพราะจะเกิดอันตรายได้ หากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายเรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนควรปรับพื้นที่เสียใหม่ให้มีทางลาดสำหรับรถเข็น เช่น จากหน้าโรงเรียนถึงห้องเรียน ทางไปห้องน้ำและโรงอาหาร

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก ผดุง อารยะวิญญู (2541: 232 – 233) กล่าวถึงการเรียนร่วมอาจไม่ประสบผลสำเร็จหากไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่ายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน ได้แก่บุคคลต่อไปนี้เป็น ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีความรู้เข้าใจถึงลักษณะความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องการให้ข้อมูล จัดการอบรมเพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจสนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมบุคคลต่อไปคือ ครูสอนนักเรียนทั่วไปควรรู้วิธีปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีการประชุมครูทุกคนในโรงเรียนให้ทราบ นอกจากครูแล้วบุคลากรทุกคนในโรงเรียนควรทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมทราบวิธีการปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และครูควรรู้วิธีการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ บุคคลต่อไป คือผู้ปกครอง ทางโรงเรียนควรให้ความรู้

และข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเรียนร่วม ควรบอกประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนร่วม วิธีการเรียนร่วม วิธีการปฏิบัติต่อเด็กที่บ้าน ลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง การเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จได้ดี ควรได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จต้องมีการประสานร่วมมือกันระหว่างครู ซึ่งสอดคล้องกับด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการซีทของเบญจา ชลธารินทร์ (2546: 5 – 6) ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การปรับภายนอกภายในอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อ บริการน้ำเย็น ปรับแสงสว่างทางขึ้นลง มั่งลาด สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ห้องเสริมวิชาการ ห้องเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกและเพื่อความสวยงาม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นๆ โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วมผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนจะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ ต้องปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยการทำงานเป็นทีม

ศรียา นิยมธรรม (2542: 27) ได้กล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นห้องเรียนที่ส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และความต้องการพิเศษตามโครงสร้างทางกายภาพ จัดเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม ซึ่งโดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่ามีส่วนประกอบสำคัญๆ อยู่ 4 อย่าง คือ แสง อุณหภูมิ เสียง และรูปร่างของห้องเรียน ส่วนมากห้องเรียนมักมีการตกแต่งหลายแบบแล้วแต่ครูเห็นสมควร แต่ก็มักทำได้ระดับหนึ่งในวงค่อนข้างจำกัด เพราะครูไม่อาจปรับปรุง ตกแต่งห้องตามลักษณะที่เป็นที่พึงพอใจของเด็กแต่ละคนได้ทั้งหมด อุณหภูมิและแสงก็เป็นเรื่องยากพอๆ กับสัดส่วนของห้อง สำหรับเรื่องเสียงอาจแก้ไขได้บ้างจากการทำผนังกันเสียง หรือใส่หูฟัง หรือบุผนังที่กันเสียงสะท้อน แต่ก็สิ้นเปลืองงบประมาณมาก การจัดห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยนหรือดัดแปลงลักษณะของการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้ มุมการเรียนรู้ มุมพักพักผ่อน ฯลฯ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึงพอจะทำให้ครูช่วยเด็กให้ได้อยู่ในสภาพที่เขาชอบได้บ้าง เช่น เด็กที่ชอบทำงานคนเดียว หรือชอบทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ชอบทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ ครูการศึกษาพิเศษที่มีประสบการณ์มักตระหนักได้เร็วกว่าเด็กคนใดหลงทางได้ง่ายในสภาพแวดล้อมแบบใด เด็กแต่ละคนมีความต้องการทางอารมณ์ ความรู้สึกต่างกัน ซึ่งครูจำต้องรู้เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการสอน ดังนั้นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จึงถือเป็นงานประจำวันที่ครูจะต้องทำ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การปรับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อ บริการน้ำเย็น ปรับแสงสว่าง ทางขึ้นลง มั่งลวด สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วม แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ห้องเสริมวิชาการ ห้องเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวก และเหมาะสมตามสภาพความพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวก และสอดคล้องตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของนักเรียน ได้แก่ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองได้รับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องการจัดการเรียนร่วม มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม

6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่พิจารณาเห็นว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ คือ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 วุฒิการศึกษา

อีโกลส์ (Echols, 1992: 2883) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษาปกติ จากโรงเรียนบางโรงเรียนในรัฐเท็กซัสพบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่ต่างกัน ททัฟส์ (Tufts, 1985: 20) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูการศึกษาพิเศษ ครูที่สอนเด็กปกติผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กปกติและผู้ปกครองเด็กพิเศษที่มีต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางภาษากับเด็กปกติที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับการศึกษาไม่ทำให้ทัศนคติต่อการเรียนร่วมแตกต่างกัน ลิทริชชี เวสสุวรรณ (2541: 72-75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน โกเมธ ปิ่นแก้ว (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก สมพงษ์ สิงหะพล (2536: บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า ครูการศึกษาพิเศษควรมีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาเป็นอย่างต่ำ เนื่องจากต้องทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ โดยตรงที่ต้องใช้ความสามารถ และทักษะที่เฉพาะ

สรุปได้ว่า ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือจบทางด้านการศึกษาพิเศษมาโดยตรงนั้น จะมีความเข้าใจต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และรู้แนวทางที่จะช่วยเหลือให้ พวกเขาได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของคนปกติได้อย่างมีความสุข

6.2 ประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วม

ซูลีกร ตั้งเชื่อนันท์ (2540: 72-73) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลางและต้องการครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต้องมีประสบการณ์สอนมาก จะมีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย ทองนวล ภูประเสริฐ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษา ที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม พบว่า บุคลากรประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วมมีเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรฝ่ายสนับสนุนมีเจตคติทางบวกสูงกว่าฝ่ายปฏิบัติการ และบุคลากรทางการศึกษาด้านปฏิบัติที่มีประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วมมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ตรงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ฐานยา บุญเกียรติ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ในการทำงานการศึกษาพิเศษแตกต่างกัน มีอุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษคล้ายคลึงกัน สมบูรณ์ อาศิรพจน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนและปรับตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการเรียนร่วม 5 ปีขึ้นไปมีเจตคติในทางบวกสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการน้อยกว่า 5 ปี สิทธิชัย เวศสุวรรณ (2541: 72-75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานโรงเรียนแตกต่างกัน ในทำนองเดียวกันวารดานี (สมบูรณ์ อาศิรพจน์. 2542: 31; อ้างอิงจาก Wardani. 1988: 1054) ได้ศึกษา พบว่า ครูการศึกษาพิเศษที่มีเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทางบวกมากกว่าครูที่สอนเด็กปกติครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 3 ปีขึ้นไป มีเจตคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ ควรมีการอบรมครู ผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนก่อนเปิดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนนั้นๆ

เบลคแมน (สมบุญ อาศิรพจน์, 2542: 31; อ้างอิงจาก Blackman, 1990: 2859) ได้ศึกษาเจตคติของครูจากโรงเรียนในชนบทในเขตชานเมือง และโรงเรียนในเขตชั้นในต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ครูจากโรงเรียนทั้งสามเขตมีเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ในการสอนของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปีขึ้นไป มีเจตคติในทางบวกมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี ครูที่สอนในโครงการการเรียนร่วม ต้องการข้อมูล ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นควรอบรมครู ก่อนการเปิดดำเนินงานโครงการเรียนร่วมซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น อีโกลส์ (Echols, 1992: 2883) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษาปกติจากโรงเรียนบางโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน เด็กปัญญาอ่อนมาก่อนมีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์และครูประถมศึกษาไม่มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วม

สรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนร่วม เพราะว่าครูที่ทำหน้าที่สอนเด็กประเภทนี้โดยตรงได้มีการสะสมประสบการณ์ เทคนิควิธี รวมถึงการเรียนรู้ ศึกษาพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กแต่ละประเภท และนำสิ่งเหล่านี้มาช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ตามศักยภาพของแต่ละคน และยังถ่ายทอดให้กับบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กกลุ่มนี้ด้วย

6.3 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

เชาวนีย์ สายสุตใจ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งทำหน้าที่ประจำชั้นในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 97 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านสูงกว่าครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ วิรัตน์ วิทยานุรัตน์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาด้านบุคลากร ครูส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิหรือไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม ธรรมบุญ รวีผ่อง และคนอื่นๆ (2543: 9) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปร

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ด้านการอบรม เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้จากการประมวลความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเด็กพิเศษ

สรุปได้ว่า ครูที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เคยได้รับการอบรมหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ จะมีความเข้าใจต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และรู้แนวทางที่จะช่วยเหลือให้พวกเขาได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของคนปกติได้อย่างมีความสุข

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ทองนวล ภูประเสริฐ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อการเรียนร่วม พบว่า บุคลากรทางการประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วม และกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วมมีเจตคติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรฝ่ายสนับสนุนมีเจตคติทางบวกสูงกว่าฝ่ายปฏิบัติการ และบุคลากรทางการประถมศึกษาฝ่ายปฏิบัติการที่มีประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วม มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุกัญญา ขำเพชร (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านปัญญาเป็นอันดับแรก และควรจัดเรียนร่วมประเภทจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติเรียนร่วมเป็นบางเวลาเป็นอันดับแรกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ชุลีกร ตั้งเชื่อนขันท์ (2540: 115) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต้องมีประสบการณ์สอนมาก จะมีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย

เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโรงเรียน โครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูและผู้บริหารในโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและ การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน และครูปฏิบัติการสอนทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ครูสอนเฉพาะแต่ละวิชาในโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 90 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความต้องการนิเทศด้านวิชาการอยู่ในระดับมากโดยมีความต้องการการนิเทศ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลตามลำดับ 2) ความต้องการนิเทศงานด้านวิชาการของผู้บริหารและครูปฏิบัติการโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-5 ปี และมากกว่า 5 ปี ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล แต่ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี มีความต้องการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สหภัทร เจริญยศ (2540: 5) ได้ศึกษาเจตคติของบุคลากรทางประถมศึกษาที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อการเรียนร่วม พบว่า การจัดการเรียนร่วมให้มีคุณภาพนั้นจะต้องเตรียมความพร้อมดังต่อไปนี้ 1) การเตรียมบุคลากรก่อนที่จะให้ดำเนินการจัดการเรียนร่วม ฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายปฏิบัติน่าจะได้ทำการฝึกอบรมที่มีจุดเน้นแตกต่างกัน ฝ่ายสนับสนุนที่มีแนวโน้มจะมีเจตคติ

พื้นฐานในทางที่ดีกว่าอยู่แล้ว ควรจะได้รับบทบาทในการสนับสนุนทางโรงเรียนอย่างแท้จริง ได้รู้ภาพกว้างๆ ของการจัดและผลที่เกิดขึ้นจากการจัดและการสนับสนุนที่ดี ส่วนฝ่ายปฏิบัติการได้รู้ถึงเทคนิคต่างๆ ที่ใช้และได้เห็นตัวอย่างของการดำเนินงานที่ได้ผลด้วย นอกจากนี้ถ้ายึดถือตามทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ควรให้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกับโรงเรียนที่มีผลงานเป็นที่น่าพอใจ 2) เจตคติทางบวกมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม โดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วมที่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินการในเรื่องนี้ ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายบริหารระดับสูงจึงควรให้การสนับสนุนแก่ทางโรงเรียนให้ปฏิบัติงานด้วยความสะดวกและส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดเจตคติที่ดี และมีกำลังใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และควรมีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

นิลบล ทูรานภาพ (2540: 3) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษมีความเข้าใจและเห็นว่าการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการ ควรจัดตั้งเป็นโรงเรียนเฉพาะจะได้ผลมากกว่าการจัดแบบเรียนร่วมการขาดบุคลากรงบประมาณมีจำนวนจำกัดเป็นปัญหาของการดำเนินงาน โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอน เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านอื่น

สมบุญ อาศิริพจน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนและปรับตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติของผู้บริหาร ครูที่ทำการสอน และครูที่ไม่ได้ทำการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารมีเจตคติในทางบวกต่อความสามารถในการเรียนและการปรับตัวของนักเรียนสูงกว่าครูที่ทำการสอน และครูที่ไม่ได้ทำการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษมีเจตคติในทางบวกสูงกว่าครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ และครูที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการเรียนร่วม 5 ปีขึ้นไปมีเจตคติในทางบวกสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการน้อยกว่า 5 ปี

ธรรมบุญ รวีผ่อง และคนอื่นๆ (2543: 9) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ด้านการอบรม เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ และแบบสอบ

ถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าที (t-test) ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและหลายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประมวลความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษ กับเด็กปกติ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน เด็กพิเศษ ตลอดจนมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม อาคารสถานที่ควรจัด ให้มีอาคารที่เอื้อต่อเด็กพิเศษ โดยการสร้างใหม่หรือปรับปรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้ว สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพของเด็กและควรสอนแยกตาม ประเภทของความพิการ การวัดผลและประเมินผล ควรมีการแยกการวัดและการประเมินผลต่างจาก เด็กปกติ

ปรีชา สุขคุณ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า สภาพการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพบว่ามีปัญหาใน การบริหาร 3 งาน คืองานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานนิเทศภายใน งานวัดผล และประเมินผล และควรมีแนวทางการบริหารงานวิชาการ 7 งาน ดังนี้ 1) งานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ 2) งานการเรียนการสอน โดยวางแผนพัฒนาวิธีสอนแบบต่างๆ สนับสนุน ติดตาม การสอนแบบโครงงาน ส่งเสริมการทำงานวิจัยการสอนแบบโครงงาน 3) งานวัสดุประกอบ หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยครูผลิตด้วยตนเอง ขอยืมสื่อและขอรับบริจาคจากชุมชน มีการติดตามการใช้สื่อและคุณภาพของสื่อ 4) งานนิเทศภายใน โดยจัดอบรมสัมมนาเทคนิคและ กระบวน การนิเทศ การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประเมินความพึงพอใจของครู เกี่ยวกับการนิเทศภายใน 5) งานวัดผลและประเมินผล โดยสนับสนุนการวัดผลด้วยแฟ้มสะสมงาน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดนิทรรศการแฟ้มสะสมงานของนักเรียนและครู 6) งานห้องสมุด โดยวางแผนจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษ จัดมุมเสริมวิชาการสำหรับเด็กพิเศษ ในห้องสมุดการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ 7) งานการอบรมทางวิชาการ โดยสนับสนุน จัดอบรมครูที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ประเมินผลความพึงพอใจ และ ความต้องการในการอบรม

สมศักดิ์ โสธาวร (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนร่วมของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม 71 โรงเรียน จำนวน 142 คน จากผลวิจัย พบว่าการดำเนินการจัดการเรียนร่วมกันของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ในด้านการจัดอาคารสถานที่ การคัดแยกเด็กและด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนการใช้เทคนิควิธีสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมกันของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาในระดับมากคือ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปัญหาด้านการจัดการอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมกัน ด้านการจัดการควรมีการวางแผนร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติร่วมกันอย่างชัดเจน ด้านบุคลากร บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กัน เพื่อคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงสภาพอาคารที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม มีห้องน้ำอยู่ใกล้ห้องเรียน อากาศถ่ายเทสะดวกและห้องเรียนควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ รัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นให้โรงเรียน เช่น เครื่องช่วยฟัง คอมพิวเตอร์ ฝึกพูด และแบบทดสอบวัดสติปัญญา

วิรัตน์ วิทยานรรัตน์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ คือสภาพอาคารเรียน ไม่เหมาะสม ไม่เอื้อต่อการเรียนร่วมโดยเฉพาะนักเรียนที่พิการ ปัญหาด้านบุคลากร ครูส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิหรือไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วมปัญหา ด้านนักเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่สนใจในการเรียน อายไม่กล้าแสดงออก ไม่ยอมร่วมกิจกรรม มีปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเรียนร่วม ไม่มั่นใจว่าบุตรหลานจะเรียนได้ กลัวจะถูกเพื่อนรังเกียจ และฐานะยากจนต้องออกไปหารายได้เลี้ยงครอบครัว จึงมอบภาระการดูแลนักเรียนให้แก่โรงเรียน ปัญหาด้านแผนการสอนและโครงการการสอน ครูไม่เข้าใจการจัดทำแผนการสอนและโครงการสอนครูมีภาระงานมาก และเห็นว่าการจัดทำแผนการสอนและโครงการสอนเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น และปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจในเรื่องวัดผลและประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษ ครูจะใช้เกณฑ์การวัดผลเช่นเดียวกับเด็กปกตินักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ผ่านเกณฑ์ และครูไม่ค่อยให้ความสนใจนักเรียนที่เรียนช้า

อรรถฎา เชื้อทอง (2546: 11) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม พบว่า ในการจัดการเรียนร่วมเป็นการจัดเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนใกล้บ้าน เช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดภาระของผู้ปกครองในการเดินทางรับเด็กเข้าเรียนในเรียนประจำ ประหยัดค่าใช้จ่าย ให้สังคมมีความเข้าใจและยอมรับในความสามารถของเด็กอีกด้วย

เบญจา ชลธารินทร์ (2546: 72-79) ได้ประเมินระดับปฏิบัติงานตามโครงสร้างซีท (SEAT) ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 390 โรงเรียน ในการสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ พบว่า

1. ด้านนักเรียน (S) ส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนพิการและนักเรียนปกติ เช่น การประสานงานทางการแพทย์ การฝึกทักษะทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว การสื่อสาร การสังคม และการช่วยเหลือตนเอง สำหรับนักเรียนปกติมีการประชุมทำความเข้าใจจัดกิจกรรมการสอนร่วมกัน จัดป้ายนิเทศ และสอดแทรกในขณะทำการสอน เป็นต้น

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E) ส่วนใหญ่ดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งในและนอกอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อ บริการน้ำเย็น ปรับแสงสว่าง ทางขึ้นลง มั่งลาด สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ห้องเสริมวิชาการ ห้องเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกและเพื่อความสวยงาม

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A) ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการทำหลักสูตรเฉพาะ แต่การปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียนพิการที่เรียนร่วมแต่ละบุคคลปรับยืดหยุ่นหลักสูตรความยากง่ายให้เหมาะสมกับนักเรียน มีการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม เน้นทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น การแต่งกาย การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การใช้อุปกรณ์ของเล่น การพัฒนากล้ามเนื้อ การทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม การเคลื่อนไหว และการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ เป็นต้น มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เก็บข้อมูล เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสม จัดกิจกรรมนอกห้องและในชุมชน รายงานความก้าวหน้า การประกันคุณภาพ และการจัดตารางบริการเสริมให้โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ

4. ด้านเครื่องมือ (T) มีการจัดทำนโยบาย แผน โครงการ ระบบบริการชัดเจน จัดสรรงบประมาณเฉพาะบุคคล โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมให้มีขีดจำกัดน้อยที่สุด จัดสื่อสำหรับนักเรียนพิการ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถดำเนินการได้ระดับมาก รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรม ศึกษาดูงาน ฝึกทักษะเฉพาะด้าน ฝึกกิจกรรมบำบัดและจัดหาบุคลากรช่วยเหลือ เป็นต้น

เขาวนีย์ สายสุดใจ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งทำหน้าที่ประจำชั้นในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 97 คน ผลการวิจัยพบว่าความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในภาพรวมและรายด้านและครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านสูงกว่าครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

ปฏิมา จันทร (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร 24 คน และครูที่รับผิดชอบงานด้านการ ศึกษาพิเศษ จำนวน 25 คน รวม 49 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และรับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วมเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ กับความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นด้านการเรียนการสอน พบว่าแตกต่างกัน

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทัฟส์ (Tufts. 1985: 20) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูการศึกษาพิเศษ ครูที่สอนเด็กปกติ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กปกติและผู้ปกครองเด็กพิเศษที่มีต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางด้านภาษากับเด็กปกติที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าเพศชายกับเพศหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน อายุทำให้ทัศนคติของบุคคลดังกล่าวแตกต่างกัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่ทำให้ทัศนคติต่อการเรียนร่วมแตกต่าง

ไบรท์ (Bright. 1986: 50) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการเรียนร่วมที่ได้ประสบความสำเร็จ โดยทำแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รวบรวมลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ 1) มีการเตรียมเพื่อการเรียนร่วม 2) เจตคติเชิงบวกต่อการเรียนร่วม 3) การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการฝึกทำความเข้าใจ 4) สัดส่วนของจำนวนครูและนักเรียนที่เหมาะสม 5) การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วม 6) การประเมินเด็กได้เร็วที่สุดและการควบคุมติดตามผล ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อโครงการเรียนร่วม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูสอนในโครงการเรียนร่วมที่จัดเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จจำนวน 85 คน และครูปกติจำนวน 85 คน ผลจากการศึกษา พบว่า ครูสอนในโครงการเรียนร่วมส่งคำตอบกลับมาคิดเป็นร้อยละ 75 และครูปกติร้อยละ 39 มีความเห็นว่าโครงการที่ถือว่าประสบความสำเร็จนั้น จะมีลักษณะทั่วไป 3 ประการ คือ 1) เจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม 2) การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจ 3) การจัดให้มีบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วม และนอกจากนี้ พบว่า การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจ สัดส่วนของจำนวนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสมการประเมินเด็กได้เร็วที่สุด และการควบคุมติดตามผลที่ใช้อยู่ในโครงการยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

วาร์ดานี (สหภัทร์ เจริญยศ. 2540: 21, อ้างอิงจาก Wardani. 1988: 1054) ได้สำรวจเจตคติของครูการศึกษาพิเศษกับครูที่สอนเด็กปกติในเกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซียที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนร่วม การสำรวจพบว่า ครูการศึกษาพิเศษมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทางบวกมากกว่าครูที่สอนเด็กปกติ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปมีเจตคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-2 ปี โดยภาพรวมแล้วครูส่วนมากในเกาะบาห์ลีมีเจตคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ

เบลนด์ชาร์ด (Blinchar. 1991: 147) ได้ทดลองจัดกิจกรรมเชิงปฐมนิเทศ สำหรับนักเรียนปกติระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนดำเนินการโครงการเรียนร่วม ระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติ พบว่า นักเรียนปกติมีทัศนคติในทางบวกต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนที่จะให้มีการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติ

อีโกลส์ (Echols. 1992: 2883) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กปัญญาอ่อนในการศึกษาปกติ จากโรงเรียนบางโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า ครูที่มีอายุน้อยกว่า มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีอายุมากกว่า ครูที่มีวุฒิต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่ต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่ามีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กปัญญาอ่อนมาก่อน มีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์ และครูประถมศึกษาไม่มีความคิดเห็นในทางบวกต่อการเรียนร่วม

ลัทธัมแฮม (Latham, 1997: 1245) ได้ศึกษาเจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนร่วมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ พบว่า ครูปกติ ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีเจตคติต่อการจัดการการเรียนร่วมและมีความเชื่อตรงกัน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีสิทธิ์ได้รับการ บริการทางการศึกษาครูปกติและครูการศึกษาพิเศษ มีความเชื่อว่า การจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูล ข่าวสารและประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเทศและต่างประเทศ อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนร่วมมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในด้านรูปแบบ การจัดการเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กพิเศษสามารถเรียนร่วมได้ดี จะมีปัญหาอยู่บ้างในเรื่องของการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมการวัดผลที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริม แต่ก็ยังขาดสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งต้องคำนึงถึงทัศนคติของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองว่ามีทัศนคติต่อการเรียนร่วมเป็นไปในทางใด รวมทั้งการได้พัฒนาครูให้มีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการจัดการเรียนร่วมซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนร่วม ดังนั้นการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพนั้นได้มีข้อเสนอแนะว่าต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการช่วยกันวางแผน กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม การกำกับดูแล ติดตาม และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ นอกจากนั้นโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนแกนนำการดำเนินงานจัดการเรียนทางโรงเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อม กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงาน โครงการชัดเจน ระบบการดำเนินงานให้ครอบคลุมภารกิจ ปรับทัศนคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน ปรับหลักสูตรวิธีสอน การวัดผล การบริหารจัดการและการประสานงานในการจัดการกับบุคลากรนอกโรงเรียน การดำเนินงานดังกล่าวจะเน้นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติประสบผลสำเร็จ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนร่วมและเพื่อที่จะพัฒนาบุคลากรทุกคนให้สามารถนำความรู้ ประสบการณ์มาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาหน่วยงานในทุกๆ ด้านอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การกำกับติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดลำดับการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จากโรงเรียนเรียนร่วม 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 108 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม แล้วจึงสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนพญาไท	13	9
2. โรงเรียนราชวินิต	3	3
3. โรงเรียนวัดโสมนัส	16	11
4. โรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒน์ (วัดโปล์) ในพระราชูปถัมภ์	11	8
5. โรงเรียนดาราคาม	2	2
6. โรงเรียนวัดพลับพลาชัย	10	7
7. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ	2	2
8. โรงเรียนวัดเวตวันธรรมवास	3	3
9. โรงเรียนวัดชนะสงคราม	3	3
10. โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	10	7
11. โรงเรียนสายน้ำทิพย์	14	10
12. โรงเรียนมหาวิรานุวัตร	6	4
13. โรงเรียนประถมนนทรี	2	2
14. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์	55	37
รวม	150	108

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วม โดยครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 47 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือ วิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและตัวแปรที่กำหนดไว้

3. จัดทำแบบสอบถาม

3.1 สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3.2 สร้างแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ลักษณะแบบสอบถามประกอบด้วยประโยคข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence, IOC) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน คือ

5.1 อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 นายศิลปชัย ศิลวัตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตวิทยาการ)

5.3 นายณรงค์ คงสมปราชญ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุทัยธาราม

5.4 นางสาวกนกวรรณ ชัยชาญ

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

5.5 นางอำไพพิศ นุนนาค

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดอุทัยธาราม

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร) และโรงเรียนวัดอุทัยธาราม จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเท่ากับ .91 สื่อการเรียนการสอน เท่ากับ .87 การวัดและการประเมินผล เท่ากับ .91 และสภาพแวดล้อม เท่ากับ .91

7. นำแบบสอบถามฉบับที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการ จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนวัดโสมนัส โรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ โรงเรียนดาราคาม โรงเรียนวัดพลับพลาชัย โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนวัดเวตะวันธรรมาวาส โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ โรงเรียนสายน้ำทิพย์ โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร โรงเรียนประถมนนทรี และโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ให้กับครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน

3. แจกแบบสอบถาม จำนวน 108 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยนำมาจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 108 ฉบับ
2. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 จำแนกข้อมูลตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม นำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 นำแบบสอบถามครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ มาตรวจให้คะแนน ข้อคำถาม แต่ละข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดโปรแกรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย
2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมอยู่ในน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ใน 3 ด้าน ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วมใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence, IOC)

1.2 หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 สมมติฐานข้อ 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ร่วมของครูปฏิบัติการสอนที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้การทดสอบที (t-test)

3.2 สมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ร่วมของครูปฏิบัติการสอนที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis Of Variance)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิจัย และการแปลความหมาย จากข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 รายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของครูปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนร่วม

สถานภาพ	จำนวนครู (n =108)	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	13.9
1.2 ปริญญาตรี	68	63.0
1.3 สูงกว่าปริญญาตรี	25	23.1
รวม	108	100.0
2. ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม		
2.1 น้อยกว่า 6 ปี	33	30.6
2.2 ตั้งแต่ 6 – 10 ปี	23	21.3
2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	52	48.1
รวม	108	100.0
3. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม		
3.1 เคยได้รับการอบรม	94	87.0
3.2 ไม่เคยได้รับการอบรม	14	13.0
รวม	108	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.1 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.9 ด้านประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม พบว่า ผู้ตอบที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.6 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 6 – 10 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 ด้านการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม ผู้ตอบที่เคยได้รับการอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.0 และผู้ตอบที่ไม่เคยได้รับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 13.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ
ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 โดยรวม รายด้าน
และรายชื่อ แสดงไว้ในตาราง 3 – 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครู
ในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1
โดยรวม และรายด้าน

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.05	0.57	มาก
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.73	0.59	มาก
3. ด้านการวัดผลและการประเมินผล	3.90	0.60	มาก
4. สภาพแวดล้อม	3.99	0.53	มาก
รวม	3.93	0.51	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.93, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.05, S.D.= 0.57) สภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ =3.99, S.D.= 0.53) ด้านการวัดผลและการประเมินผล ($\bar{X}$ =3.90,S.D.= 0.60) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =3.73, S.D.= 0.59)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน
โรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนได้เหมาะสมกับความต้องการ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	4.04	0.83	มาก
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.08	0.83	มาก
3. มีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.19	0.88	มาก
4. มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.60	0.64	มากที่สุด
5. มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.25	0.85	มาก
6. มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน ในการจัดการ เรียนร่วม	3.88	0.82	มาก
7. มีการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยสอน ในการจัดการ เรียนร่วม	3.97	0.84	มาก
8. มีการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการจัดการ เรียนร่วม	4.08	0.79	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนทั่วไป	3.97	0.79	มาก
10. มีการสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.01	0.80	มาก
11. มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีผลการเรียนดี	3.92	0.71	มาก
12. มีการกำหนดกิจกรรมของการจัดการเรียนร่วมไว้ในระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน	3.80	0.75	มาก
13. มีการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนร่วม	3.89	0.78	มาก
รวม	4.05	0.57	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.64) และอยู่ในระดับมาก 12 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.85) มีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.88) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.83)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครู
ในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
สื่อการเรียนการสอน			
1. มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท	4.09	0.92	มาก
2. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท จัดได้อย่างสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)และ (IIP)	4.24	0.80	มาก
3. มีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับความต้องการที่จะใช้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.10	0.84	มาก
4. มีความรู้ในเรื่องการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	4.03	0.81	มาก
5. มีอุปกรณ์ประจำห้องเรียนที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สื่อการเรียนการสอนสำเร็จรูป บัตรคำ บัตรภาพ	3.96	0.87	มาก
6. มีการใช้สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.76	0.85	มาก
7. มีการปรับปรุงห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.19	0.77	ปานกลาง
8. มีการนำสื่อ ICT และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล	3.39	0.80	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. มีการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความ พิการแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเรียนร่วม	3.23	0.84	ปานกลาง
10. มีการจัดระบบบริการสื่อ เช่น การจัดเก็บสื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อ	3.32	0.85	ปานกลาง
รวม	3.73	0.59	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท จัดได้อย่างสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP) ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.80) มีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับความต้องการที่จะใช้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}=4.10$, S.D.= 0.84) มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท ($\bar{X}=4.09$, S.D.= 0.92) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ คือ มีการนำสื่อ ICT และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในการบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.39$, S.D.= 0.80) มีการจัดระบบบริการสื่อ เช่น การจัดเก็บสื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อ ($\bar{X}=3.32$, S.D.= 0.85) มีการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 0.84) มีการปรับปรุงห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}=3.19$, S.D.= 0.77)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน
โรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การวัดผลและการประเมินผล			
1. มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน	3.96	0.90	มาก
2. มีการวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แยกต่างหากจากนักเรียนปกติ	4.11	0.92	มาก
3. มีการวัดผลและการประเมินผลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP)	4.18	0.83	มาก
4. มีการวัดผลและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ	4.10	0.88	มาก
5. มีการเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล	4.31	0.71	มาก
6. มีการประเมินผลกิจกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และรายบุคคล	4.07	0.74	มาก
7. มีการนำผลการวัดและการประเมินผลมาปรับปรุง แก้ไข ซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนที่คาดหวังไว้	3.94	0.68	มาก
8. มีการให้จัดหาคู่มือ อุปกรณ์ในการวัดผลและ ประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละ วิชาให้พอเพียง	3.57	0.76	มาก
9. มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล อย่างเป็นระบบ	3.56	0.70	มาก
10. มีการจัดประชุมเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.54	0.71	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
11. มีการแจ้งผลการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครอง ทราบ	3.94	0.77	มาก
12. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	3.62	0.82	มาก
รวม	3.90	0.60	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีการเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.71) มีการวัดผลและการประเมินผลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP) ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.83) มีการวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แยกต่างหากจากนักเรียนปกติ ($\bar{X}=4.11$, S.D.= 0.92)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูใน
โรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
สภาพแวดล้อม			
1. มีการจัดห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย มีการตกแต่ง ที่เหมาะสม	4.33	0.71	มาก
2. มีการจัดภายในห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก ไม่รู้สึกอึดอัด	4.45	0.66	มาก
3. มีการปรับแสงสว่างภายในห้องเรียนตามเกณฑ์ มาตรฐาน	4.39	0.69	มาก
4. มีการจัดภายในห้องเรียนมีการจัดมุมกิจกรรม หรือมุมเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.29	0.73	มาก
5. มีการจัดห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.20	0.75	มาก
6. มีการใช้ป้ายนิเทศในห้องเรียนติดตามข่าวสาร และผลงานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.94	0.73	มาก
7. มีการปรับภายในห้องเรียนไม่ให้เกิดเสียงจากภายนอก ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.55	0.90	มาก
8. มีการจัดเตรียมภายในห้องเรียนให้มีวัสดุ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดียู่เสมอ	3.84	0.71	มาก
9. มีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และห้องกิจกรรมบำบัด สำหรับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	3.38	0.97	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
10. มีการสำรวจบริเวณโรงเรียนไม่มีวัสดุ และสิ่งของ วางเกะกะ อันอาจเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ	3.86	0.71	มาก
11. มีการจัดห้องพยาบาลที่มีประสิทธิภาพให้การปฐม พยาบาล และช่วยเหลือเมื่อเด็กที่มีความต้องการ พิเศษเจ็บป่วย	3.77	0.83	มาก
12. มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้แก่พ่อแม่ และ ผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพ แวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.88	0.78	มาก
รวม	3.99	0.53	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีการจัดภายในห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่รู้สึกอึดอัด ($\bar{X}=4.45$, S.D.= 0.66) มีการปรับแสงสว่างภายในห้องเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.69) มีการจัดห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย มีการตกแต่งที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.33$, S.D.= 0.71) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ คือ มีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และห้องกิจกรรมบำบัด สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X}=3.38$, S.D.= 0.97)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์
ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

ตาราง 8 ผลการแสดงความเจตคติ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนร่วมของครู
ในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการเรียนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	ระดับ	ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	F	P
		ชั้น	ความ	ความ		
		ความ	แปรปรวน	แปรปรวน		
		อิสระ df	SS	MS		
1. ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.23	0.06	0.93
	ภายในกลุ่ม	105	34.86	0.33		
	รวม	107	34.90			
2. ด้านสื่อการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.47	0.12	0.88
	ภายในกลุ่ม	105	38.34	0.36		
	รวม	107	38.43			
3. ด้านการวัดผล และการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.60	0.80	2.26	0.10
	ภายในกลุ่ม	105	37.07	0.35		
	รวม	107	38.67			
4. สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	1.88	0.57
	ภายในกลุ่ม	105	29.12	0.27		
	รวม	107	30.17			
					0.66	0.51

จากตาราง 8 แสดงว่า การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูปฏิบัติ
การสอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ
โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนร่วมของครูใน
โรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	ระดับ	ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	F	P
		ชั้น	ความ	ความ		
		ความ	แปรปรวน	แปรปรวน		
		อิสระ df	SS	MS		
1. ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	0.52	0.59
	ภายในกลุ่ม	105	34.55	0.32		
	รวม	107	34.90			
2. ด้านสื่อการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.13	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	105	38.16	0.36		
	รวม	107	38.43			
3. ด้านการวัดผล และการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	0.60	0.55
	ภายในกลุ่ม	105	38.23	0.36		
	รวม	107	38.67			
4. สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.57	0.56
	ภายในกลุ่ม	105	29.84	0.28		
	รวม	107	30.17			

จากตาราง 9 แสดงว่า การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน
การเรียนร่วม พบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
ของครูในโรงเรียนแกนนำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตาม
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วม	เคยได้รับการอบรม		ไม่เคยได้รับการอบรม		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.08	0.51	3.86	0.86	1.34*	0.01
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.75	0.56	3.59	0.79	0.93	0.08
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.91	0.60	3.87	0.56	0.22	0.62
4. สภาพแวดล้อม	3.98	0.54	4.04	0.39	0.42	0.22
รวม	3.94	0.49	3.85	0.61	0.56	0.16

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับ
การเรียนร่วม พบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่มีการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม มีการจัดกิจกรรม
การเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสื่อการเรียน
การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต มีขั้นตอนในการศึกษา และผลการค้นคว้าโดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 150 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางกำหนดของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 108 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้โรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออก เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 3 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 47 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ผู้ตอบประเมินตามการปฏิบัติของตนเองตามระดับการประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคือมาจากครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 108 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยกำหนดโปรแกรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย
2. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage)
3. ข้อมูลการจัดการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม
5. การเขียนรายงานใช้การแปลผล และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วมเคยได้รับการอบรม

2. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ด้านการวัดผลและการประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นในข้อมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นในข้อมีการปรับปรุงห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการนำสื่อ ICT และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล มีการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และมีการจัดระบบบริการสื่อ เช่น การจัดเก็บสื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.4 สภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อมีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และห้องกิจกรรมบำบัดสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผล วัดและประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการจัดการเรียนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คือ จัดตามสภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และจัดให้เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท และตามความสนใจของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้มีการพัฒนาตนเอง มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีการยืดหยุ่นเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ครูควรมีการจัดให้นักเรียนปกติที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นได้ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยที่มีครูคอยชี้แนะ และควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและอบอุ่น เน้นกิจกรรมมากกว่าเนื้อหาวิชาการ เพราะกิจกรรมเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ปฏิบัติมากที่สุด สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา อัมพรภาค (2544: 91) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม พบว่าครูมีความพึงพอใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าเดิมเป็นไปตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเล่นกับเพื่อนนักเรียนทั่วไปได้ และตรงกับคำกล่าวของกรมสามัญศึกษา (2544: 39-41) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน สอนตามระดับสติปัญญา สอนแบบซ้ำๆ ในเวลาการสอนมากกว่า

นักเรียนปกติสอนแบบเป็นกิจวัตรประจำวัน สอนแบบยืดหยุ่นไม่เคร่งเครียด สอนทีละขั้นจากง่ายไปหายากสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงให้การเสริมแรงและต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียน

นอกจากนี้ผดุง อารยะวิญญู (2542: 236-243) กล่าวว่า หลักการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มี 13 ประการ ได้แก่ 1) สอนจากสิ่งที่ยากที่สุด เริ่มสอนนักเรียนด้วยเนื้อหาที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของนักเรียนเล็กน้อย เพื่อให้เขารู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะเรียนต่อไปในเนื้อหาที่ยากขึ้น 2) ใช้ประสบการณ์ตรงนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีต้องอาศัยประสบการณ์เดิมการเรียนการสอนที่ดีจึงควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นสำคัญ และควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง 3) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนก็ย่อมแตกต่างกัน 4) ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ แรงเสริมหรือการเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง คำชมหรือสิ่งของที่ครูให้แก่เด็กนักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่นักเรียนพึงพอใจในแรงเสริมที่ครูให้และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก การให้แรงเสริมจะต้องให้เป็นระบบ 5) กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด ลักษณะการเรียนการสอนของครูบางคนไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด 6) ให้นักเรียนมีโอกาสดisplayความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เมื่อนักเรียนยังมีอายุน้อย เพื่อให้เขามีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำ และใช้ความเป็นผู้นำได้เต็มที่เมื่อนักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ 7) ให้นักเรียนเรียนจากเพื่อน การเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ผลดี และนำมาใช้ได้กับนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษการให้นักเรียนเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีที่ได้ผลมานานแล้วแต่ครูจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด 8) ให้โอกาสนักเรียนเลือกเรียน การให้โอกาสนักเรียนในการเลือกเรียน หรือเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ 9) สอนจากสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย ไปหาสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคย นักเรียนจะเรียนได้ดีหากนักเรียนมีประสบการณ์เดียวกับเรื่องที่จะเรียนอยู่ก่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการแรกที่ครูจะต้องกระทำ คือ ค้นให้พบว่า นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ในระดับใด 10) ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ การทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นสิ่งจำเป็นเพราะในบางครั้งนักเรียนอาจลืมได้ง่ายหากบทเรียนนั้นไม่อยู่ในความสนใจของนักเรียน การทบทวนจะช่วยให้ความคงทนในการจำมากขึ้น 11) แสดงผลการเรียนให้นักเรียนเห็นโดยเร็ว นักเรียนที่สอบเสร็จแล้วมักต้องการทราบผลการสอบจากครู นักเรียนอยากจะทำว่าได้หรือตก ได้คะแนนเท่าใด ได้อันดับที่เท่าไร สอบผ่านหรือไม่ผ่านวัตถุประสงค์ และไม่ผ่านวัตถุประสงค์ก็ข้อ 12) จัดห้องเรียนให้อึดอัดน้อยต่อการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นจำนวนมากไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน หากมีสิ่งรบกวนจะยิ่งทำให้นักเรียนขาดสมาธิมากขึ้น การเรียนการสอนของครู จึงอาจไม่ได้ผลเต็มที่ 13) สังเกตนักเรียนควบคู่กันไปกับการสอน การสังเกตในแง่ของพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้เบญจา ชลธารันท์ (2546: 72-79) ได้ประเมินระดับปฏิบัติงานตามโครงสร้างซีท (SEAT) ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 390 โรงเรียน ในการสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) ส่วนใหญ่ยังไม่มีการทำหลักสูตรเฉพาะ แต่การปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียนพิการที่เรียนร่วมแต่ละบุคคลปรับยืดหยุ่นหลักสูตรความยากง่ายให้เหมาะสมกับนักเรียนมีการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 9) กล่าวว่า เน้นให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วม หากต้องการให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพแห่งตนแล้ว ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพื่อดำเนินการจัดการเรียนร่วม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมคือความพยายามที่จะช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาเป็นรายบุคคลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น

1.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้เห็นว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอน ควรใช้สื่อให้มีความเหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท มีการใช้สื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยควบคู่กับสื่อที่จัดหามาได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในหลายๆ ด้าน เพราะการใช้สื่อที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ นอกจากนี้จำนวนสื่อจะต้องมีเพียงพอแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมด้วย รวมทั้งมีการจัดระบบการบริการสื่อซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุขุมล เกษมสุข (2535: 52-53) ได้กล่าวว่า หลักการและวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 1) เลือกให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน 2) เลือกให้เหมาะกับเนื้อหาของบทเรียน 3) เลือกให้เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ความสามารถและความสนใจของนักเรียน 4) เลือกให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน 5) เลือกสื่อการสอนที่อยู่ในสภาพใช้ได้ดีไม่ชำรุดเสียหาย 6) เลือกสื่อการสอนที่มีความถูกต้องโดยเฉพาะถูกต้องทางเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนได้จดจำสิ่งที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง 7) ควรเลือกสื่อการสอนที่ราคาพอเหมาะ หาง่าย ปลอดภัย และคุ้มค่านอกจากนี้ กิดานันท์ มลิทอง (2540: 88) ได้กล่าวว่า สื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนทำให้เกิดความสนุก และไม่เบื่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการเรียนการสอน

นอกจากนี้สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา(2544: 13) ได้กล่าวว่าเครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา ทางโรงเรียนไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือมากนัก เพราะเด็กมีความพร้อมใกล้เคียงกับนักเรียน เครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือส่วนตัวสำหรับนักเรียน เช่น เครื่องช่วยฟัง (สำหรับเด็กหูตึง) เป็นต้น แต่ถ้าชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติทางโรงเรียนได้เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กซึ่งอาจแยกกล่าวตามประเภทของความบกพร่องไว้ ดังนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทางโรงเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น 1) เครื่องช่วยฟัง 2) กระจกเงาขนาดใหญ่ 3) เครื่องขยายเสียง 4) เครื่องมือในการบันทึกเสียง เพื่อแก้ไขการพูด 5) เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ 6) เครื่องมือและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ บ่อย โรงเรียนได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ ได้แก่ อุปกรณ์กายภาพบำบัด เครื่องดนตรีประกอบจังหวะของเล่นฝึกพัฒนาการ ไม้กระดานฝึกการทรงตัว อุปกรณ์ที่จำเป็นอื่น ๆ เช่นเดียวกับสมิธ และคนอื่น ๆ (สมพร หวานเสริม. 2543: 19; อ้างอิงจาก Smith; et al. 1995) ได้กล่าวว่าสื่อการเรียนการสอน ในชั้นเรียนร่วมนั้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดที่นั่ง และอุปกรณ์พิเศษที่ต้องใช้ และด้านการสอนซึ่งตรงกับสื่อการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับตารางสอน การถ่ายทอดข้อมูล การจัดกิจกรรมกลุ่ม แผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และการบ้าน ส่วนในการปรับปรุงห้องสมุดโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำสื่อ ICT สิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ การจัดหาอุปกรณ์ก็ทำให้เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท รวมถึงการจัดระบบการบริการสื่อ การจัดเก็บสื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม การใช้สื่อ เพื่อให้บริการแก่โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมนั้น แต่ละโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมยังไม่มีสถาน และบุคลากรที่จะทำหน้าที่ในด้านนี้โดยตรง

1.3 ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้เห็นว่า ควรมีการวัดผลและการประเมินผลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน มีการอบรมครูผู้ปฏิบัติการสอนนักเรียนกลุ่มนี้ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลทางการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน และมีการทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียนร่วม การวัดผลและการประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลาย ตรงตามสภาพความเป็นจริง จุดประสงค์หลัก คือ ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีเกณฑ์การวัดผลและการประเมินผลที่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและความพิการของนักเรียน การวัดและการประเมินผลเป็นการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน บุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต้องมีความเข้าใจตรงกันว่านักเรียนจะเลื่อนไหล่ไปตามระดับชั้น ตามศักยภาพของนักเรียน และการวัดผลและการประเมินผลต้องมีการวัดทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ทั้งนี้เพื่อมีการนำผลการวัดผลและการประเมินผลมาปรับปรุง แก้ไข ช่อมเสริม

ให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ เกณฑ์ที่ใช้ต้องต่ำกว่านักเรียนปกติ มีการยืดหยุ่นเวลา และเกณฑ์ตามที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุรินทร์ ยอดคำแบ่ง (2542: 101-108) กล่าวว่า การประเมินผลจากสภาพจริงว่าเป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากวิธีการทำงาน และผลงานที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทำในสภาพของการแสดงออกจริงในเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นการประเมินที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลจากสภาพจริงเน้นวัดที่การแสดงออก ซึ่งลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลตามจริง 10 ขั้นตอน

- 1) เป็นการประเมินเรื่อยๆ ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาการในด้านต่างๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 2) อยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติจริง 3) ให้ความสำคัญกับจุดแข็งของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 4) เน้นทักษะที่แสดงออกอย่างชัดเจน 5) เป็นการเรียนอย่างมีความหมาย 6) สัมพันธ์กับการเรียนการสอน 7) ใช้ได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน 8) แสดงภาพรวมของการเรียนรู้และสมรรถภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 9) ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของหลักสูตรที่เป็นสภาพจริง 10) เอื้ออำนวย สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาการของการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกด้าน

นอกจากนี้ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 11) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการจัดการสอนสำหรับเด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม เพื่อทราบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน จากระยะแรกของการเรียนจนเสร็จสิ้นกระบวนการหรือการจบการศึกษา นอกจากนี้กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2544: 43-44) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วมนั้นแตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่แตกต่างกันไปของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนซึ่งการวัดผลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะถูกกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนจะมีแผนการศึกษานี้การวัดผลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนเด็กปกติ โดยมีหลักการประเมินผลลักษณะสำคัญของการประเมินผลและวิธีการสอบไว้ 6 ประการ 1) การประเมินผลจะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาที่แตกต่างกันเพราะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 2) การประเมินผลจะต้องสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และความสามารถที่ปรากฏออกมามิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้ 3) การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกับผู้เรียน 4) การประเมินผลจากสภาพจริงควรเน้นให้นักเรียนได้แสดงออก สร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์หรือทำงาน 5) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นผลงานมาจากการเรียนการสอนสอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน 6) การประเมินผลจากสภาพจริงจะต้องเอื้อต่อแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเช่นเดียวกับสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2537: 46-47) ได้กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับนักเรียนปกติ การวัดผลและประเมินผลต้องแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ โดยไม่นำคะแนนและจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับนักเรียนปกติ ตามโครงการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การวัดผลจะต้อง

สอดคล้องกับการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนตามรายละเอียดของการประเมินผลที่กำหนดในแผนการศึกษาเฉพาะรายบุคคล ในกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ และเรียนเนื้อหาครบถ้วนเช่นเดียวกับนักเรียนปกติโดยไม่มีการยกเว้น การวัดผลจึงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ในกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยกเว้นจุดประสงค์บางจุดประสงค์ และยกเว้นเนื้อหาการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน

1.4 สภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นการจัดบรรยากาศ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ มีการดูแลรักษา รวมถึงการป้องกันความปลอดภัย จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) ห้องเรียนพิเศษต่างๆ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมด้วยซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 40) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนเพิ่มเติม การจัดห้องเรียนอาจใช้ห้องเรียนเหมือนนักเรียนปกติได้แต่ควรจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้นั่งอยู่ตอนหน้าชั้นเรียน หรือมีการจัดห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรพิจารณาตามจำนวนนักเรียนและสภาพของ ความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยจัดเป็นสัดส่วน เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียน การสอน สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเหมาะ ห่างไกลจากเสียงรบกวน ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรเพิ่มห้องน้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งต้องใช้เครื่องพยุงหรือเก้าอี้ล้อเลื่อน อย่างน้อย 1 ห้องในอาคาร ส่วนการจัดเตรียมบริเวณภายในโรงเรียน หากมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตาอยู่ในโรงเรียน ควรจัดบริเวณอาคารให้ราบเรียบ ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวาง เพราะจะเกิดอันตรายได้ หากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายเรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนควรปรับพื้นที่เสียใหม่ ให้มีทางลาดสำหรับรถเข็น เช่น จากหน้าโรงเรียนถึงห้องเรียน ทางไปห้องน้ำและโรงอาหาร เช่นเดียวกับ ผดุง อารยะวิญญู (2541: 51 – 54) ได้กล่าวว่า การจัดห้องเรียน ซึ่งหมายถึงการจัดวางตำแหน่งโต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนอุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนให้เหมาะสม การจัดมุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมอิสระ การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในลักษณะที่ทำให้ครูและนักเรียนเคลื่อนไหวได้สะดวก ถ้านักเรียนที่นั่งรถเข็นเรียนร่วมอยู่จะต้องดัดแปลงสถานที่หากจำเป็น เพื่อให้เด็กเคลื่อนย้ายในห้องเรียน หรือเข้าออกนอกห้องเรียนได้โดยสะดวก การจัดที่นั่งเรียนให้เหมาะกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้นั่งแถวหน้า นักเรียนที่เสียสมาธิง่าย ไม่ควรมองใกล้ หน้าต่างหรือประตู

นอกจากนี้ศรียา นิยมธรรม (2542: 27) กล่าวว่าสิ่งต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นห้องเรียนที่ส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และความต้องการพิเศษตามโครงสร้างทางกายภาพ จัดเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม ซึ่งโดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่ามีส่วนประกอบสำคัญๆ อยู่ 4 อย่างคือ แสง อุณหภูมิ เสียง และรูปร่างของห้องเรียน ส่วนมากห้องเรียนมักมีการตกแต่งหลายแบบแล้วแต่ครูเห็นสมควร แต่ก็มักทำได้ระดับหนึ่งในวงค่อนข้างจำกัด เพราะครูไม่อาจปรับปรุง ตกแต่งห้องตามลักษณะที่เป็นที่พึงพอใจของนักเรียนแต่ละคนได้ทั้งหมด อุณหภูมิและแสงก็เป็นเรื่องยากพอๆ กับสัดส่วนของห้อง สำหรับเรื่องเสียงอาจแก้ไขได้บ้างจากการทำผนังกันเสียงหรือใส่หูฟัง หรือบุผนังที่กันเสียงสะท้อน แต่ก็สิ้นเปลืองงบประมาณมาก การจัดห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยนหรือดัดแปลงลักษณะของการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้ มุมการเรียนรู้ มุมพักพักผ่อน ฯลฯ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึงพอจะทำให้ครูช่วยนักเรียนให้ได้อยู่ในสภาพที่เขาชอบได้บ้าง เช่น นักเรียนที่ชอบทำงานคนเดียว หรือชอบทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ชอบทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ ครูการศึกษาพิเศษที่มีประสบการณ์มักตระหนักได้เร็วว่า นักเรียนคนใดหลงทางได้ง่ายในสภาพแวดล้อมแบบใด นักเรียนแต่ละคนมีความต้องการทางอารมณ์ ความรู้สึกต่างกัน ซึ่งครูจำต้องรู้เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการสอน ดังนั้นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จึงถือเป็นงานประจำวันที่ครูจะต้องทำนอกจากนี้ เบญจา ชลธารินทร์ (2546: 72-79) ได้ประเมินระดับปฏิบัติงานตามโครงสร้างซีท (SEAT) ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 390 โรงเรียน ในการสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ พบว่า สภาพแวดล้อม (E: Environment) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การปรับภายนอกภายในอาคาร เช่น ปูกระเบื้อง ทาสี ปูเสื่อบริการน้ำเย็น ปรับแสงสว่าง ทางขึ้นลง มั่งลาด สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ห้องเสริมวิชาการ ห้องเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกและเพื่อความสวยงาม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นๆ โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนจะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วมครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ ต้องปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยการทำงานเป็นทีม

2. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1

2.1 ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวุฒิการศึกษามีส่วนทำให้ครูมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

2.2 ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองนวล ภูประเสริฐ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต่อการเรียนร่วม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรประจักษ์การณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วมมีเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้อีโกลส์ (Echols, 1992) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กปัญญาอ่อนมาก่อน มีความคิดเห็นต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างจากครูที่ไม่มีประสบการณ์

2.3 ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ที่มีการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วมและไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วมต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย หนูรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กปกติที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่รับจากการวิจัยในครั้งนี้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ครูโรงเรียนแกนนำจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับมาก มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการ พิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกเพราะหน่วยงานที่มี หน้าที่ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้จัดงบประมาณในการพัฒนาครู ปฏิบัติการสอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการ ประชุมปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของครูปฏิบัติการสอนนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษที่ประสบความสำเร็จ และมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนร่วม รวมทั้ง มีการเพิ่มรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย เชื้อต่อ สภาพร่างกายของผู้เรียน และในส่วนของการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริมนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษในการเรียนร่วม ควรจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนเรียนร่วมที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ดังนั้น ครูปฏิบัติการสอน ควรให้เด็ก พิเศษได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้ง 8 กลุ่มสาระอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และมีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของ นักเรียนแต่ละประเภท จัดได้อย่างสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP) เป็นอันดับแรก เพื่อให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความรู้ ในการประยุกต์ใช้สื่อและการผลิตสื่อด้วยตนเอง เพื่อให้มีนวัตกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของข้อมูลข่าวสารในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ควรจัดให้มีศูนย์สื่อของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษในโรงเรียนแกนนำในการจัดการเรียนร่วม รวมทั้งมีการปรับปรุงห้องสมุด จัดมุมเสริม วิชาการสำหรับเด็กพิเศษในห้องสมุด การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยการนำเทคโนโลยี สารสนเทศ การนำสื่อ ICT การจัดอุปกรณ์กีฬาที่มีความเหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท เพื่ออำนวยความสะดวกมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และมีการจัดระบบการบริการ สื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อให้เป็นปัจจุบัน แต่ในการจัดการศึกษา รูปแบบการเรียนร่วมส่วนใหญ่ในด้านสื่อการสอนมีจำนวนจำกัด และสื่อการสอนมีน้อยไม่ตรง กับความต้องการ ขาดงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการสอนตามที่ต้องการใช้ พร้อมทั้งงบประมาณ ที่ได้รับมีความเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการน้อย ควรจัดหางบประมาณ สนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์

3. ด้านการวัดผลและการประเมินผล ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก และมีการเน้นการประเมินตามสภาพจริงเป็นอันดับแรก ดังนั้นครูปฏิบัติการสอนเด็ก พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ควรพัฒนารูปแบบ วิธีการการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ตาม

สภาพจริง สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนที่มีลักษณะพิเศษหรือมีความต้องการพิเศษ และควรแยกเด็กปกติและเด็กพิเศษออกจากกัน ไม่ควรใช้เกณฑ์เดียวกันในการตัดสินผลการเรียน หรือการพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ควรจะคำนึงถึงความแตกต่าง และศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

4. สภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีการจัดภายในห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่รู้สึกอึดอัด เป็นอันดับแรก จึงควรมีการจัดห้องเสริมวิชาการ ซึ่งเป็นห้องขนาดเท่าห้องเรียนหรือเล็กกว่าก็ได้ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ครูได้นำมาปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนรวมทั้งมีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) ห้องกิจกรรมบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ห้องศิลปะ ห้องแนะแนว ห้องพยาบาล และห้องนันทนาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนทั่วไป และนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนร่วม
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการเรียนร่วม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ นักเรียน และครอบครัว
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมในแต่ละรูปแบบ ในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม
4. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครอง ต่อการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนร่วม
5. ควรศึกษารายกรณีเฉพาะรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วม ตลอดจนแนวโน้มในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนร่วมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้ได้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

บรรณานุกรม

- กนกพร เจริญฤทธิ์. (2546). ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมต่อการจัดโครงการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543 ก). การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการเรียนร่วม. เล่มที่ 1
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2543 ข). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2543 ค). แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2545). รายงานการวิจัยการทดลองนำร่อง : การพัฒนาโรงเรียนเรียนร่วมสู่มาตรฐาน
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- (2548). การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบาย
การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กรมสามัญศึกษา. (2532). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- (2535). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2542). รายงานการวิเคราะห์การประเมินผล การประชุมอบรมครู วิทยากรแกนนำ
จัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- (2544). ชุดเอกสารศึกษด้วยตนเองวิชาการศึกษาพิเศษ ความรู้พื้นฐานทาง
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- กองการศึกษาพิเศษ. (2537). คู่มือการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา. ขอนแก่น: ศิริภักดิ์
ออฟเซ็ท.
- (2544). โครงสร้างระบบบริหารการศึกษาเพื่อคนพิการ. กองพัสดุและอุปกรณ์
การศึกษา. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: งานพิมพ์กลุ่ม
พัฒนาสื่อการศึกษา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
เอดิสัน เพรส โปรดักส์.

กึ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม. (2542). **สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ**

**สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขทุ่งมหาเมฆตามทัศนะของ
นักศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**

เกษม ทองสัมฤทธิ์. (2540). **ความต้องการนิเทศงานการสอนของครู โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วม**

กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

โกเมธ ปิ่นแก้ว. (2540). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัด**

กิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.

ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบาย**

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร. (2539). **เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการ**

เรียนร่วมของเด็กพิการ วันที่ 19 สิงหาคม 2539. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการฯ.

จินตนา อัมพรภาค. (2546). **การสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงาน**

ในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เขาวนีย์ สายสุดใจ. (2547). **การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครู โครงการ**

เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ราชบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชุลีกร ตั้งเชื่อนขันธุ์. (2540). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความ**

ต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เชียรศรี วิจิตร. (2535). **การศึกษาผู้ใหญ่ และการการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยี**

ทางการศึกษา กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เพรสมีเดีย. ถ่ายเอกสาร.

ฐานิยา บุญเกียรติ. (2538). การศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาพิเศษใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

ณัฐรินทร์ แซ่จุง. (2549). การศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน
แกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ณรงค์ อัมพรภาค. (2550). การศึกษาคุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียน
แกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 และ 2.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ. (2542). การศึกษาเจตคติการเรียนกลุ่มวิชาและอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

ทองนวล ภูประเสริฐ. (2538). การศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธรรมบุญ รวีผ่อง; และคนอื่นๆ. (2543). คู่มือการสอน เรื่องทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา
ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับนักศึกษาพิเศษและสำหรับ
โครงการฝึกอบรมครูและหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง. มหาสารคาม: ศูนย์การศึกษาพิเศษ
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). สรุปรายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบรวมพลัง
การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โดยครอบครัวและชุมชน
มีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

นนทวัฒน์ สุขผล. (2543). คู่มือปฏิบัติการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

นิลบล ทูรานภาพ. (2540). การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับ
เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เบญจา ชลธารินทร์. (2546). **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้างซีท.**

กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.

----- . (2547). **การจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT).** ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

ประกฤติ พูลพัฒน์. (2546). **การเรียนร่วมชั้นเรียนของเด็กพิเศษ.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ปฐิมา จันทร. (2549). **บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล.**

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปรีชา สุขคุณ. (2543). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ผดุง อารยะวิญญู. (2533). **การจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** กรุงเทพฯ:

กรุงธนพัฒนา.

----- . (2541 ก). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----- . (2541 ข). **การศึกษาพิเศษ: รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติ**

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

----- . (2542). **การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** กรุงเทพฯ:

พรศรี ไรจน์เมธี. (2540). **ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พีรพัฒน์ ชูชัย. (2548). **ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภัทรา นิคมานนท์. (2543). **การประเมินผลการศึกษา.** กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.

วิรัตน์ วิทยานุกุล. (2545). **ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กปกติที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด**

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ

บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8 – 11.

วารี ธีระจิตร. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

ศรียา นิยมธรรม. (2540). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน แกรมมี.

----- . (2542). การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: P.A.ART&

PRINTING CO.,LTD.

ศรียา นิยมธรรม; และคณะ. (2546). การศึกษาพิเศษ. โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ.

กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

ศิริยุภา พูลสุวรรณ. (2545). รายงานการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบาย

การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 10. (2542). สารสนเทศ ปีงบประมาณ 2542. กรมสามัญศึกษา.

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2536). การศึกษาพิเศษการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ:

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สมบุญ อาศิริพจน์. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียน

โครงการเรียนร่วมที่มีต่อความสามารถในการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน

ที่มีความบกพร่องสติปัญญา ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมพร หวานเสร็จ. (2543). การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สมพงษ์ สิงห์พล. (2536). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ. นครราชสีมา: วิทยาลัยครู

นครราชสีมา.

สมศักดิ์ ไสธาวร. (2543). การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและข้อเสนอแนะการเรียนร่วมของ

เด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา).

ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

สัมภาษณ์ ปลอดขาว. (2549). ศักยภาพในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของ

ครูโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. ปรินิพนธ์

กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

- สหพันธ์ เจริญยศ. (2540). การศึกษาความต้องการ ปัญหา เจตคติ ของครูและผู้ปกครอง
นักเรียนที่มีต่อการเรียนร่วม ในโรงเรียนวัดโพคยกับโรงเรียนราชวินิต.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนึก นนธิจันทร์. (2542). การเรียนการสอนการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน
โดยใช้ Portfolio. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (2548). คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา.
นครนายก: นครนายกการพิมพ์.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การพัฒนาความรู้
ความเข้าใจเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุกัญญา ขำเพชร. (2538). ความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่าง
เด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรสิทธิ์ สราวิช; และคณะ. (2542). รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมของกองการศึกษา
เพื่อคนพิการ. ถ่ายเอกสาร.
- สุขุมล เกษมสุข. (2535). ประสบการณ์ทางวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร
และการสอนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิทธิชัย เวศสุวรรณ. (2541). ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2534 ก). คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- , (2541.ก). กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- , (2541 ข). รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
- , (2541 ค). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ เล่ม 3 :
การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2543 ก). แนวทางการจัดการเรียนร่วมใน

โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----- (2543 ข). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----- (2543 ค). รายงานผลการดำเนินงานการศึกษาปีการศึกษา 2542 – 2543 ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----- (2543 ง). กรอบการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: เจริญผล.

----- (2545 ก). เรียนรวมทันสมัย. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.

----- (2545 ข). การเรียนรวม: แนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

----- (2548). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548 ก). การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----- (2548 ข). ข้อมูลโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ 2,000 โรงเรียน ตามโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2548. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

----- (2548 ค). 2 ทศวรรษของการพัฒนา การศึกษาพิเศษ ประสพการณ์ในอดีต และปัจจุบันสู่การพัฒนาในอนาคต (พ.ศ.2529-2555). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----- (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (พ.ศ.2551). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. (2546). เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการวัยเรียนตามบ้านของจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: พิษณุโลกปริ้นติ้ง.

สิริมา หมอนไหม. (2543). การศึกษาพิเศษ : องค์ความรู้และกระบวนการต้น. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา.

สุรินทร์ ยอดคำแพง. (2542). การเรียนร่วมชั้นระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ. เอกสารประกอบการสอนวิชา 1082601.นครราชสีมา: โปรแกรมการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

สุวรรณ คำฝาย. (2540). **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา.**

ปริญญาณิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2544). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเรียน. (Classroom Action Research).**

กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

อุบล เล่นวารี. (2542). **การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม.** กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ.

อัญชลี ศาลากิจ. (2542). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับ**

เด็กออทิสติกในโรงเรียนปกติที่มีโครงการสอนเด็กออทิสติก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถ่ายเอกสาร.

อรัญญา เชื้อทอง. (2546). **ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทาง**

การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Birght, Esther. (1986). **A Study of Certain Characteristics of Successful Mainstreaming.**

Ph.D.Dissertation, University of Michigan. Blankenship, C. and M.S.Lilly.

(Mainstreaming Students with Learning and Behavior Problems). New York: Hot 1

Rine heart and Winston.

Blanchard, Donna M. (1991, June). **Improving Attitudes and Social interactions**

Between Nonhandicapped Young Children And their peers with handicapping

Conditions. Dissertation Abstracts Intenational. 51(12)A: 4083.

Echols, I.J. (1992, September). **An Analysis of Elementary Teachers Opinions Toward**

Mainstreaming Moderately to Selected Schools in Texas. Dissertation Abstracts

International. DIA-A 52/08: 2883.

Heddeens, Edith L. (1995, February). **Organizational Space and ttitudes Toward Special**

Education Classes. Dissertation Abstracts International. DIA-A 47/08 A: 2534.

Heinich, R., Michael, M.; & Russel, J.D. (1982). **Instructional medics and the new**

Technologies Of instruction. New York: John Wiley & Sons.

Krejcie, Robert V.; & Morgan, Dayle W. (1970, Autumn). **Determing Sample Size**

For Research Activities. Educational and Psychological Measurement.

30(3): 608-610.

- Mathews. Rachel. (1984, January). Attitudes of Teacher and Administrator Toward the Handicapped in Malaysia and implication for Teacher Training and Programs Development. Doctoral Dissertation, University of San Diego. **Dissertation Abstracts International**. 32(4): 66-68.
- Latham, Dianne Lewis. (199, October). Teacher and Buliding Adminstrators Attitude And Beliefs about Incladtion. **Dissertation Abstracts International**. 58 (04)A: 1245.
- Patton. JR, Blackburn, J.M.; & Fad,K.S. (1996). **Exceptional Individuals in Focus**. 6th ed. New York: Prentice-Hall.
- Schindele, R. (1981). **Statement on Integrated Education of Handicapped Children Given at Kenya Institute for Education**. Naieobi, March 23. Mairobi, Kenya: Department of Special Education.
- Smith, Robert M., Neisworth, Jonh T.; & Hunt, Frances M. (1983). **The exceptional Child: at Kenya Instute for Education**. Nairobi, March 23 Nairobi, Kenya: Department of Special Education.
- Reynols, Maynard C.; & Birch, Jack. (1979). **Teaching Exceptional Children in All America's Schools**. Reston, Virginia: The Council for Exceptional Children.
- Tufts, Devon C. (1985, April). A Study of Attitudes Toward Mainstreaming Severely Language Handicapped Children. **Dissertation Abstracts International**. DIA-A45 /10 A: 20.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายศิลปชัย ศิลวัตร
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัว (เฟื่องตั้งตรงจิตวิทยาการ)
3. นายณรงค์ คงสมปราชญ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุทัยธาราม
4. นางสาวกนกวรรณ ชัยชาญ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
5. นางอำไพพิศ บุญนาค
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดอุทัยธาราม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
 2. การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ท่านสามารถตอบได้อย่างอิสระตามความเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้ามีความชัดเจน และเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอนให้ดียิ่งขึ้น
 3. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพส่วนของครูปฏิบัติการสอนในเรื่อง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนการเรียนร่วม และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนร่วม
 - ตอนที่ 2 สอบถามการจัดการเรียนร่วมของครูปฏิบัติการสอน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และสภาพแวดล้อม
 4. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้ข้อมูลจะเก็บเป็นความลับไม่มีผลเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตรวจแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตรงตามความเป็นจริง

1. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ในการสอนการเรียนรู้ร่วม

☐ น้อยกว่า 6 ปี

☐ ตั้งแต่ 6 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม

☐ เคยได้รับการอบรม

☐ ไม่เคยได้รับการอบรม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการจัดการเรียนร่วมของครู

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับครูปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน
แกนนำในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น
4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ
การประเมินผล และสภาพแวดล้อม กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0)	การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนนั้น ครูปฏิบัติ การสอนควรที่จะส่งเสริมความเข้าใจให้กับเด็กปกติในการยอมรับในความแตกต่างของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	✓				

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ในการส่งเสริมความเข้าใจที่ดีให้กับเด็กปกติในการยอมรับความแตกต่างของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนได้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน.....					
2.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
3.	มีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
4.	มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
5.	มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
6.	มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน ในการจัดการเรียนร่วม.....					
7.	มีการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยสอน ในการจัดการเรียนร่วม.....					
8.	มีการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการจัดการเรียนร่วม.....					
9.	มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนทั่วไป.....					
10.	มีการสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.	มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีผลการเรียนดี.....					
12.	มีการกำหนดกิจกรรม ของการจัดการเรียนร่วมไว้ในระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน.....					
13	มีการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนร่วม.....					
สื่อการเรียนการสอน						
1.	มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท.....					
2.	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท จัดได้อย่างสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP).....					
3.	มีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับความต้องการที่จะใช้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
4.	ครูมีความรู้ในเรื่องการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท.....					
5.	มีอุปกรณ์ประจำห้องเรียนที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สื่อการเรียนการสอนสำเร็จรูป บัตรคำ บัตรภาพ.....					
6.	มีการใช้สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม.....					

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	มีการปรับปรุงห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
8.	มีการนำสื่อ ICT และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล.....					
9.	มีการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม.....					
10.	มีการจัดระบบบริการสื่อ เช่น การจัดเก็บสื่อ การจัดทำเป็นสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อ.....					
	การวัดผลและการประเมินผล					
1.	มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและการประเมินผลการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน.....					
2.	มีการวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แยกต่างหากจากนักเรียนปกติ.....					
3.	มีการวัดผลและการประเมินผลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP).....					
4.	มีการวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับนักเรียนปกติ.....					
5.	มีการเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล.....					
6.	มีการประเมินผลกิจกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล.....					
7.	มีการนำผลการวัดผลและการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข ช่อมเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนที่คาดหวังไว้.....					

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	มีการให้จัดหาคู่มือ อุปกรณ์ในการวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละวิชาให้พอเพียง..					
9.	มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ.....					
10.	มีการจัดการประชุมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
11.	มีการแจ้งผลการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบ.....					
12.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
สภาพแวดล้อม						
1.	มีการจัดห้องเรียนสะอาดเรียบร้อยมีการตกแต่งที่เหมาะสม.....					
2.	มีการจัดภายในห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่รู้สึกอึดอัด.....					
3.	มีการปรับแสงสว่างภายในห้องเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน.....					
4.	มีการจัดภายในห้องเรียนมีการจัดมุมกิจกรรม หรือมุมเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
5.	มีการจัดห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน.....					
6.	มีการใช้ป้ายนิเทศในห้องเรียนติดตามข่าวสาร และผลงานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
7.	มีการปรับภายในห้องเรียนไม่ให้มีเสียงจากภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					

ข้อ	การจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	มีการจัดเตรียมภายในห้องเรียนให้มีวัสดุและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ.....					
9.	มีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และห้องกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้องดนตรีบำบัด สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					
10.	มีการสำรวจบริเวณโรงเรียนไม่มีวัสดุและสิ่งของวางเกะกะ อันอาจเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ.....					
11.	มีการจัดห้องพยาบาลที่มีประสิทธิภาพให้การปฐมพยาบาลและช่วยเหลือเมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเจ็บป่วย.....					
12.	มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้แก่พ่อแม่ และผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....					

ขอขอบคุณ
นางสาวไพลิน ปุกมะ
นิสิตปริญญาโท (ภาคพิเศษ) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
และหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศร 0519.12/๑๐34

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวกศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๑๐31

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัว (เพ่งดั่งตรงจิตวิทยาการ)

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแก่นำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแก่นำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๐32

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดอุทัยธาราม

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาคำดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแก่นนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน และ อาจารย์อำไพพิศ บุนนาค เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบศึกษาคำดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแก่นนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๐33

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวกศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์กนกวรรณ ชัยชาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถามศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๔๑๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตวิทยาการ)

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาคำดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามศึกษาคำดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๔๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดคุุฑธาราม

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวกศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๙ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑ ๕๐1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิต

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑5๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโสมนัส

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๐๕๐ 3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๐ ๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคาราคาม

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพลับพลาชัย

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๐๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๙ ๕๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๙ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๐๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชนะสงคราม

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๕๕๐๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๑ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/9510

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067.

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เนื่องด้วย นางสาวไพไล ปุณณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพไล ปุณณะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑512

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมมนทรี

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถามศึกษาคำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุ๊กมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ที่ ศธ 0519.12/๑๕13

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

เนื่องด้วย นางสาวไพลิน ปุกมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตอบแบบสอบถาม ศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวไพลิน ปุกมะ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6390-683

ภาคผนวก ง
สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือ

แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของในโรงเรียนแกนนำ ระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การประเมิน

ตรวจสอบว่าคำถามในแบบสอบถามครอบคลุมตัวแปรในการวิจัยที่ระบุไว้ในปัญหา วัตถุประสงค์
และสมมติฐานการวิจัยหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องก็แสดงว่าเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลฉบับนี้มีค่า
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

วิธีการประเมิน

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of – Objective Congruence, IOC) ระหว่างข้อคำถามกับ
ตัวแปรการวิจัย ดังนี้

คะแนน	+ 1	หมายถึง	คำถามข้อนั้นตรงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา
คะแนน	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจหรือไม่สามารถตัดสินใจได้
คะแนน	- 1	หมายถึง	คำถามข้อนั้นไม่ตรงไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา

หลังจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป มากำหนดเป็นข้อคำถามในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

สรุปผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	<u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	มีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กนักเรียน ทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล (IEP) เพื่อสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.	มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานในการ จัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	มีการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8.	มีการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนทั่วไป	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	มีการสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีผลการเรียนดี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	มีการกำหนดกิจกรรมของการจัดการเรียนร่วมไว้ในระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13.	มีการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
สื่อการเรียนการสอน									
1.	มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท จัดได้อย่างสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP)	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.	มีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับความต้องการที่จะใช้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	มีความรู้ในเรื่องการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการ	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
5.	มีอุปกรณ์ประจำห้องเรียนที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สื่อการเรียนการสอนสำเร็จรูป บัตรคำ บัตรภาพ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	มีการใช้สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	มีการปรับปรุงห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	มีการนำสื่อ IOC และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	มีการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
10.	มีการจัดระบบบริการสื่อ เช่น การจัดเก็บสื่อ การจัดทำทะเบียนสื่อ การบันทึกการยืม / การใช้สื่อ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.	การวัดผลและการประเมินผล มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและการประเมินผลการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	มีการวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แยกต่างหากจากนักเรียนปกติ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	มีการวัดผลและการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP)	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	มีการวัดและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับนักเรียนปกติ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.	มีการเน้นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	มีการประเมินผลกิจกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	มีการนำผลการวัดและการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข ซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้บรรลุการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8.	มีการให้จัดหาคู่มือ อุปกรณ์ในการวัดผล และการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละวิชาให้พอเพียง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผล และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	มีการจัดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการวัด และการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
11.	มีการแจ้งผลการเรียนและพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
สภาพแวดล้อม									
1.	มีการจัดห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย มีการตกแต่งที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	มีการจัดภายในห้องเรียนให้มีอากาศ ถ่ายเทได้สะดวก ไม่รู้สึกอึดอัด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	มีการปรับแสงสว่างภายในห้องเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	มีการจัดภายในห้องเรียนมีการจัด มุมกิจกรรม หรือมุมเสริมการเรียนรู้	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
5.	มีการจัดห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยน รูปแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน การสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
6.	มีการใช้ป้ายนิเทศในห้องเรียนติดตาม ข่าวสาร และผลงานของนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	มีการปรับภายในห้องเรียนไม่ให้เกิดเสียง จากภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	มีการจัดเตรียมภายในห้องเรียนให้มีวัสดุ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี อยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	มีการจัดเตรียมห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และ ห้องกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้องดนตรีบำบัด สำหรับนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	มีการสำรวจบริเวณโรงเรียนไม่มีวัสดุ และสิ่งของวางเกะกะ อันอาจเป็นสาเหตุ ของการเกิดอุบัติเหตุ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	มีการจัดห้องพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ให้การปฐมพยาบาลและช่วยเหลือเมื่อ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเจ็บป่วย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้แก่ พ่อแม่ และผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อ 15 มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้อง เปลี่ยนเป็น อย่างเหมาะสมกับความ
บกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม เปลี่ยนเป็น จัดได้อย่างสอดคล้องตาม
แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ (IIP)

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

การจัดการเรียนรวม	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	การจัดการเรียนรวม	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.การจัดกิจกรรม	1.	4.04	2.สื่อการเรียน	1.	4.09
การเรียนการสอน	2.	4.08	การสอน	2.	4.24
	3.	4.19		3.	4.10
	4.	4.60		4.	4.03
	5.	4.25		5.	3.96
	6.	3.88		6.	3.76
	7.	3.97		7.	3.19
	8.	4.08		8.	3.39
	9.	3.97		9.	3.23
	10.	4.01		10.	3.32
	11.	3.92			
	12.	3.80			
	13.	3.89			
3.การวัดและการประเมินผล			4.สภาพแวดล้อม		
	1.	3.96		1.	4.33
	2.	4.11		2.	4.45
	3.	4.18		3.	4.39
	4.	4.10		4.	4.29
	5.	4.31		5.	4.20
	6.	4.07		6.	3.94
	7.	3.94		7.	3.55
	8.	3.57		8.	3.84
	9.	3.56		9.	3.38
	10.	3.54		10.	3.86

การจัดการเรียนร่วม	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	การจัดการเรียนร่วม	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
3.การวัดและการประเมินผล			4.สภาพแวดล้อม		
	11.	3.94		11.	3.77
	12.	3.62		12.	3.88

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวไพลิน ปุกมะ
วันเดือนปีเกิด	26 กรกฎาคม 2512
สถานที่เกิด	ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	92 หมู่บ้านศิริน ช. รามคำแหง 24 ห้วยหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูการศึกษาพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดอุทัยธาราม เลขที่ 1 ถนนกำแพงเพชร 7 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10320
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่
พ.ศ. 2536	สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนเทพศิลา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	สำเร็จการศึกษา คุรุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ) จาก สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2542 – 2544	ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2544 – 2547	Kokkos Foundation For Social Action จ. ชอนแก่น
พ.ศ. 2547 - 2551	โรงเรียนสองภาษา (Ladprao Bilingual School) กรุงเทพมหานคร